

Staffan Beckman

Palestina och Israel – en analys från vänster

Originalutgåva i Tema-serien 1969

Denna nätversion är publicerad med författarens tillstånd

Innehåll

1. Det psykologiska förtrycket	1
Kampanjen mot araberna	4
2. Sionistisk kolonialism och brittisk imperialism	8
3. En kolonialstat upprättas	17
4. Staten utvidgas och infödingar förflyttas	26
5. Expansionism och imperialistsamarbete	31
6. Kolonialister och infödingar	48
7. Sionism–antisemitism	60
8. Palestinierna och deras kamp	66
9. Slutsatser	77

1. Det psykologiska förtrycket

Den vita överklassen

Vi vita människor är avskyvärda, och vi blir alltmer motbjudande för varje år.

Det finns ögonblick då jag äcklas över mig själv och mitt skära skinn så till den grad att jag inte står ut med att vara bland afrikaner eller asiater. Jag representerar världens överklass, jag är en psykisk och ekonomisk förtryckare.

Vi har förslavat världen under våra behov och våra värderingar. Vi kontrollerar alla marknader, det gäller olja lika väl som kultur. Vi bestämmer över deras olja, vi bestämmer över deras kultur.

Liksom oljeländerna inte kan bli fria och uppnå stabilitet förrän de själva får producera, distribuera och sälja sin olja kan inga u-länder bli fria och få självkänsla och självkontroll förrän deras egen kultur, deras sätt att leva, tillåts fungera och ha ett egenvärde.

Och liksom oljeländerna inte kan få kontroll över sina naturtillgångar annat än med våld måste alla u-länder tvinga oss med våld att ge dem kulturellt likaberättigande. Vi kan inte ge dem likaberättigande, de måste ta sitt likaberättigande – och de kommer att göra det.

Oljans och kulturens frigörelse hänger samman, de är del av samma revolution: den socialistiska revolution som under ett halvt århundrade bekämpats av de vita människornas kapitalistiska och kommunistiska stater.

”Våld” och ”revolution”: ord som den vita människan föraktar, hånar – därför att hon är rädd, rädd för sitt liv och rädd om sin privilegierade ställning.

Den överlägsne godkänner aldrig några andra metoder än sina egna och inser aldrig att själva överlägsenheten är våld.

Vårt mer eller mindre omedvetna våld, vårt mer eller mindre omedvetna förakt är i ständigt tilltagande och det är vad som gör oss så avskyvärda. Våra likbleka ansikten blir alltmer motbjudande av självbelåtenhetens neurotiska finnar. Egoismen har trängt in och bemäktigat sig vår hjärna och den dag den rinner ut kommer man inte att kunna skilja hjärnvindlingarna från tarmarna.

Sådan är jag, den vita människan, härskare över en värld av ofria svältande varelser som jag bara kallar människor när jag vill framhäva min överlägsenhet.

Våra värderingar är på varje punkt överklassvärderingar, föraktfulla mot den arbetarklass som vi utsuger.

Vi hånar dem för att de inte kan ena sig och organisera sig tillräckligt för att bekämpa oss. Vi fränkänner dem deras rättigheter därför att deras samhällen fortfarande är feodala. Vi föraktar dem därför att de inte har nationaliserat våra neokolonialistiska utsugningsprojekt. Vi föraktar dem för att de inte har gjort revolution. Vi förfasar oss över deras våldsmetoder då de gör revolution. Vi skrattar åt dem då de talar om socialism. Vi ryser över deras brutala sätt att nationalisera vår egendom. Vi misstror deras förmåga att klara de nationaliserade företagen och hånlar så snart det visar sig att deras ekonomi inte revolutioneras genom rationaliseringen. Vi spottar på dem därför att deras revolutioner inte omedelbart leder till ”demokrati”. Etc.

Vi föraktar deras brist på modern kultur. Vi ser ner på de rester av självständig kultur de har kvar och betraktar dem som outvecklade. Vi föraktar dem när deras kultur är påverkad av vår och anklagar dem för att imitera oss. Vi anklagar dem för att de inte lyckas imitera oss.

Vi betar oss på samma sätt mot alla icke-vita människor som vi alltid har gjort mot arbetarklassen.

Vi vägrar att erkänna att det är vi som har gjort arbetarklassen till en arbetarklass, att vi har förstört strukturen i deras samhällsliv och försökt påtvinga dem en struktur som vi kan utnyttja, och att detta är roten till det ekonomiska, politiska och kulturella kaos som existerar i den icke-vita världen.

Psykisk imperialism

Genom vår position och våra värderingar skapar vi ett tryck på den icke-vita världen, ett tryck som har förödande effekter på utvecklingen där. Genom detta tryck försätter vi de andra i ett kaotiskt psykiskt tillstånd som vi kan utnyttja för vår ekonomiska, politiska och kulturella utsugning.

Jag kallar detta tryck ”psykisk imperialism” därför att det är en del av den vita världens kontinuerliga imperialistiska verksamhet. Imperialism är numera inte först och främst en strävan att genom erövringar skaffa sig världsherravälde. Det är en strävan att genom utnyttjande av ekonomiska, politiska och psykologiska maktmetoder skaffa sig mesta möjliga inflytande och mesta möjliga ekonomiska vinster på andras bekostnad.

Den psykiska imperialismen är för närvarande vår mest effektiva metod att hålla de afro-asiatiska och latinamerikanska folken nere så att vi kan utnyttja dem. Det är också en metod som tillämpas inom den vita världens stater för att hålla arbetarklassen nere. Den psykiska imperialismen är ett överklassvapen i klasskampen.

Grundläggande i den psykiska imperialismen är värderingen att en stat eller en människa är mer värd än en annan stat eller människa i och med att den eller hon är mer utbildad, mer utvecklad, mer ”demokratisk”, mer ”kultiverad” i sitt sätt att leva. Stater och människor betraktas alltså inte utifrån sina historiska och ekonomiska förutsättningar. Den psykiska imperialismen konstaterar kort och gott att en utbildad människa har lägre människovärde och en outvecklad stat mindre existensberättigande.

Den som gör sådana värderingar och samtidigt anser sig verka för att alla människor ska få lika möjligheter och rättigheter är en självbedragare och kanske en fascist.

Den psykiska imperialismen tillämpar hela tiden jämförelser och använder graden av utbildning och graden av ”demokrati” som kriterier. Ofta används också religionen som ett kriterium och då ställs givetvis kristendomen högst. (Som framgår av detta inskränker jag mig i den här framställningen till den imperialism som utövas av den västliga delen av den vita världen – men jag vill betona att Sovjetimperialismen också kan specificeras på motsvarande sätt.)

Det högsta *värdet* har enligt den psykiska imperialismen en stat där analfabetismen är avskaffad, där teknologin är utvecklad, där kristna och parlamentariskt-demokratiska värderingar styr samhällslivet. I en stat överst på listan får det inte finnas spår av feodalism – däremot drar det inte ner statens värde att kapitalet och industritillgångarna där är ojämnt fördelade.

Överst på listan står alltså vår egen stat, den västeuropeiska, nordamerikanska eller australasiatiska.

Alla andra stater utsätts för det tryck som vår psykiska imperialism utgör. En stat med Islam som statsreligion och sextiprocentig analfabetism placeras långt under oss i värde. Om en sådan stat dessutom har en feodal struktur ligger den ännu lägre.

Det typiska för den psykiska imperialismen är att den inte gör skillnad på stat och folk. Har staten lägre värde har också folket lägre värde. Konsekvensen blir att om strukturen är feodal är också folket feodalt.

En annan egenhet hos den psykiska imperialismen är att den bara riktar sig mot den icke-vita världen. Diktaturena i Grekland, Spanien och Portugal hindrar inte att grekerna, spanjorerna och portugiserna har samma människovärde som vi; där är det skillnad på stat och folk.

Nigerianerna är enligt den psykiska imperialismen odemokratiska och lägre stående därför att de styrs av feodalt herrar och en militärregim, grekerna är lika demokratiska som vi fast de styrs av feodalt herrar, storkapitalister och en militärregim.

Ständigt konfronterar vi den icke-vita världen med dessa värderingar, vi meddelar direkt och indirekt vad vi anser om dem. Vi ger dem komplex inför oss, och vi ger dem komplex inför varandra genom att jämföra dem med varandra.

Effekten är snarlik den som uppstår när en människa med oregelbundna drag ständigt får höra att hon är ful. Hon förlorar sin självkänsla, sin självrespekt, gör kanske ett försök att sminka sig för att förändra sitt utseende men upptäcker med största sannolikhet att hon fortfarande betraktas som ful. Utan ett starkt stöd från sin omgivning eller ovanlig själsstyrka bryts hon ner, förlorar möjligheten att leva och utvecklas på samma sätt som de som dömt henne.

Med denna jämförelse vill jag ha sagt att den ”kritik” som den psykiska imperialismen innebär inte är konstruktiv. Den skapar nedbrytande komplex, därför att den kritiserar förhållanden som är omöjliga att förändra under den kritiserades livstid. Det tar generationer att utrota analfabetismen effektivt, det tar generationer att bygga upp ett samhällsmedvetande hos ett folk som in på andra hälften av 1900-talet har levt i en kolonial, feodal och ofta strängt religiös struktur. Den psykiska imperialismen tar inte hänsyn till detta, den fördömer, avfärdar, hånar och kritiserar de icke-vita staterna och folken för att de är olika oss nu.

Det av stormakterna och Nationernas Förbund uppfunna mandatsystemet la en av grundstenarna till den psykiska imperialismen. Före detta tyska och turkiska kolonier sattes under förmyndare därför att de inte var ”mogna” att styra sig själva. De skulle uppfostras att bli så lika de vita staterna som möjligt, oavsett vilken struktur de hade förut skulle de påtvingas en form som passade oss, och stormakterna skulle avgöra när mandaten var vuxna nog för att sköta sina egna affärer. – Mandatsystemet var givetvis bara ett kolonialsystem i förklädd form.

Nigerias utveckling under första hälften av 1960-talet är ett exempel på den psykiska imperialismens konsekvenser. Före frigörelsen pressade engelsmännen på de ledande nigerianerna hela sin parlamentariska ideologi, trots att samhällena i Nigeria fullständigt saknade förutsättningar för ett sånt system. Förgäves kämpade de indoktrinerade ledarna i fem år för att få systemet att fungera, sen gav några av dem upp till följd av all rutenhet som uppstod på grund av klyftan mellan idéer och verklighet. När militärkuppen inträffade i januari 1966 beklagade den västliga vita världen detta ”övergrepp mot demokratin”. Det fanns ingen demokrati att göra övergrepp mot, men engelsmännen och vi andra utövare av psykisk imperialism föredrog det skenbart demokratiska systemet för våra egna idéers och värderingars skull. Vi ville inte inse att det i hög grad var på grund av trycket från våra idéer och värderingar som Nigerias första fem år blev ett totalt kaos.

Den psykiska imperialismen är ett av de svåraste problemen när det gäller att uppnå en värld där alla har lika rättigheter och möjligheter. Den är resultatet av den vita världens elit-tänkande, av en urartad övervärdering av utbildade människor och av vissa former av samhällssamarbete. Den existerar lika påtagligt inom våra egna samhällen i form av intelligensdyrkan, dyrkan av de anpassbara, de skötsamma, de framgångsrika.

Den psykiska imperialismen minskar de drabbade befolkningsgruppernas utvecklingsmöjligheter. Genom att de ständigt utsätts och därmed utsätter sig för jämförelser med andra befolkningsgrupper som anser sig och anses överlägsna – ekonomiskt, politiskt och kulturellt – uppstår allvarliga underlägsenhetskänslor. Dessa känslor blir djupgående och permanenta därför att skillnaderna i förhållande till de överlägsna inte synes vara överkomliga inom de drabbades livstid.

Ur underlägsenhetskänslorna föds desperation och egoism. Egoismen leder till bristande solidaritet och samarbetsvilja inom den egna nedvärderade gruppen.

En nästan omänsklig idealitet krävs av den enskilda människan, av den enskilde politikern i ett nedvärderat land för i att han ska kunna hänge sig åt altruism och solidaritet. Jämförelsen mellan det egna landet och en europeisk ”demokrati”, svårigheterna att föra det egna landet bara en millimeter närmare ett fungerande statsskick drabbar den nedvärderade individen så hårt att det ligger mycket nära till hands att ge upp det stora arbetet för att i stället sträva efter den egna individuella (ekonomiska) framgången.

I de stater som av den psykiska imperialismen placeras långt ner på skalan blir alltså effekten att människorna där söker sitt eget bästa. I stället för att staten–folket skulle kunna utnyttja dem som har fått en utbildning och en ställning utnyttjas staten–folket av dem som har fått dessa förmåner. Trycket är för starkt, underutvecklingen för stor i förhållande till de indoktrinerade idealen.

Den psykiska imperialismen utnyttjas parallellt med andra imperialistiska metoder och tillsammans med dem skapar den ett mardrömsliknande tillstånd ur vilket det tycks finnas mycket små möjligheter att frigöra sig.

De flesta u-länder befinner sig därmed bara i en skenbar utveckling från en samhällstyp till en annan – skenbar därför att det *kaos* som har uppstått inte kan betraktas som ett stadium i en utveckling.

Den psykiska imperialismen lägger grunden för den ekonomiska och politiska imperialismen. Underlägsenhetskänslorna, desperationen, egoismen och bristen på solidaritet kan utnyttjas av de neokoloniala och imperialistiska makterna för manipulationer med individer och grupper. Individer och grupper kan köpas för pengar och hotas med ekonomiska sanktioner.

Medvetandet i de icke-vita staterna om att sådana manipulationer ständigt pågår och förefaller omöjliga att hindra ökar den psykiska imperialismens nedbrytande effekter – demoraliserar också de motståndskraftigaste individer och grupper.

Därmed ökar de neokoloniala och imperialistiska staternas möjligheter att vidmakthålla och vidga sina ekonomiska och strategiska intressen.

I och med att imperialisternas kontroll över naturtillgångar och över produktions-, distributions- och försäljningsapparaterna på detta sätt förstärks minskar möjligheterna för de icke-vita folken att upprätta en självständig och fungerande struktur, och detta ökar i sin tur också den psykiska imperialismens effekter.

Därmed ökar imperialisternas möjligheter att vidmakthålla och vidga sina intressesfärer. Etc.

Kampanjen mot araberna

Var och en som kallar ett *folk* demokratiskt och ett annat icke-demokratiskt, var och en som kallar ett *folk* duktigt och ett annat *folk* mindre duktigt gör sig skyldig till psykisk imperialism och hjälper därmed de imperialistiska och neokoloniala staterna i deras utsugning av den icke-vita världen.

Sådana värderingar är snarlika den italienska fascismens idéer, som beskrev somliga människor som mera högtstående och andra som mindre högtstående. Båda dessa slag av värderingar har kopplat bort de historiska och politiska omständigheterna bakom varje människas situation. Den utbildade är enligt dessa värderingar mer värd än den icke-utbildade och man blundar för frågan varför den ena människan har fått utbildning och inte den andra. För den psykiske imperialisten är den tanken förträngd att båda individerna skulle ha kunnat ha samma utbildning om de båda hade haft praktiska möjligheter till det.

Effekten av den psykiska imperialismen och av fascismen är lika i det att de nedvärderade individerna eller grupperna hålls nere.

Inget annat utomeuropeiskt folk har efter andra världskriget utsatts för en sådan förödande psykisk imperialism som det arabiska folket.

Där har vi genom den psykiska imperialismen tjänat stormakternas strategiska och ekonomiska intressen – och trott oss tjäna vårt eget och det judiska folkets intressen.

Vi har betraktat det israeliska folkets uppbyggnad av sin stat med glädje, värme och uppskattning och placerat Israel överst på den psykiska imperialismens värdeskala – d.v.s. identifierat oss med Israel.

Vi har betraktat de arabiska staternas och palestiniernas utvecklingskamp med förakt, hån och avsky och placerat dem nederst på skalan.

Vi har hängett oss åt ständiga jämförelser mellan de två parterna, dyrkat den ena, förödmjukat den andra, och aldrig frågat efter orsakerna till skillnaderna dem emellan.

Vi har bidragit till att skapa desperation bland araberna genom att visa dem att de i våra ögon är lågt stående jämfört med israelerna.

Genom våra värderingar, genom vårt tryck har vi tvingat araberna till desperata handlingar, till desperata försök till självhävdelse. Vi har förklarat dem undermånskliga och därmed tvingat dem till aktioner som skenbart har gett oss bevis för deras undermåsklighet.

Vi har aldrig frågat efter varför araberna har betett sig som de har gjort, varför de har skrikit som de har gjort. Vi har bitit oss fast vid föreställningen att Israel har löst det judiska folkets problem och aldrig ansett oss ha anledning att ta reda på varför araberna är emot Israel. Vi har heller aldrig bemödat oss om att utforska varför somliga arab-stater fortfarande är feodala eller varför andra stater ständigt utsätts för statskupper och revolutioner.

Vi har vägrat att begripa att det finns något sådant som imperialism och därför heller inte kunnat urskilja imperialismens principer och metoder.

Denna vägran har sin medvetna eller omedvetna grund i det faktum att vi utnyttjar imperialismen, att vi själva är direkta och indirekta imperialister. Vi är så vana att leva i ett imperialistiskt världssamhälle att vi inte är i egentlig mening medvetna om den imperialistiska strukturen – på samma sätt som vi inte märker den kapitalistiska strukturen i vår egen stat.

Ett lyckligt Israel vore någonting bra för oss. Och det är bra för oss att den arabiska oljan kontrolleras av vänligt sinnade stormakter.

Genom våra värderingar och ställningstaganden har vi bäddat för imperialistiska manipulationer i arabstaterna och därmed bidragit till att hindra en utveckling mot folkvalda, självständiga och starka regeringar.

Sedan arabstaternas ”frigörelse” från det ottomanska imperiet vid första världskrigets slut har den vita världens ekonomiska, politiska och psykiska imperialism bildat en häxcirkel för araberna. Mandatsystemets införande grundade sig inte minst på en nedvärdering av araberna.

Alltsedan dess har araberna försökt att göra sig i verklig mening fria, och deras desperata aktioner har mötts med ökat förakt som i sin tur har mötts med ökad desperation, etc. Fortfarande är de långtifrån fria.

Imperialisterna är intresserade av arabiska regeringar som antingen är svaga och lättkontrollerade eller som de själva kan göra starka, varvid de också blir lättkontrollerade. I republikerna strävar imperialisterna efter svaga regeringar som de kan påverka genom hot och manipulationer. I monarkierna stödjer imperialisterna shejkerna och kungarna genom att förse dem med pengar och genom att hjälpa dem att hålla sig kvar på sina troner.

Republikernas regimer och folk hålls svaga genom den psykiska imperialismens förakt, hån och löje – och samma psykologiska kampanj sätts in mot motståndsrörelserna i kunga- och shejkdömena för att göra regenterna starka. Genom att försvaga de progressiva krafterna psykologiskt kan man sedan splittra dem med hjälp av pengar och falska löften.

I detta är vi delaktiga. Hur många hånskratt har vi inte uttryckt över statskupper i det oljerika Irak, hur snett har vi inte lett åt de olika arabiska rörelser som kallar sig socialistiska.

Samtidigt som vi alltså hindrar arabernas samhällsutveckling gör vi allt för att hjälpa israelerna med deras. Åt Israel ger vi allt moraliskt, politiskt och ekonomiskt stöd vi kan – så till den grad att även när våra regeringar eller Förenta Nationerna för skams skull måste fördöma israeliska aktioner ger vi, folket, förståelse och sympati åt israelerna och tillhandahåller ursäkter för deras handlande. Allt vad israeliska soldater eller poliser företar sig mot araber anser vi berättigat, därför att vi betraktar det som *motdrag* mot arabiska aktioner. Vi har en gång för alla bestämt oss för att israelerna försvarar sig och araberna attackerar. Vi frågar aldrig efter hur det hela startade, vi börjar alltid räkna utifrån en arabisk aktion och lyckas därför alltid se de israeliska aktionerna som naturliga, respektabla, berättigade och nödvändiga.

Och vi använder den psykiska imperialismens mest bestickande och mest avskyvärda argument: för att visa att israelerna har rätt och araberna fel beskriver vi israelernas parlamentariska statsskick, deras skenbart jämna inkomstfördelning, deras skogar, deras åkrar och de apelsinlunder som de kallar sina.

Trots att det borde vara uppenbart för var och en att en sådan argumentering är fullkomligt absurd tillämpas den ständigt utan protester. Och inte bara ifråga om Västasienproblemet; 1968 fick vi i Sverige och övriga Västeuropa bevittna en omfattande propagandakampanj för ett politiskt erkännande av utbrytarstaten Biafra och var och varannan artikel framhävde biafranernas demokratiska sinnelag, höga utbildning och kristna religion i syfte att göra dem överlägsna de övriga nigerianerna och göra dem berättigade till en egen stat.

Är en aktion mer berättigad om den utförs av en utbildad person än om den utförs av en person med annan bakgrund? Det förefaller ibland så i Sverige, både när vi bedömer andra och oss själva.

Den psykiska imperialismen i Västasien fungerar alltså på två sätt. Dels genom att demoralisera araberna och moraliskt stödja israelerna i deras respektive utvecklingsarbete. Dels genom att göra arabiska aktioner skamliga och israeliska aktioner berättigade.

Effekten av detta har blivit att araber och israeler har fjärmats från varandra på alla plan. De har bedömts så olika och försatts i två så vitt skilda situationer att deras möjligheter att mötas och betrakta varandra som jämbördiga nästan helt har utplånats.

Genom våra värderingar har vi alltså bidragit till att hindra en lösning av Palestinafrågan.

Vi har gjort arabstaterna instabila och aggressiva och samtidigt fått israelerna att betrakta sig som övermänniskor. Vi har stimulerat arabiska ledare till de mest fruktansvärda stridsrop och desperata handlingar och vi har stimulerat israelerna till en expansiv sionism och något som ger intryck av att vara en revanschism för att utplåna nazismens terror och förödmjukelser.

Känslöengagemang och politik hör ihop. Men ett känslöengagemang som aldrig frågar efter kunskaper resulterar i en mycket vanskelig politik.

Palestiniernas identitet

Den mest extrema konsekvensen av våra värderingar och vår blindhet är sveket mot palestina-araberna.

Deras identitet som folk, deras mänskliga rättigheter har vi förnekat för att legalisera en kolonisation och en orättfärdig FN-resolution dikterad av stormakterna.

För att hjälpa ett olyckligt folk som stod oss så nära att vi kunde identifiera oss med det har vi offrat ett avlägset litet folk som vi inte kände.

Våra värderingar igen: de vitas, de närståendes, de högstståendes rätt.

Vi har gått så långt att vi har förnekat palestinierna rätten att bo i sitt eget land – längre än så kan man knappast komma i förakt för andras rättigheter.

Vi har accepterat det som rättvist att israelerna nu bor där palestinierna bodde förut.

Genom skenmanövrer har vi försökt urskulda oss och israelerna, genom att förklara att det aldrig har existerat en självständig stat vid namn Palestina och därför aldrig ett palestinskt folk: Och om det inte existerar ett palestinskt folk – varför ska dessa flyktingar då just bo i Palestina? De är ju araber som alla andra araber, och de arabiska staterna har ju hur mycket utrymme som helst. Förresten kom araberna till Palestina först på 600-talet och judarna bodde där redan för flera tusen år sedan. Dessutom hade araberna misskött landet – och se vad det grönskar nu!

Så har vi hållit på. Manipulerat med andra människors liv och rättigheter på vårt överklassmanér. Som om *hemorts rätt* kunde upphävas genom att ord utbyts mot andra ord.

Det har vi tydligen trott.

Vi slutade använda ordet palestinier, ersatte det med ”flyktingar”, ”araber” eller ”arabiska flyktingar”. Om någon råkade använda det avskaffade ordet sa vi: Men det har ju bott judar i Palestina hela tiden, de måste därför också kallas palestinier. – Därmed blev ordet oanvändbart.

Palestinafrågan som från början hade handlat om konflikten mellan de olika befolkningsgrupperna i Palestina tolkade vi om till att handla om Israels strävan efter fred och erkända gränser.

Vilka gränser? Fred på vems villkor?

Och som om vi inte hade degraderat det palestinska folket tillräckligt öste vi också vårt förakt över flyktinglägren, hånade de utstötta människorna för att de var passiva, lata och försökte sko sig på FN-ransonerna. Vi förebrådde dem för att de satt och lyssnade på radio till ”locktonerna” från Kairo och Damaskus. Vi ömkade dem med raljerande tonfall för att de ”närde ett fåfängt hopp” om att en dag få återvända.

De av dem som organiserade sig i gerillaförband och gjorde attacker mot israelerna hatade vi och kallade dem arabiska terrorister, infiltratörer och mördare.

Med denna psykiska imperialism, demoraliserande och avidentifierande, har vi hjälpt de judiska kolonistörerna och hjälpt oss själva att dölja vårt svek. Israelerna resonerar precis så här, och det är deras propaganda vi har tillägnat oss därför att den passar oss så bra.

I september 1968 hörde jag Aaron Keddan, en av Levi Eshkols rådgivare, säga: ”Med vår utgångspunkt måste vi motarbeta en palestinsk identitet. Om vi skulle ta kontakt med de progressiva palestinska krafterna skulle vi ge dem styrka och det skulle innebära ett ökat hot mot oss själva.”

2. Sionistisk kolonialism och brittisk imperialism

Argument för kolonisation

Ordet ”kolonisera” har enligt min uppfattning två grundbetydelser. Den ena är positiv och handlar om bosättning och uppodling i avlägset belägna obrukade trakter. Den andra är negativ och handlar om erövring och utnyttjande av landområden där andra människor redan var bosatta då erövringen ägde rum. De flesta kolonistörer har koloniserat enligt båda betydelseerna, t. ex. de vita invandrarna i Sydafrika och Rhodesia, engelsmännen i Nigeria, fransmännen i Vietnam och holländarna i Indonesien.

Kolonistörer kan nästan alltid sägas vara duktigt folk, som röjer upp djungler och dikar ut träsk och förvandlar dem till bördiga plantager. Ofta har de fått strida för sina liv också för att försvara sina odlingar och sina familjer mot upprorsmän som bränner, skövlar och mördar. Många europeiska kvinnor och barn har blivit brutalt nedhuggna av sådana vandaler.

De judiska kolonistörerna i Palestina skilde sig inte från andra kolonistörer i dessa avseenden. An i dag, snart nittio år efter det att kolonisationen inleddes, dödas kvinnor och barn av blodtörstiga infödingar.

Men den här kolonisationen har vissa specifika särdrag. Kolonistörerna kom inte från något moderland med en stark militärmakt att skydda dem utan de fick i stället söka stöd hos andra starka militärmakter. De judiska kolonistörerna hade också en ideologi som motiverade att de just begav sig till Palestina och som enligt deras uppfattning gjorde dem berättigade att bo där.

Ideologin – sionismen – fick sin näring ur två källor, enligt David Ben-Gurion, en av de ledande kolonistörerna och senare premiärminister i den upprättade staten Israel:

”Den första – det messianska hoppet – var djup, irrationell, oberoende av tid och rum, lika gammal som själva judenheten. Dess ursprung är knutet till berättelsen om Abraham, den förste hebrén, till vilken Herren sade: ’Åt din säd skall jag giva detta land’. (I. Mos. 12:7).”

”Den andra källan till sionismen var de nationella och sociala omvälvningarna som ägde rum i Europa på i 1800-talet, vilka gav de bästa bland den judiska ungdomen tron på värdet av att människor och folk kämpade för sin ära, för frihet och nationell återuppståndelse och banade en ny väg för den efterlängtnade frälsningen: återvändandet till arbete och till hemlandets jord.”¹

Anledningen till att Herren just hade utvalt Palestina åt de judiska kolonistörerna var att Abraham stod där när Herren talade till honom. Och efter Abraham fanns det i två omgångar en judisk stat i Palestina, varav den sista krossades av romarna 135 e.Kr. Huvuddelen av

¹ David Ben-Gurion, *Det återuppståndna Israel*, Israels ambassad, Stockholm 1962, s. 5

judarna hade däremot skingrats redan i samband med den babyloniska fångenskapen på 500-talet f.Kr. Bara omkring 40.000 skulle ha återvänt till Palestina från fångenskapen.²

För kolonisatorerna utgör de här bibliska och historiska uppgifterna huvudargumentet för deras rätt att ”återupprätta” staten Israel. Alla som hade bott där under de årtusenden som judarna hade varit bortresta var främlingar. Ben-Gurion skriver: ”I 2000 år hade främmande erövrare styrt landet: romare, bysantiner, perser, araber, korsfarare, mongoler, egyptier, turkar och briter.”³

Alla kolonisatorer har på ett eller annat sätt underlåtit att lägga märke till de *människor* som bodde på platsen då kolonisationen började. Ben-Gurion talar bara om erövrare och om att området på 600-talet ”översvämmades av den islamitiska tron samt av det arabiska språket”.

Fast Ben-Gurion har ett trumf på hand som inga andra kolonisatorer har haft, det att det bodde en judisk minoritet i Palestina då sionismen föddes. Man har uppskattat Palestinas befolkning vid mitten av 1800-talet till omkring 200.000, varav 20.000 var judar. Ben-Gurion kan alltså komma med ytterligare ett argument, att det judiska folket ”aldrig helt övergivit sitt gamla hemland”. De *tio* procenten passade det bra att lägga märke till.

Att sionismen så till den grad har utnyttjat alla tillgängliga argument för att motivera sin kolonisation av Palestina kan förklaras av att sionismen föddes så sent att det redan hade börjat betraktas som omoraliskt att vara kolonisator. Och det gällde att övertyga människorna om att sionismen var god – såväl dåtidens stormakter som judarna själva måste övertygas. Det var bara ett litet fåtal bland världens judar som till att börja med hörsammade sionisternas kallelse.

Att det redan bodde ett folk i Palestina måste man alltså dölja så mycket som möjligt. Ett par hundra tusen palestinier doldes i slutet av 1800-talet. 1,2 miljoner palestinier doldes 1948. Så här skrev Ben-Gurion 1962:

”Staten Israel återuppstod i maj 1948. Vid den tiden höll fyra asiatiska länder på att vinna självständighet: Indien, Pakistan, Burma och Ceylon, och dussintals nya stater har uppstått sedan dess i Afrika och Asien. Men Israels återuppståndelse liknar inte uppriktandet av de nya staterna i dessa båda världsdelar eller av dem som kommer att uppstå under de närmaste åren. Dessa skapades genom att främmande europeiska kolonialmaktens ok avkastades (Englands, Frankrikes, Belgiens och Nederländernas). Dessa nya staters folk, som hade levat i egna länder i hundratals år, hade underkuvats tiotals eller hundratals år tidigare av mäktiga europeiska välden. När den europeiske erövraren tvingades att dra sig tillbaka blev dessa folk självständiga. Så förhöll det sig inte med Israel. Israels återuppståndelse är unik i världshistorien: den är frukten av återvändandet till Sion. Detta är kanske den enda stat i världen om vilken det kan sägas: I begynnelsen var visionen.”⁴

Mycket grundligt har sionismen också utnyttjat argumentet att Palestina var fattigt, utarmat och förfallet då kolonisationen inleddes. Det var förfallet – liksom alla andra länder som i nära fyrahundra år hade styrts av de ottomanska sultanerna i Istanbul. Skogsskövlingarna hade gjort stora delar av Västasien sterilt.

Så kom då kolonisatorerna och planterade skog och ordnade med konstbevattning till ödelagda områden. Och argumentet hämtade de från den gamla ottomanska lagen som föreskriver att den som har odlat upp obrukad mark skall betraktas som ägare till denna mark.

² Herbert Tingsten, *Det hotade Israel*, Aldus 1967, s. 8

³ Ben-Gurion, *ibid.*, s. 7

⁴ Ben-Gurion, *ibid.*, s. 6

Organisation och taktik

I tvåtusen år hade judarna i Europa förföljts och förtryckts, begabbats och bespottats. Vid 1900-talets början har sionisterna beräknat att det fanns drygt 10 miljoner judar i världen, större delen av dem spridda över den europeiska kontinenten. Sionismen ville lösa den s. k. judefrågan. Kolonisationen av Palestina var till skillnad från andra kolonisationer ett uttryck för en nationalism.

Det var bara det att det redan bodde ett folk i Palestina, ett folk som så småningom också upptändes av nationalism och som också har rätt till ett eget land.

Några tiotals tusen judar invandrade till Palestina mellan åren 1882 och 1897. För att få fart på immigrationen arrangerades den första sionistkongressen i Basel i augusti 1897. Kongressens ledare var österrikaren Theodor Herzl som året innan hade publicerat boken ”Den judiska staten”. Kongressen beslutade att sionismens mål skulle vara att upprätta ett ”hem” för det judiska folket i Palestina. (Eufemismen ”hem” användes genomgående ända fram till 1942 då det ersattes med ”stat”.)

I sin senare publicerade dagbok skrev Herzl: ”Om jag skulle sammanfatta Baselkongressen i en enda mening – något som jag inte kan göra öppet – skulle jag säga: I Basel grundade jag den judiska staten.”⁵

Året efter kongressen bildades Judiska Kolonialtrusten och Kolonisationskommittén, 1901 Judiska Nationalfonden.

Därmed var det klart att inleda en systematisk kolonisering, bearbetning av judar i olika länder och försök att skaffa sionismen en beskyddande och stödjande stormakt. Det var inte så lätt till att börja med, att döma av resultatet. Bara några få tiotusentals judar kom till Palestina från Östeuropa i slutet av 1800-talet och början av 1900-talet samtidigt som hundratusentals bosatte sig i USA. Sultanen, tyske kejsaren och engelska regeringen vägrade att stödja planerna på en koloni i Palestina. 1914 var antalet judar i Palestina 85.000 eller åtta procent av den totala befolkningen där.⁶ Under första världskriget lämnade en tredjedel av dem Palestina.

Då sionisterna misslyckades med att få sina planer legaliserade av någon stormakt ändrades taktiken i själva Palestina. Man stimulerade nationalismen bland kolonisateurerna och började tillämpa en segregationistisk politik gentemot palestinierna – man kan se det som ett sätt att genom judiska samhällsbildningar åstadkomma en koloni ”de facto” när man nu hade misslyckats med att åstadkomma en ”de jure”.⁷

Man försökte hindra judiska lantbrukare att anställa palestinsk arbetskraft – vilket till att börja med var svårt eftersom palestinierna kunde betalas sämre. Och man gick in för att bygga upp rent judiska samhällen, i synnerhet i ”det jungfruliga Galiléen”. En av de sionistiska ledarna, Joseph Witkin, propagerade för immigration av judiska ungdomar som var beredda att slita ont och offra sig för sitt folk. ”Kom och tjäna folket” var slagordet i hans appell till de judiska ungdomarna i diasporan. Enligt Witkin räckte det inte med att det judiska folket kom till det judiska landet för att det skulle uppstå en nationell pånyttfödelse. ”Judiska arbetare och det hebreiska språket måste också komma.” Först i och med att arbetet i de nya samhällena utfördes av judar, först i och med att omständigheterna gjorde det möjligt att hindra den

⁵ Theodor Herzl, *Tage Bücher*, del 2 s. 24. Se också Herzl, *Valda skrifter*, Förlags ab Herzlia, Stockholm 1944

⁶ F. A. Sayegh, *Le colonialisme sioniste en Palestine*, Beyrouth 1966, s. 8, och Tingsten, *ibid.*, s. 24

⁷ Sayegh, *ibid.*, s. 7

egoism som bara tjänar den personliga tillfredsställelsen skulle en verklig nationell befrielse kunna inledas.⁸

Andra slagord från denna tid var ”conquest of work”, ”cooperative settlement” och ”Jewish labour and mutual aid”. För att komma åt de palestinska arbetarna kallade man det onaturligt med ”hired-labour”.

Så här argumenterade man: Om judarna accepterade den dittillsvarande föreställningen att bara araberna passade för jordbruksarbete i Palestina skulle de (judarna) inte kunna bli kvar i landet. ”Om judar inte blev bönder och lantarbetare skulle de judiska samhällena bara bli ett ytligt skikt av judiska godsägare med arabiska arbetare. Den vägen skulle Palestina aldrig kunna bli ett Judiskt land.”⁹

Under ett tidigt skede av den europeiska kolonisationen av Sydafrika diskuterade kolonistörerna där om man skulle tillåta invandring av fattiga européer, av europeisk arbetarklass. Man kom fram till motsatt beslut jämfört med judarna i Palestina: den vita hegemonin i Sydafrika skulle upprätthållas genom att man gjorde den till en överklass – arbetarklassen reserverades åt afrikanerna.

Det judiska tillvägagångssättet verkar vid första påseendet mer sympatiskt – judarna kom på detta sätt inte att ”utnyttja” palestinierna så som de vita utnyttjade sydafrikanerna – men konsekvensen blev minst lika svår för palestinierna som den blev för afrikanerna med det andra systemet. Här inleddes i själva verket den judiska uteslutningspolitiken som till sist ledde till att palestinierna uteslöts ur sitt eget land.

Det blev ett svek mot det judiska folket att anställa palestinska arbetare. I så stor utsträckning som möjligt försökte man undvika att göra affärer med andra än judar.

De sionistiska kolonistörernas taktik är uppenbar: att steg för steg utmanövrera infödingarna från deras land – med ”civiliserade” metoder så länge infödingarna inte gjorde motstånd. Till skillnad från andra kolonistörer försökte man köpa land i stället för att bara roffa åt sig. Och hela tiden fortsatte ansträngningarna att få en stormakt att legalisera koloniseringen.

Mycket prydligt – men i själva verket bara en maskerad form av direkt rasistisk politik.

Nationalhemmet ”garanteras”

Engelsmännen hade sedan hundratals år vanan att handskas fritt med andras territorier; det var bara naturligt att det var hos dem som sionisterna så småningom vann gehör. När den engelska regeringen till slut beslöt sig för att ställa sig som garant för en judisk koloni i Palestina var det förstås av egoistiska, imperialistiska skäl.

Den 2 november 1917 låtsades den brittiske utrikesministern A. J. Balfour skriva brev till den engelske sionistledaren baron Lionel Walter Rothschild:

”Hans Majestäts regering ser med behag bildandet i Palestina av ett nationellt hem för det judiska folket, och kommer att anstränga sig på bästa sätt för att underlätta att detta mål uppnås, samtidigt som det måste vara tydligt införstått att ingenting får göras som kan kränka de medborgerliga och religiösa rättigheterna för den existerande icke-judiska befolkningen i Palestina, eller de rättigheter och den politiska ställning som judar åtnjuter i andra länder.”

Baronen hade i själva verket varit med om att utarbeta denna deklaration – men allmänheten gavs intrycket att detta var ett beslut som engelska regeringen hade fattat på egen hand, i sin

⁸ Walter Preuss, *The Labour Movement in Israel*, Jerusalem 1965, s. 24-25

⁹ Preuss, *ibid.*, S 22-23

stora godhet. Sedan 1915 hade deklarationen förberetts och utarbetats kollektivt av sionistiska ledare och företrädare för den brittiska regeringen.¹⁰

Engelsmännens manipulationer i arabvärlden under första världskriget var ett genomfört imperialistiskt dubbelspel. 1915 lovade de araberna självständighet och stimulerade dem därmed att göra uppror mot de tysk-allierade turkarna året därpå. Någon månad innan araberna inledde sin revolt gjorde England, Frankrike och Tsar-Ryssland i hemlighet upp om hur sultanens välde skulle delas dem emellan efter kriget. Engelsmännen och fransmännen (herrar Sykes och Picot) bestämde sig för att större delen av Palestina skulle internationaliseras.¹¹

Omedelbart efter den fransk-engelska överenskommelsen ångrade sig engelsmännen. De blev plötsligt medvetna om att de måste ha kontrollen över Palestina för att hindra att någon (Frankrike) kom alltför nära Suezkanalens östra strand.

Eftersom de inte kunde utmanövrera fransmännen utan vidare beslöt de sig för att använda sig av sionisterna. En judisk koloni i Palestina under brittiskt beskydd skulle både erbjuda strategiska fördelar på lång sikt och leda till att den rika världens judar tog definitivt parti för de allierade i världskriget. Fransmännen skulle inte kunna invända mot det.

Araberna fick naturligtvis inte reda på något förrän det ottomanska riket var krossat.

Som tack för sitt uppror fick de duktiga araberna bli mandat under civiliserade europeiska stormakter som skulle ta hand om dem tills de hade blivit mogna nog att sköta sig själva. Palestinaaraberna fick äran att få sitt land utsett till judarnas nationalhem.

Mandat var en ny term för koloni eller besittning, uppfunnen för att ge de stora kolonialmakterna en air av oegennyttiga välgörare. Mandat sanktionerades av Nationernas Förbund och var därmed praktiskt taget godkända av Gud. Förklädd till mandatmakt kunde England bygga upp sitt oljeimperium i Västasien.

Nationernas Förbund tjänade stormakternas intressen i Västasien lika väl som Förenta Nationerna skulle komma att göra det 1947.

Immigration under protester

I Palestina hade kolonisatörerna nu fått sin rätt till ett nationalhem på annans mark ”erkänd”. Allt fler kolonisatörer strömmade in och det bildades ett judiskt parlament och en sorts regering – inte för Palestina, men för Yishuv, den judiska staten i staten.

Denna stat i staten blev givetvis inte svagare av att den stödjande imperialistmakten utsåg den sionistiske engelske juden Sir Herbert Samuel till den förste brittiske High Commissionern för Palestina.¹²

Kolonisatörerna fortsatte sin strategi att ha minsta möjliga kontakt med palestinierna. Ekonomin inom den judiska sektorn utvecklades snabbt med hjälp av kapital utifrån medan det palestinska samhället desintegrerades.

Den stora strömmen av immigranter i kombination med misstanken att engelsmännen var på väg att överlåta Palestina åt judarna drev palestinierna till ett desperat motstånd. Blodiga demonstrationer inträffade oupphörligt, de största 1920-21 och 1929. Från 1936 till 1939 pågick det första palestinska befrielsekriget. (De koloniala engelska termerna för dessa motståndsaktiviteter var ”riots” eller ”disturbances”.)

¹⁰ J. M. N. Jeffries, *Palestine: the Reality*, Longmans, Green & Co. 1939, kapitel 11

¹¹ Sayegh, *ibid.*, s. 12

¹² Maxime Rodinson, *Israel and the Arabs*, Penguin Books 1968, s. 26

Engelsmännen försökte vanmäktigt balansera mellan palestinierna och kolonisatorerna från 1918 till 1947. Redan 1922 försökte man lugna palestinierna genom att förklara att Balfourdeklarationen inte alls innehöll något löfte om en judisk stat. I the Passfield Memorandum 1929 erkändes Englands ansvar för de icke-judiska invånarnas rättigheter och dessa rättigheter erkändes som likvärdiga med judarnas.

Palestiniernas upprepade krav under 1920- och 30-talen var tre: Slut på den judiska immigrationen. Förbud mot överföring av arabiskt land till judar. Upprättandet av en demokratisk regering i vilken palestinierna skulle ha majoriteten i överensstämmelse med sin andel av befolkningen.

Vad palestinierna främst var rädda för var att immigrationen till slut skulle leda till att judarna kom i majoritet.

1918 hade Palestina 700.000 invånare, varav 56.000 judar. 1922 var siffrorna 757.182 och 83.794. 1931 1.035.821 och 174.610, och 1944 1.764.000 och 554.000.¹³

1933 immigrerade 30.327 judar, 1934 kom 42.359 och 1935 61.854.

Kunde man begära av palestinierna att de skulle ta hänsyn till judarnas fruktansvärda situation i Europa?

Men trots den stora immigrationen under de nämnda åren var det ganska lugnt i Palestina under 30-talets första hälft. En bidragande orsak var att Palestina hade en ekonomisk boom medan världen i övrigt var drabbad av den stora depressionen. Kapital till ett värde av 30 miljoner engelska pund flöt in i Palestina 1932-36. Kolonisatorernas verksamhet expanderade så till den grad att de släppte in palestinier i den judiska sektorn; hantverkare, byggnadsarbetare, apelsinodlare.

Men när boomen började mattas åkte palestinierna ut – liksom i dagens Israel var de de första som fick sparken. Men det var ju naturligt; kolonisatorerna hade ju ingen användning för dem längre. Man valde förstås att värna om de egna arbetarna och permittera utlänningarna.

Det var samma år som immigrationen nådde rekordsiffran 61.854. I januari 1936 inledde syrierna en femti dagars generalstrejk som ledde till att fransmännen tvingades lova dem oberoende inom tre år.

I april 1936 startade palestinierna sitt befrielsekrig med generalstrejk och gerillastrider i bergen. Strejken och striderna riktade sig mot engelsmännen vars syfte tycktes vara att förvandla Palestina till en judisk stat.

En samhällsstruktur i spillror

Det palestinska samhället hade 1936 fortfarande en i stort sett feodal struktur, delvis urholkad sedan turkarnas tid genom att det hade uppstått en liten klass intellektuella och en liten arbetarklass. Kolonisatörer och f. d. kolonisatörer brukar karakterisera ett sådant tillstånd som en övergångsperiod mellan feodalism och kapitalism, vilket kan ifrågasättas. Det förefaller riktigare att först och främst tala om ett strukturellt sönderfall utan att betona några konstruktiva tendenser. Dussintals f.d. kolonier har befunnit sig i ett sådant tillstånd i decennier utan att en kapitalistisk eller någon annan struktur har växt fram.

Den israeliske historikern Yehuda Bauer skriver:

”Det arabiska samhället undergick på 30-talet en stormig förvandling från ett kvasi-feodalt system till kapitalism. Denna utveckling var emellertid inte så mycket resultatet av ett inre

¹³ Government of Palestine: A Survey of Palestine 1945-46

tvång eller av samhällets uppbyggnadsprocess utan först och främst en följd av yttre tryck, av den sociala konflikten med det nya koloniasatoriska judiska samhället och det brittiska imperialiststyret, som naturligtvis på sitt sätt också var en moderniserande faktor.”¹⁴

Jag ifrågasätter dels att det palestinska samhället utvecklades mot kapitalism och dels att det moderniserades. Naturligtvis uppstod enstaka kapitalister och naturligtvis infördes diverse moderniteter, men det för folket väsentliga och olyckliga var att det traditionella samhället trasades sönder genom *yttre* konflikter vilket efterlämnade en feodal ruin och inget nytt system. Med yttre konflikter menar jag de socialt och ekonomiskt motstridiga effekterna av de stater i staten som existerade i Palestina och som inte hade behov av samarbete annat än för egen vinnings skull.

Yehuda Bauer konstaterar att det knappt gick att urskilja någon klassmedvetenhet riktad mot feodalherrarna, vilket indirekt är en bekräftelse på teorin ovan.

I själva verket blev det godsägarna som tog över ledningen av den nationella palestinska befrielseströrelsen, åtminstone till att börja med.¹⁵ Deras främsta motiv var rädslan för det ständiga tryck mot deras egendomar som det expanderande judiska samhället åstadkom. Walter Preuss nämner att de skulle ha varit rädda för den växande klassmedvetenheten hos sitt eget folk, vilket alltså är ett påstående stick i stäv med Yehuda Bauers.

De palestinska arbetarna var i hög grad fast i sina familjeoch bytraditioner som vidmakthölls också i städerna. Deras nationalism bör sannolikt därför beskrivas som ”ren” nationalism, utan ideologisk anknytning. Bland de intellektuella kunde man urskilja två grupper med olika färg på sin nationalism, dels en vänstergrupp och dels kristna araber med starkt behov av att rättfärdiga sig inför sina muhammedanska medbröder.

1933-35 existerade en fanatisk religiös terroristorganisation under ledning av Dervish Az-a-Din al-Kassem från Haifa. Denne predikade det heliga kriget, al Jihad, mot såväl judar som kristna araber och imiterade assasinernas våldsmetoder mot korsfararna på 1000-talet. Han dödades i november 1935 och hans begravning blev en stor nationalistisk manifestation som ledde till bildandet av en palestinsk enhetsfront under ledning av Muftin av Jerusalem, palestinernas reaktionära religiösa överhuvud. Det var en befrielseströrelse i gammal traditionell mening, mycket väsensskild från dagens politiskt medvetna palestinska organisationer.

Första palestinska befrielsekriget

Generalstrejken varade från april till oktober 1936 och var skenbart framgångsrik. Gerillakriget i bergen pågick parallellt, var ganska oorganiserat men tillräckligt effektivt för att skapa kaos i kommunikationerna.

Muftin hade betonat att motståndet ingick i den panarabiska kampen mot kolonialmakterna och en del frivilliga från andra arabstater hade anslutit sig till striderna i bergen. Ett krav som han fick uppfyllt efteråt var att engelsmännen erkände det arabiska folkets enhet och att de andra arabstaterna därför hade rätt att intervensera i vad som hände i Palestina.

Ett annat resultat var engelsmännens begränsning av immigrationen: 1936 kom 29.727 judar, 1937 bara 10.536.

Den engelska kommission (Peel) som tillsattes för att utforska orsaken till ”oroligheterna” konstaterade att Balfourdeklarationen hade varit ett misstag, att mandatet inte kunde fungera i sin dåvarande form därför att de löften som hade givits judar och araber var oförenliga.¹⁶ I

¹⁴ Yehuda Bauer, *The Arab Revolt of 1936*, New Outlook 6-7 1966, Tel Aviv

¹⁵ Preuss, *ibid.*, s. 94

¹⁶ George E. Kirk, *A Short History of the Middle East*, Methuen, London 1964, s. 186

rapporten sades det också klart ut att araberna uppfattade det judiska nationalhemmet som ett svårt hinder på vägen mot nationellt oberoende.¹⁷

Den slutsats som den kungliga kommissionen drog av sina iakttagelser präglades av imperialistisk förmyndarmentalitet. Den föreslog att landet skulle delas, så att folkgrupperna blev skilda från varandra och engelsmännen samtidigt skulle kunna behålla sina för oljan och Suezkanalen viktiga strategiska positioner. Utöver vad judarna redan hade tagit i besittning i kustområdena, på Esdraelon-slätten och i övre Jordandalen skulle de få hela Galiléen där det då bodde tretti gånger så många araber som judar – kommissionen rekommenderade att en del av araberna skulle flyttas bort från den judiska sektorn, antingen frivilligt eller med tvång.¹⁸ Engelsmännen skulle behålla Jerusalem och Jaffa och en korridor mellan dessa båda städer, och dessutom städerna Haifa, Tiberias, Safad och Nasaret.

Sionisterna gick inte med på förslaget men förklarade sig villiga att förhandla. Ben Gurion beskrev diskussionerna vid den sionistkongress som behandlade delningsplanen: ”Debatten har inte gällt frågan om Eretz Israel är delbart eller inte. Ingen sionist kan avstå från ens den minsta del av Eretz Israel. Debatten gällde vilken väg som snabbast leder till det gemensamma målet.” En annan av de ledande sionisterna, dr Chaim Weizmann, kunde tänka sig en delning och avvärjde kritiken mot att södra Palestina inte ingick i det föreslagna judiska området med orden: ”Det springer inte bort.”¹⁹

Palestinierna kunde inte tänka sig att avstå stora delar av sitt land till de judiska kolonisatörerna och de engelska imperialisterna. Historikern Yehuda Bauer utropar med förvåning: ”Varför kunde inte araberna acceptera en lösning som stängde in judarna i en liten enklav i västra Palestina?” Han kommer fram till att det var Muftins fel, att denne dels var rädd för att Emir Abdullah i Transjordanien skulle ta över de palestinska områdena, dels föreställde sig att ytterligare press mot engelsmännen skulle ge araberna en fullständig seger?²⁰

Maxime Rodinson skriver om sionisternas uppträdande att det judiska folket, ”inspirerat av messiansk propaganda för ett helt judiskt Palestina, tvingade sina ledare att avvisa kommissionens förslag”.²¹

Fram till 1942 hände det inte ofta att kolonisatörerna öppet visade upp sina avsikter att skapa en segregerad judisk stat. De ledande sionisternas yttranden i samband med den engelska kommissionens förslag var däremot helt tydliga i detta avseende.

Ett typiskt drag för sionismen – medvetet eller omedvetet – har alltid varit att det har funnits starka minoriteter som har ställt krav på ett Stor-Israel och på extrema åtgärder mot araber och engelsmän. Majoriteten har hela tiden uppträtt försiktigare, har sagt att de ville nöja sig med mindre framgångar – men till slut har alltid de extrema minoriteternas linje segrat. Det är lätt att tolka detta som att majoriteten är lika extrem som minoriteterna fast mera ”civiliserad” och taktisk i sitt uppträdande.

Muftin fick stöd i sin vägran att godta delningsförslaget av regeringarna i de övriga arabstaterna. ”Ingen i de ruttna regeringarna i dessa länder var beredd att öppet ta ställning mot Muftin”, skriver Yehuda Bauer tydligen i tron att mera ”demokratiska” eller ”progressiva” regeringar i de andra arabstaterna skulle ha haft det lättare att acceptera de judiska kolonisatörerna.

¹⁷ Lorand Gaspar, *Histoire de la Palestine*, Maspero, Paris 1968, s. 123

¹⁸ Kirk, *ibid.*, s. 186

¹⁹ Kirk, *ibid.*, s. 186-87

²⁰ Bauer, *ibid.*

²¹ Rodinson, *ibid.*, s. 35

Kommissionens rapport hade publicerats i juli 1937; i slutet av sommaren tog befrielsekriget ny fart. Engelsmännens första motdrag var att arrestera en rad framstående palestinska ledare, men Muftin flydde till Libanon varifrån fransmännen tillät honom att leda striderna. Muftin hade redan under första delen av befrielsekriget knutit kontakter med Tyskland och Italien och i viss utsträckning fått hjälp därifrån (Hitler och Mussolini hade delat upp Västasien i varsin intressesfär enligt vilka Irak och Iran skulle bearbetas av tyskarna medan Medelhavsområdet togs om hand av italienarna).

Efter ett år hade palestinierna befriat större delen av de icke-judiska delarna av Palestina; gamla Jerusalem, det centrala bergsmassivet, Galiléen, Hebron-distriktet, Beersheba och Gaza. De upprättade ett självständigt samhällssystem i de befriade områdena och tog upp skatter.

England var svagt och München-krisen i september 1938 betonade behovet av stabilitet i Palestina. Arabstaternas stöd var nödvändigt för att säkra tillgången på olja och kontrollen över Suezkanalen.

Det krävdes en tredjedel av hela den dåtida brittiska armén för att krossa den palestinska gerillan, vilket skedde i oktober och november 1938.

Imperialisternas vitbok 1939

Sedan man hade knäckt palestinierna försökte man slicka dem medhårs – för att göra dem medgörliga och de övriga arabstaterna mindre misstänksamma. I vitboken 1939 lovades de följande: Efter fem år skulle förhandlingar om det framtida statskicket inledas. Efter tio år skulle man börja tala om oberoende. 75.000 judar sammanlagt skulle tillåtas immigrera under de närmaste fem åren, sen skulle palestinierna få vara med och bestämma om fler skulle släppas in. Försäljning av land till judar förbjöds i vissa områden och reglerades hårt i andra. Palestina skulle varken bli en arabisk eller en judisk stat. Det judiska nationalhemmet ansågs vara uppnått.

En intressant detalj var att *oberoendet* i framtiden skulle göras beroende av judiskt samtycke.

Det finns de som har betraktat denna vitbok som ett senkommet erkännande från engelsmännens sida av ”realiteterna” i Palestina. Men säkert spelade realiteterna i Europa långt större roll för vitbokens innehåll – den publicerades i maj 1939. Den var ett diktat från den vacklande imperialistiska stormakten som i skuggan av andra världskriget kände sig tvungen att sadla om och satsa på majoriteten i det militärt betydelsefulla Västasien. För tillfället var man tvungen att offra det judiska folkets drömmar – och därmed också livet på hundratusentals judar som var på flykt från nazisternas förföljelser. I krissituationer blir stormakternas manipulationer med andra stater och människor särskilt tydliga; i fredstid lyckas de ofta väl med att dölja amoralen i sina handlingar, i krig blottläggs imperialismens väsen med all dess perversitet och galenskap.

Palestinierna var inte nöjda med diktatet, men för svaga och splittrade för att opponera sig effektivt. De anti-brittiska stämningarna i de andra arabstaterna lugnade sig något. Kolonisateurerna kände sig grundlurade.

Kolonisatorerna förbereder nästa etapp

Palestiniernas frihetskrig hade stärkt de judiska kolonisatorernas positioner så till den grad att man kan säga att striderna 1936-39 la grunden till upprättandet av den israeliska staten.

Det började redan under den stora strejken och det första gerillakriget 1936. Den judiska sektorns ekonomiska självständighet ökades genom strejken. Arbetslösheten avhjälpes genom mobilisering av ”polisjära” enheter – ca 3.000 man enrullerades dessutom av mandat-

regeringen – och genom konstruktionen av militära skyddsanläggningar. Strategiska vägar byggdes mellan judiska samhällen, Tel Avivs hamn byggdes. Det judiska jordbruket behövde inte längre konkurrera med de billigare palestinska produkterna. Distribution av gevär tilläts till de judiska samhällena. Trots motstånd från mandatregeringen anlät den engelska arméledningen den judiska försvarsorganisationen Haganah till att bevaka oljeledningarna.

Femtio nya judiska samhällen byggdes upp under dessa krigsår. Den ständigt växande styrkan av brittiska soldater stimulerade ekonomin avsevärt. Under revoltens andra fas gick engelsmännen med på upprättandet av en ”Jewish Settlement Police”, som i verkligheten blev ett täcknamn för Haganah. 1938 organiserades Haganah som en underjordisk armé.

1939 var det judiska samhället en stark och i förhållande till palestinier och briter ekonomiskt oberoende enhet på 475.000 personer.

Britternas ”White Paper” var ett slag i ansiktet på koloniserarna. ”Undan för undan stärktes tron på att man måste slåss för sionismens framtid, också mot England om så krävdes.”²²

Engelsmännen hade gett sionisterna den avgörande hjälpen genom att slå ner palestiniernas motståndsrörelse. 1942 var de mogna att förklara att de inte var nöjda med ett nationellt hem utan strävade efter en judisk stat.

3. En kolonialstat upprättas

Andra världskriget i Västasien

En kort summering av de viktigaste händelserna i områdena i och kring Palestina under andra världskriget:

Egypten och Irak bröt de diplomatiska förbindelserna med Tyskland omedelbart efter krigsutbrottet. Fransmännen kväste effektivt nationalisterna i Syden, engelsmännen sände nya trupper till Palestina och krossade de sista resterna av gerillarörelsen.

Frankrikes kapitulation ledde till Vichy-styre i de franska mandaten. En tyskvänlig statskupp i Irak i april 1941 fick engelsmännen att föra dit indiska trupper, varefter strider utbröt. Den irakiska armén gick till anfall mot den brittiska flygbasen Habbaniya och besatte pumpstationer vid de pipelines som ledde till Haifa. Irakerna fick hjälp av tyskt flyg – som vichy-fransmännen tillät gå ner och tanka i Damaskus. I maj slogs irakerna ner med hjälp av bl. a. arablegionen från Transjordanien. Kuppmännen flydde till sina vänner i Europa tillsammans med Muftin som sedan en tid hade försökt leda den palestinska befrielsekampen från Bagdad. I mitten av juli 1941 störtades vichy-männen i Damaskus av de fria fransmännen och engelsmännen. I juni och juli 1942 pressades den engelska åttonde armén tillbaka från Tobruk till El Alamein där den sedan lyckades vända striderna till sin fördel. Den tyska Afrikakåren kapitulerade i maj 1943.

Immigrationsbesvär, terror och medlidande

I Palestina förberedde sionisterna upprättandet av den judiska staten. Det hade blivit tydligt att deras och engelsmännens intressen i Palestina var i konflikt med varandra. Sionisterna hade utnyttjat engelsmännen som skyddsmakt och engelsmännen hade utnyttjat sionisterna för att få kontrollen över Palestina och legitimera sin närvaro där. Nu hade deras känslor för varandra svalnat.

²² Bauer, ibid.

De sionistiska myndigheterna började genast efter krigsutbrottet att kräva upprättandet av nationella judiska truppenheter, men mandatregimen vägrade. Däremot tilläts judar att enrullera sig i den brittiska armén.

Stern- och Irgunligorna som från början hade organiserats för kamp mot araberna vände sig nu mot engelsmännen. De tillhörde de s. k. revisionisterna som närmast kan karakteriseras som judiska nationalsocialister. Abraham Stern, ledaren för Sternligan, anses ha haft kontakter med Mussolini.²³

Engelsmännen gjorde upprepade razzior mot de judiska extremistorganisationerna, hundratals judar arresterades och en del av dem deporterades – bl. a. till Kenya. Mitt i det hela deltog Irgun på engelsmannens sida i striderna i Irak; den tyskinfluerade Muftin hade hetsat fram pogromer i Bagdad.

Det var immigrationsfrågan som skapade de mest akuta problemen. Medan judarna mördades i Europa försökte engelsmännen hindra flyktingar från att komma till Palestina. Sionisterna lyckades till en del ordna illegala flyktingtransporter – och det uppges att de tyska nazisterna gav ett visst stöd åt dem för att komplicera förhållandet mellan engelsmännen och araberna. Ett fartyg med 2.000 illegala immigranter sprängdes av judiska terrorister i Haifas hamn för att skapa opinion mot engelsmannens politik – 268 av fartygets passagerare omkom.²⁴

Striderna i Irak ledde till att engelsmännen erkände Haganah som en civilförsvarsorganisation som skulle kunna träda i funktion om tyskarna försökte invadera Palestina. Haganah omfattade nu cirka 60.000 män och kvinnor. 2.000 av dem var utvalda till Palmach, en permanent mobiliserad stormtrupps-organisation. En stor del av de judiska trupper som ingick i den engelska armén användes för att sköta kommunikationer och förråd och fick därmed tillfälle att smuggla vapen för Haganah. Judiska firmor fick i uppdrag att tillverka olika sorters vapen för den engelska armén som periodvis hade det svårt med vapenförsörjningen – många av de tillverkade vapnen hamnade givetvis hos Haganah.

Palestinierna var knäckta efter sitt misslyckade befrielsekrig och förhöll sig praktiskt taget passiva under hela världskriget. De blandade sig inte i konflikten mellan kolonisatorerna och deras skyddsmakt.

Under Ben Gurions ledning antog Sionistorganisationen det s. k. Biltmoreprogrammet; det var i New York i maj 1942. Där krävdes en nationell judisk armé, att ”Palestinas portar” skulle öppnas för obegränsad judisk immigration under Jewish Agency”s kontroll, och att Palestina skulle etableras som ett ”judiskt samväldie integrerat i den nya demokratiska världens struktur”. Ben Gurion och hans Mapaiparti (som hörde ihop med Histadrut, motsvarigheten till vårt LO) vann på denna kongress den avgörande segern över Weizmann och de moderata sionisterna. Nu ville man ha en *stat*.

Tiden arbetade för sionisterna. De nazistiska judeförföljelserna och spärrarna mot immigration till Palestina gjorde naturligtvis president Roosevelt och den amerikanska kongressen engagerade i Palestinafrågan – samtidigt som USA genom sitt inträde i andra världskriget fick möjligheter och intresse av att lägga sig i politiken i Västasien. I England anses majoriteten inom Churchills kabinett liksom Churchill själv ha varit olyckliga över den politik de ”tvingades” föra gentemot judarna. Labour var mycket kritiskt mot regeringen.²⁵

Men så länge kriget pågick lät den engelska regeringen de humanitära skälen träda i bakgrunden för kortsiktiga och långsiktiga politiska mål. De kortsiktiga skulle då vara att man

²³ Kirk, *ibid.*, s. 203

²⁴ Kirk, *ibid.*, s. 203

²⁵ Gaspar, *ibid.*, s. 128

ville hålla sig vän med araberna så länge kriget pågick, och de långsiktiga att man genom att hindra etablerandet av en judisk stat så länge som möjligt ville bevara anledningen till en brittisk närvaro i Palestina.

I slutet av 1943 intensifierades Irguns terrorkampanj, och vid den engelska arméns moträder uppstod direkta strider mellan judar och engelsmän, t. ex. vid Ramat ha-Kovesh. Sternligan satte också igång – de lyckades mörda den brittiske ministerresidenten Lord Moyne i Kairo vilket fick Jewish Agency att ta avstånd från revisionistgrupperna, i varje fall offentligt. Under tiden utrustades och tränades

Haganah och 1944 tvingades engelsmännen ge tillstånd till upprättandet av en judisk brigad. Alla var beredda på att en judisk revolt skulle kunna bryta ut när som helst.

I den amerikanska presidentkampanjen 1944 försökte båda kandidaterna vinna ”the Jewish vote” genom att tillkännage sitt fulla stöd för Biltmore-programmet. Roosevelt, som vann, hade kontakt med såväl Weizmann som Saudiarabiens kung Ibn Saud (han med oljan) både före och efter valet och lovade dem båda att Palestinafrågan skulle lösas efter respektive önskemål.²⁶

Revisionisternas överfall, sabotage och mord blev allt vanligare.

Representanter för arabstaterna samlades i Alexandria för att diskutera Palestinafrågan under ledning av den egyptiske premiärministern Nahas Pascha. I Palestina var oenigheten mellan de olika arabiska fraktionerna så stor att de inte kunde enas om en representant till Alexandria-mötet; den syriske premiärministern löste problemet genom att personligen inbjuda en av de palestinska ledarna. I det protokoll som upprättades i Alexandria står bl. a.: ”Det kan inte finnas någon större orättvisa än att lösa de i Europa så orättfärdigt behandlade judarnas problem genom en annan orättvisa gentemot araberna i Palestina.”

Den 17 november 1944 sa Winston Churchill i det brittiska parlamentet: ”Om våra drömmar om sionismen ska försvinna i röken av mördares pistoler, och vårt arbete för dess framtid ska ge upphov till en ny uppsättning gangsters av samma slag som de i Nazi-Tyskland, måste många liksom jag omvärdera det ställningstagande som vi har hållit så konsekvent och länge. Om det ska finnas något hopp för en fredlig och framgångsrik framtid för sionismen måste dessa galna aktiviteter upphöra och de ansvariga bli tillintetgjorda, rötter såväl som grenar.”

På nyåret 1945 förklarade Labour-partiets exekutivkommitté att man stödde obegränsad immigration till Palestina och att ”araberna skulle uppmuntras att flytta ut alltefter som judarna flyttar in”. Detta parti kom till makten i juli 1945.

Ökade sionistiska krav

Den 22 maj 1945 begärde Jewish Agency av Churchill-regeringen att en judisk stat omedelbart skulle upprättas i Palestina. Den judiska staten skulle omfatta hela Palestina. Immigrationen skulle genast överlåtas på Jewish Agency och för att finansiera en första miljon immigranter krävdes ett internationellt lån.

Judarna i Palestina utgjorde vid denna tidpunkt bara 31 procent av befolkningen och de ägde endast cirka 5,5 procent av jorden – trots detta ansåg sig sionisterna berättigade till *hela* Palestina och till en *judisk* stat. Med en judisk stat måste förstås en stat där judar utövar makten och kontrollen; och i detta fall skulle det i alla händelser till att börja med innebära en stat där en minoritet styrde landet mot majoritetens vilja. Minoriteten skulle ta makten för att mot majoritetens vilja göra sig till majoritet och därmed legalisera sitt maktinnehav.

²⁶ Gaspar *ibid.*, s. 129 och Kirk, *ibid.*, s. 211

Den engelska regeringen svarade Jewish Agency att den överlät avgörandet åt stormakterna.

Vid de engelska valen i juli 1945 kom Labour till makten och sionisterna förväntade sig ett snabbt beslut om en judisk stat. Men hösten kom och ingenting hände. Ben Gurion begav sig till London och begärde att 100.000 judar från Europa omedelbart skulle släppas in i Palestina. Samtidigt uttalade det nybildade Arabförbundet att varje favorisering av judarna i Palestina skulle leda till att arabstaterna omprövade sina förbindelser med Storbritannien. President Truman uppmanade engelsmännen att öppna portarna för flyktingarna – sionisternas nya skyddsmakt hade börjat träda i funktion.

Det engelska Secret Service hade i september lyckats komma över ett telegram där dr Moshe Sneh, ledamot av Jewish Agency's exekutivråd, föreslog London-kontoret att "vi åstadkommer en allvarlig incident. Vi kan därefter publicera ett uttalande att detta bara var en varning och en hänvisning till mycket allvarligare händelser som skulle komma att hota alla engelska medborgare i landet om regeringen går emot oss ... Stern-gruppen har förklarat sig villig att i alla delar samarbeta med oss på grundval av vårt aktionsprogram. Den här gången tycks de mena allvar. Om ett sådant samarbete arrangeras kan man förmoda att vi kan hindra fristående aktioner av Irgun Zvai Leumi".²⁷ London-kontoret samtyckte till aktionen. Engelsmännen sände truppförstärkningar.

Natten mellan den 31 oktober och i november sprängde Palmach järnvägarna i Palestina på 153 punkter och förstörde tre båtar som polisen brukade använda för att hindra illegal immigration. Irgun attackerade järnvägsstationerna vid Lydda och Stern försökte spränga Haifas oljeraffineri. Jewish Agency telegraferade till London att "aktionerna har gjort ett stort intryck. Myndigheterna är förvirrade ... och väntar på instruktioner från London".

Jewish Agency samarbetade alltså här med de extremistorganisationer som de dittills alltid officiellt hade fördömt. Formuleringen apropå Stern-gruppen i det första telegrammet "Den här gången tycks de mena allvar" tyder direkt på att det inte var första gången de samarbetade eller försökte samarbeta. – Här står vi återigen inför detta påtagliga och farliga drag hos de sionistiska ledarna: det att utåt förhålla sig moderata och "civiliserade" och samtidigt lämna spelrum åt de mest extrema aktioner. Det draget gör att man frågar sig om det verkligen finns några moderata sionistiska ledare.

Jewish Agency försökte givetvis förneka äktheten i de avslöjande telegrammen.

Den stora sabotageaktionen ledde till att engelsmän och amerikaner gemensamt tillsatte en undersökningskommission som skulle studera situationen för judarna i Europa och förhållandena i Palestina.

Sionisterna protesterade mot kommissionen, beordrade generalstrejk i Palestina och flera administrationsbyggnader i Tel Aviv sattes i brand. Irgun utförde sprängattentat som dödade sju poliser och soldater i Jerusalem och ytterligare två i Jaffa och Tel Aviv. Ben Gurion och Moshe Sharett förklarade att Jewish Agency inte hade något med dessa incidenter att göra men att "det var svårt att uppmana den judiska befolkningen att respektera lagarna vid en tidpunkt då den engelska regeringen själv oavbrutet bröt mot den fundamentala lag som uttrycktes av mandatet".

I februari sprängde Palmach det engelska flygets radarstation i Haifa och attackerade flera polisförläggningar samtidigt som Irgun och Stern attackerade flygfält och flygplan. En förbjuden Haganah-tidning skrev: "Den judiska motståndsrörelsens första varning den i november togs inte på allvar och därför har hela Yishuv (det judiska samhället) tvingats att framställa ännu en varning."

²⁷ Kirk, *ibid.*, s. 210

De engelska myndigheterna beräknade 1946 att Haganah (inklusive Palmach) bestod av 60.000 man, Irgun av 3-5,000 och Stern 2-300.

Imperialisterna uttalar sig

Den engelsk-amerikanska kommissionen var klar med sin rapport i maj 1946. Den rekommenderade att mandatet skulle fortsätta tills fientligheterna mellan judar och araber hade försvunnit – man avvisade alltså förslagen om en delning av landet. 100.000 judar skulle tillåtas immigrera så snart som möjligt, men Palestina kunde inte ensamt klara immigrationsbehoven. Immigrationen kunde heller inte inledas förrän de illegala arméerna i landet hade upplösts. Judar i Palestina skulle fritt få köpa sig land, men i stället skulle man upphäva Judiska Nationalfondens blockad mot anställning av icke-judisk arbetskraft. Sionisternas förslag att vattnet från Jordanfloden och dess bifloder skulle tas omhand av en "Jordan Walley Authority" avvisades därför att detta förslag inte tog hänsyn till att Syrien och Transjordanien också använde och behövde detta vatten. Jewish Agency uppmanades att samarbeta med mandatregeringen för att hindra terrorism och illegal immigration, och det skulle göras klart för båda befolkningsgrupperna i Palestina att alla försök till våld skulle slås ner med kraft.

Angående de 100.000 immigranterna är det intressant att lägga märke till sionisternas uppträdande i förhållande till de överlevande judarna som nu befann sig i flyktingläger i Tyskland (i dessa läger befann sig drygt 800.000 flyktingar, varav 500.000 katoliker, 226.000 judar och 100.000 protestanter). England hade genast efter kriget förklarat sig be rätt att ta emot 150.000 flyktingar oavsett religion. Roosevelt hade motsvarande planer och trodde att det engelska exemplet skulle påverka den amerikanska opinionen så att det var möjligt för USA att göra ett motsvarande erbjudande. Enligt Roosevelts medarbetare Morris Ernst sprack detta på motstånd från sionisterna. Ernst citerar Roosevelt: "De (de amerikanska judarna) vet att de kan samla in betydande summor för Palestina genom att säga åt donatorerna: Det finns ingen annan plats dit denna stackars jude kan bege sig. Om det däremot finns en politisk asylmöjlighet för alla oavsett ras, religion och färg kan de inte få ihop dessa pengar."²⁸

Intressant är också den engelsk-amerikanska kommissionens bekräftelse av den judiska bojkotten mot arabisk arbetskraft och sionisternas planer på att utnyttja Jordans vatten utan hänsyn till andras behov.

Kommissionen förklarade också att "Palestina är ett Heligt Land, lika heligt för kristna, judar och muhammedaner, och på grund av detta är det inte, och kan aldrig bli ett område som den ena eller den andra av religionerna kan förklara som sitt".

Eftersom kommissionens förslag så tydligt var en meningslös kompromiss mellan arabernas naturliga krav på självständighet och kolonisationsörernas orimliga krav på att få ta ifrån majoriteten i Palestina deras land kunde ingendera sidan acceptera det. Det var också en kompromiss mellan de engelska och amerikanska opinionernas krav på gottgörelse åt det judiska folket och de engelska och amerikanska stormaktsintressena i Västasien.

Araberna svarade genom att kräva att mandatet skulle upphöra, att de brittiska trupperna skulle dras bort och att en demokratisk arabisk stat skulle upprättas. De hotade med att be Sovjetunionen om stöd.

Trots att enhetsfronten (den Höga Kommittén) nu hade återupprättats i Palestina var palestinerna mycket splittrade. Den feodala strukturen innebar bl. a. att de stora godsägarna och deras familjer kivades om makten; en del av dessa familjer hade små privata arméer. Då Arabförbundet sammanträdde i juni 1946 bildades en exekutivkommitté under ledning av den återuppståndne Muftin och med en annan medlem av hans släkt (Husseini) som vicepresident,

²⁸ A. Lilienthal, *What Price Israel?*, Regnery, Chicago 1953 s. 32

vilket innebar en seger för de mest anti-brittiska krafterna i Palestina. Men trots allvaret i situationen, trots vetskapen om att Haganah, Stern och Irgun stod väl rustade för en uppgörelse, gjorde varken Arabförbundet eller Muftin några ansträngningar för att bygga upp en militär organisation. Trots kraven som riktades mot sionisterna och briterna fortsatte man att passivt betrakta konflikten mellan dessa.

Sionisternas svar på kommissionens rapport var en ny våg av sabotage. Natten till den 17 juni sprängde Palmach fem vägbroar och fyra järnvägsbroar. Den illegala sionistiska radiosändaren Kol Israel tog fullt ansvar för aktionen på "befrielseörelsens" vägnar och förklarade att den var ett resultat av den engelska regeringens fördröjande politik.

Mandatregeringen svarade med att ockupera Jewish Agency's högkvarter och arresterade flera av de mest prominenta ledarna liksom flera officerare inom Palmach. Vapenbeslag gjordes vid en serie av razzior.

Den 22 juli sprängde Irgun ena flygeln av King David Hotel i Jerusalem och dödade nittioen personer, såväl briter och araber som judar. Vid upprepningen efter detta sabotage påträffades dokument som bestyrkte samarbetet mellan Jewish Agency, den illegala radion, Irgun, Stern samt Haganah och dess underavdelning Palmach.

Ytterligare en stormaktsplan

31 juli 1946 deklarerade den engelska regeringen att en grupp engelska och amerikanska experter hade lagt fram en plan för en federation med en judisk och en arabisk delstat. Delstaterna skulle i stort sett sköta sina egna affärer, också immigrationen "så framt den ekonomiska absorptionsförmågan inom en delstat inte överskreds".

Arabstaterna accepterade engelsmännens inbjudan att komma till London i september och diskutera, palestinierna vägrade därför att Muftin inte fick komma med. Jewish Agency sa att de inte kunde vara med därför att planen berövade judarna de rättigheter de hade enligt mandatförordningen. De kunde bara vara med om diskussionerna gällde en "livsduglig judisk stat inom ett passande område av Palestina". Vad som menades med "livsduglig" visade sig senare vara en stat som omfattade 65 procent av Palestina – den framlagda federationsplanen skulle bara ge sionisterna något mer än den judiska stat som föreslogs på 1930-talet.

De deltagande arabiska representanterna höll en linje som ungefärligen motsvarade Vitboken 1939 med upprättandet av en självständig stat som mål; en stat med lika rättigheter för alla medborgare och både arabiska och hebreiska som officiella språk. Immigrationen skulle stoppas helt och sedan göras beroende av arabiskt samtycke. Också för judiskt inköp av land skulle det fordras samtycke av araberna i parlamentet.

Under tiden ökade den illegala immigrationen alltmer. Pengar för detta ändamål samlades främst in av sionisterna i USA, där gåvor av detta slag liksom gåvor till Stern och Irgun var befriade från skatt [Sådana gåvor är fortfarande skattefria i USA.] Majoriteten av de immigranter som kom under denna tid var utvalda unga män och kvinnor. Sionisterna hade i det längsta förklarat att immigrationen var spontan och oorganiserad, nu sa de att immigrationen måste påskyndas för att inte nationalhemmet skulle stagnera. Araberna utgick ifrån att om en federation skulle upprättas skulle sionisterna föra in så mycket folk att de vid ett lämpligt tillfälle skulle invadera den arabiska delstaten.

President Truman framträdde nu på allvar som sionisternas beskyddare genom att förklara att han stödde deras delningsplan (den som skulle ge judarna 65 procent av landet).

På den 22 Världssionistiska kongressen i december 1946 krävde majoriteten av de amerikanska judarna och revisionisterna upprättandet av en judisk stat i hela Palestina (de

amerikanska sionisterna hade 32 procent av platserna i kongressen, de från Palestina 21 procent).

7 januari 1947 meddelade Moshe Sharett att Jewish Agency på grund av engelsmännens ovilja att godta ”kompromissförslaget” från hösten innan nu arbetade för en judisk stat i hela Palestina; med lika rättigheter för araberna, men med målet att skaffa sig majoritet så snart som möjligt genom införandet av 700.000 nya immigranter.

Kravet följdes av nya terroraktioner. Fem personer dödades och trettifyra skadades vid ett attentat i Haifa 12 januari. I slutet av januari kidnappades två civila engelsmän och hölls som gisslan för en judisk terrorist som dömts till döden. Efter ett ultimatum till Jewish Agency släpptes engelsmännen, i stället hotade terroristorganisationerna att ställa till med blodbad i Palestina om dödsdomen verkställdes. Mandatregeringen gav order om evakuering av alla kvinnor och barn av brittisk nationalitet.

De vita förmyndarna i FN tar hand om saken

Labourregeringen gav upp den 14 februari 1947 och förklarade att den överlämnade problemet till FN. Ett sista försök hade gjorts att föreslå en ny plan för en federation. Enligt den planen skulle mandatet fortsätta fem år, 96.000 judiska immigranter skulle släppas in under de första två åren varefter fortsatt immigration skulle tillåtas först efter konsultationer med såväl judar som araber. – Araberna vägrade acceptera all fortsatt immigration, sionisterna vägrade att gå med på att araberna skulle ha något att säga till om ifråga om immigrationen.

Tjugo personer dödades och tjugofyra skadades vid attentat den 1 mars sedan ett skepp med illegala immigranter hade stoppats. För en tid infördes krigslagar i en rad judiska städer. 2 april begärde England att FN:s generalsekreterare skulle sätta upp Palestinafrågan på generalförsamlingens dagordning. 21 och 22 april begärde Egypten, Irak, Syrien, Libanon och Saudi-arabien att frågan om Palestinas självständighet skulle sättas upp på dagordningen.

FN tog upp Palestinaproblemet vid en extrasession i slutet av april medan terrorn fortsatte. Efter fjorton dagar tillsattes UNSCOP (United Nations Special Committee on Palestine) för att göra en undersökning och framlägga en rapport för höstsessionen i september.

Medan denna kommission gjorde sina undersökningar i Palestina 16 juni till 24 juli fortsatte terroraktionerna. Kommissionen fick bl. a. bevittna ett välarrangerat skådespel då ett fartyg med 4.500 illegala flyktingar stoppades. Den amerikansk-judiska besättningen och flyktingarna gjorde häftigt motstånd och presenterade sin situation för kommissionen genom en radioutsändning.

Palestinaaraberna bojkottade FN-kommissionen som fick nöja sig med att träffa representanter för de andra arabstaterna.

Tre av kommissionens elva medlemmar föreslog en lösning liknande de engelska och amerikanska experternas federala plan 1946. Sju av dem föreslog en delning men betonade vikten av någon form av ekonomisk union mellan de två staterna – ett ekonomiskt samarbete var enligt de sju nödvändigt för staternas livsduglighet.

En dryg månad innan UNSCOP:s rapport publicerades hade judar och araber drabbat samman i Tel Aviv och Jaffa – ”de värsta oroligheterna sedan det arabiska upproret på trettitalet”.

UNSCOP:s huvudförslag innebar att palestinierna och judarna skulle få vardera tre landområden förenade med varandra genom två specialkonstruerade skärningspunkter. Engelsmännen insåg att förslaget skulle leda till kaos och deklarerade den 26 september att brittiska armén och administrationen skulle dras bort före i augusti 1948. En representant för Jewish Agency meddelade FN:s generalförsamling den 2 oktober att ”om brittiska trupper inte finns

att tillgå kommer det judiska folket i Palestina att utan uppskov vidta nödiga åtgärder för att uppehålla allmän ordning”.

Arabförbundet förkastade delningsplanen medan Jewish Agency gjorde uttalanden som visade att man kunde acceptera den med vissa modifikationer. I FN tillsattes en ny kommitté för att studera UNSCOP:s förslag.

Under tiden försökte kung Abdullah av Transjordanien påverka de andra arabstaterna att acceptera tanken att den arabiska delen av Palestina vid en delning skulle inkorporeras med hans stat.

Den nya FN-kommittén utarbetade ett förslag grundat på UNSCOP-majoritetens delningsplan. Judarna skulle få östra Galiléen och kustområdet från strax söder om Acca till några mil söder om Jaffa. Skärningspunkten för kommunikationer mellan dessa båda områden skulle ligga sydväst om Nasaret. I sydspetsen av deras kustområde skulle det finnas ytterligare en skärningspunkt som skulle leda till deras tredje område, vilket skulle omfatta en del av Beersheba-distriktet samt Negevöknen. UNSCOP-planen hade placerat staden Beersheba inom judiskt område, men den nya kommittén gav den åt palestinierna. Den nya kommittén upptäckte också att UNSCOP inte hade gett palestinierna någon hamnstad och gav dem därför Jaffa (som enbart hade arabisk befolkning ...) – som därmed hamnade isolerat i en av de judiska sektorerna.

Den svenske FN-delegaten var modig nog att konstatera att planen hade vissa svagheter.

Enligt den statistik som mandatregeringen gav FN som arbetsmaterial 1947 utgjorde judarna då nästan exakt en tredjedel av befolkningen i Palestina. De ägde knappt sex procent av landets yta. Nu föreslog den nya FN-kommittén att denna tredjedel av befolkningen skulle få 56 procent av ytan – palestinierna skulle få 43 procent, och en knapp procent omfattande Jerusalem och Betlehem skulle vara en internationell zon administrerad av FN.

Galenskapen i FN var total. Hur kunde s. k. experter konstruera en ”judisk stat” som i utgångsläget skulle ha en judisk majoritet som bara var något tusental personer större än den arabiska minoriteten? Denna knappa majoritet skulle alltså styra landet och mot den stora minoritetens vilja göra sig allt större och starkare. Kanske fanns i bakgrunden den gamla Labouridéen att palestinierna skulle kunna förflyttas, antingen frivilligt eller med våld. Om denna avsikt fanns – *vilka* var det då som tänkte så?

I Palestina försökte de inhemska feodaltherrarna sent omsider organisera en ”befrielsearmé”.

Arabstaterna förklarade i FN att de tillbakavisade delningsplanen därför att den bröt mot de FN-stadgar som tillerkänner varje folk rätten att besluta om sin egen framtid. Men FN skulle visa sig tjäna sionisternas och Förenta staternas syften lika bra som NF hade tjänat sionisternas och Englands.

Demokratins triumf

En resolution i frågan ”krävde” två tredjedels majoritet i generalförsamlingen.

De vita folkens dåliga samvete och omtanke för det judiska folket som hade fått utstå så mycket under andra världskriget gjorde att nästan alla deras röster var säkrade så snart det stod klart att sionisterna accepterade delningsplanen. Fast det fanns också utslag av tvekan. Den belgiske delegaten sa bl. a.: ”Vi är inte säkra på att det är helt rättvist; vi tvivlar på att det är praktiskt och vi är rädda för att det medför stora risker ... Palestinaproblemet är speciellt besvärligt för oss belgier. Vi måste anstränga oss för att förstå sionismen. Nationalhemmet för våra judiska landsmän är Belgien. Ingen har någonsin behandlat dem på ett sådant sätt att de

måste söka sig ett nytt hemland i Palestina.” Kanadas delegat sa: ”Vi stöder planen med tunga hjärtan och stora farhågor.”

Men det räckte inte med de vita folken för att åstadkomma den ”nödvändiga” majoriteten. Och afrikanerna och asiaterna stod emot.

Pakistans Zafrullah Khan uttryckte sitt tvivel om USA:s och ”Västerlandets” uppriktighet när de påstod sig stödja den judiska staten enbart av humanitära skäl. Han nämnde de andra förslag som de senaste åren hade lagts fram för att härbärgera flyktingarna i Europa och sa: ”Australien, ett litet överbefolkat land, säger nej, nej, nej; det på samma sätt hopklämda och överbefolkade Kanada säger nej; det humanistiskt framstående USA med dess mycket begränsade utrymme och resurser säger nej. Det är deras bidrag till de humanitära principerna. Men, säger de, låt dem bege sig till Palestina där de kommer att ha tillgång till vidsträckta områden, översvallande ekonomiska möjligheter och där de inte kommer att åstadkomma några problem; där blir de mottagna som barn i huset.”²⁹

Filippinernas delegat meddelade att han skulle rösta mot delningsförslaget och attackerade det häftigt genom att försvara folkens omistliga rätt till självbestämmande och genom att kritisera all diskriminering och uteslutning enligt rasistiska principer.

Haiti förklarade att de skulle komma att rösta emot förslaget – det gjorde så småningom också Grekland.

Det tycktes inte bli någon två tredjedels majoritet. Men då satte Truman in alla nödvändiga påtryckningsmöjligheter.

Han meddelade sitt utrikesdepartement att han krävde ”full förklaring” om nationer som vanligtvis följde Förenta staternas linje inte gjorde det också i denna fråga.

Generalförsamlingen kallades till omröstning två gånger, men båda gångerna uppsköts röstningen till en senare tidpunkt. I den amerikanska kongressen sa ledamoten Lawrence H. Smith den 18 december: ”Det var tydligt att dröjsmålet var nödvändigt därför att USA och Sovjetunionen inte hade säkrat tillräckligt många röster. Det uppges från säkra källor att delegaterna från tre små nationer utsattes för intensiv påtryckning av USA:s delegat och av tjänstemän på högsta nivå.”

Enligt journalisten Drew Pearson i Chicago Daily Tribune ”använde en rad personer sitt inflytande för att skaffa röster. Harvey Firestone som äger gummiplantager i Liberia ägnade sig åt den liberianska regeringen; Adolphe Berle, rådgivare åt Haitis president, fick den rösten att svänga ... Kinas ambassadör Wellington Koo varnade sin regering”.

Påtryckningarna gav resultat. Haiti och Liberia som tidigare hade sagt att de skulle rösta mot röstade nu för resolutionen den 29 november 1947. Den filippinske delegaten som hade kritiserat förslaget så häftigt röstade också för. Thailands delegat försvann strax före omröstningen sedan hans kreditivbrev hade dragits in.

Röstsiffrorna blev 33 för och 13 mot. ED delegater avstod från att rösta. Araberna rasade, sionisterna jublade.

Bara ett asiatiskt land – Filippinerna – och två afrikanska – utöver Liberia kolonialregimen i Sydafrika – hade röstat för förslaget. – Palestina ligger i Asien, på gränsen till Afrika.

FN hade visat sig vara ett utmärkt redskap för stormakterna. USA:s regering hade visat sig vara ett utmärkt redskap för sionisterna. Times korrespondent skrev: ”Styrkan i det judiska inflytandet i Washington har varit en uppenbarelse.”

²⁹ Gaspar, *ibid.*, s. 135

På femtio år hade sionisterna lyckats nå en god bit på väg mot målet att göra Palestina till en judisk stat; genom utnyttjande av olika stormaktsintressen, våld, pengar, och såväl personliga som politiska intriger.

Antingen flyktingarna i Europa ville det eller inte skulle de nu transporteras till den nya judiska staten. För sionisterna var deras immigration bara delvis en hjälp åt stackars hemlösa människor – sionisterna behövde flyktingarna för att legitimera den judiska staten, för att kunna samla in pengar, för att bygga upp staten, för att försvara den och för att kunna fortsätta arbetet mot det drömda målet.

Och vita människor i alla vita stater jublade. Det hårt drabbade judiska folket hade fått en egen stat efter tvåtusen år och nästan alla vita människor trodde att denna stat enbart var född ur det judiska lidandet och världsregeringens stora godhet.

Och judarnas lycka visade de vita människorna att judarna var värda sitt land. De accepterade FN-resolutionen och visade sig glada över den, trots att de tidigare hade begärt hela Palestina. Men araberna – de visade sig småsinta och orättfärdiga genom att protestera mot detta beslut av världens förenade nationer.

Knappast några vita människor funderade över huruvida FN hade befogenhet att *besluta* om ett lands framtid. Liksom sionisterna betraktade de resolutionen som en lag. Mycket få hade den insikt som amerikanen Alfred Lilienthal hade då han skrev: ”Förenta Nationerna förövdade ett allvarligt brott mot den internationella rättens prestige genom sin förhastade, lättsinniga och arroganta behandling av Palestinafrågan. Generalförsamlingen röstade ner de enda vettiga förslagen – en folkomröstning i Palestina och hänskjutandet av de legala problemen till Internationella domstolen.”³⁰

I Palestina utbröt omedelbart gerillakrig mellan judar och palestinier. Den här gången var det engelsmännen som såg på.

4. Staten utvidgas och infödingar förflyttas

Deir Yassin

Engelsmännen skulle enligt planerna lämna ifrån sig makten i Palestina den 15 maj 1948. Under förberedelserna var de knappast samarbetsvilliga – Jewish Agency anklagade dem för att sabotera dess arbete. Londonregeringen vägrade i januari att gå med på sionisternas krav att deras väpnade styrkor skulle erkännas som en nationell armé och att de skulle få importera vapen före mandattidens utgång.

Gerillakriget fortsatte mellan de väl förberedda judiska kommandogrupperna och de minst sagt dåligt förberedda palestinerna. Den enda större och relativt välorganiserade arabiska truppenhet som stred under mandatets sista tid var de 3-4.000 frivilliga syrierna och palestinerna i Fawzi al Kawakjis ”Arabiska befrielsearmé”; de besegrades i en avgörande drabbning i slutet av april.

Judarna satte också in en attack mot Jaffa, den tänkta arabiska hamnstaden som ansågs utgöra en fara för sin judiska systerstad Tel Aviv.

Den vita världen följde med fasa det judiska folkets ”kamp för sin existens” – då hade redan det palestinska folket börjat ta till flykten.

Orättfärdigheten i det *sätt* på vilket Israel skapades tar sig bland annat uttryck i de mest vedervärdiga resonemang om huruvida de palestinska flyktingarna begav sig av på grund av

³⁰ Lilienthal, *ibid.*, s. 73-74

judisk terror eller på uppmaning av de omgivande arabstaterna – genom att ge intryck av att flyktingarna s. a. s. gav sig av *frivilligt* har sionisterna fått det till att de har förverkat sin hemortsrätt, vilket har gjort det möjligt, ”lagligt”, för judarna att lägga beslag på deras egendom. – Som om det spelade någon roll vilket som var huvudskälet!

Eftersom detta argument ständigt upprepas av sionisterna är jag tvungen att bemöta det, trots att jag inte anser att det har någon egentlig relevans. Jag bemöter det dessutom därför att jag anser att jag därigenom också kan ge en belysning av sionismen.

Utgångspunkten måste vara ett teoretiskt argument: sionisterna hade kommit till Palestina för att åstadkomma en judisk stat, de hade under förberedelserna för denna stat i stort sett vägrat att samarbeta med de arabiska invånarna. I den del av Palestina som nu skulle bli en judisk stat ägde de bara en bråkdel av den uppodlade jorden och hade under ett kvartssekel fått erfara att palestinerna var ovilliga att sälja jord till dem. I den planerade judiska staten var på våren 1948 nästan hälften av invånarna araber som skulle komma att kräva ett politiskt inflytande – och även med en extensiv immigration skulle de för lång tid framåt utgöra en stor minoritet vars önskemål inte kunde åsidosättas helt och hållet. Samarbete skulle komma att bli svårt, dels på grund av den antagonism som hade uppstått sedan första världskriget, dels på grund av de spänningar som det innebar att de europeiska invandrarna såg ner på ”orientalerna”.

I en kritik av Israels sätt att behandla den arabiska minoriteten i landet skriver en sionist i oppositionsställning att araberna betraktas ”som ett nödvändigt ont”.³¹

Sionisterna var kort sagt intresserade av att palestinerna försvann från den judiska staten.

Natten mellan den 9 och 10 april 1948 massakrerades 254 invånare i den palestinska byn *Deir Yassin*. Detta blodbad spred skräck i hundratals arabiska samhällen; skräcken kan inte ha blivit mindre av att palestinerna kände till de judiska terroristernas tidigare aktioner mot engelsmännen och att det nu verkade som om de palestinska gerillagrupperna var på reträtt.

Massakern utfördes av medlemmar ur Irgun. Handlade dessa mördare av drift, eller på uppdrag? Irgunledarna ordnade presskonferens om det efteråt och förklarade: ”Vi måste slåss, erövra och besätta.”³² I ”Promise and Fulfilment” skriver Arthur Koestler att de båda terroristorganisationerna under hela denna period utförde sådana aktioner som att ”kasta bomber på arabiska salutorg”.

Koestler skriver också att Haganah körde omkring med högtalarbilar i Haifa (som erövrades av Haganah i april) och erbjöd palestinerna eskort till ”arabiskt territorium” och ”antydde fruktansvärda konsekvenser om varningarna inte följdes”.³³

Författaren Erskine Childers citerar en missionär, Bertha Vester, som berättar att högtalarbilar skrek ut: ”Om ni inte lämnar era hem får ni dela Deir Yassins öde.”³⁴

En del bedömare anser att det finns bevis för att palestiniernas exodus var ett avsett resultat av en planerad aktion kallad ”Operation Nachshon”. Deir Yassin skulle ha ingått i den operationen.

Ben Gurion skriver: ”Under operation Nachshon rensades vägen till Jerusalem i början av april, nästan hela nya Jerusalem ockuperades, och gerillastyrkorna drevs ut ur Haifa, Jaffa, Tiberias och Safad medan mandatregeringen fortfarande var i funktion.”³⁵ (Observera för övrigt att den ”rensade” – cleared – vägen till Jerusalem till större delen gick genom områden

³¹ *Les Temps Modernes* No 253 Bis, Paris 1967, s. 726

³² *Les Temps Modernes*, *ibid.*, s. 363

³³ Arthur Koestler, *Löfte och uppfyllelse*, Tidens förlag 1949, s. 208 och 261-262

³⁴ Erskine Childers, *The Other. Exodus*, särtryck ur *The Spectator* 12 maj 1961

³⁵ David Ben-Gurion, *Rebirth and Destiny of Israel*, New York 1954, s. 291

som var avsedda för den arabiska staten, att det attackerade Jaffa var avsett som en arabisk hamnstad och att Jerusalem som delvis ockuperades var avsett som en internationell stad.)

Eftersom sionisterna har fäst så stort avseende vid frågan om varför flyktingarna gav sig av har många bedömare försökt kontrollera uppgifterna om att flyktingarna från arabisk sida skulle ha uppmanats att lämna sina hem. Flera har t. ex. gått igenom British Museums arkiv med arabiska radiosändningar från 1948. De har där inte kunnat hitta en enda uppmaning till flykt, däremot många som tvärtom har manat befolkningen att stanna. Längst gick man i en utsändning från Damaskusradion där palestinska militärledare förklarade att ”varje palestinier som lämnar sin by kommer att få se sitt hus förstört och sina skördar brända” – och såväl syrier som egyptier förklarade i sina sändningar att varje palestinier i vapenför ålder som kom till respektive land skulle betraktas som en olaglig inkräktare. Kung Abdullah av Trans-jordanien uppmanade den 4 maj de palestinier som hade lämnat sitt land att återvända.

Däremot skall Irguns arabiska sändare ha sänt ut de mest fruktansvärda varningar, och Haganahradion namngav ständigt byar varifrån araber hade flytt i skräck.

En annan pusselbit är det brev som Israels utrikesminister skrev till Förenta Nationerna den 1 augusti 1948. Där hette det:

”Det vore ett oöverkomligt ekonomiskt problem att återintegrera araberna i ett normalt liv, att över huvud taget ordna deras försörjning. Svårigheterna ifråga om bostäder, arbete och normalt uppehälle skulle bli oöverstigliga.”

Fyra månader tidigare hade det varit möjligt för alla dessa flyktingar att bo, arbeta och förtjäna sitt uppehälle i de områden som nu hölls av israelerna.

Erövringen av Jaffa

Då staten Israel proklamerades den 14 maj 1948 gick de omgivande arabstaterna till anfall.

Den vita världen vändades för judarnas skull och hatet mot nazisterna vändes mot araberna. En naturlig känslomässig reaktion, ointresserad av kunskap och sammanhang. Det fanns också mycket få som var intresserade av att förmedla kunskap och sammanhang.

Ingen meddelade t. ex. det som Irgunledaren Menachem Beigin senare skrev i sin bok ”The Revolt: Story of the Irgun”:

”Under de månader som föregick den arabiska invasionen, och medan de fem arabstaterna förberedde sig, fortsatte vi att göra attacker in på arabiskt område. Erövringen av Jaffa framstår som en händelse av högsta betydelse i den hebreiska självständighetskampen tidigt i maj, strax före de fem arabstaternas invasion ...”

Ingen var intresserad av att höra att sionisterna redan före självständighetsförklaringen hade utvidgat sitt territorium, att de hade erövat halva Jerusalem och vägen dit, att Haganah i samarbete med Irgun hade erövat Jaffa som var arabiskt enligt FN-resolutionen (eftersom sionisterna betraktar denna resolution som en lag måste man ibland se den som en sådan för att kunna bedöma *deras* handlingar).

Ingen var intresserad av att höra att israelerna omedelbart efter självständighetsförklaringen försökte ockupera också den återstående delen av Jerusalem.

Det enda man uppfattade var att det hårt drabbade judiska folket nu återigen blev utsatt för attacker.

Att cirka 400.000 palestinier redan då hade flytt från sina hem spelade ingen roll i förhållande till de cirka 225.000 judiska flyktingarna som väntade i Tyskland.

Araberna försvarar sig

Att araberna betraktade sig som ett enda folk, som inte kunde acceptera stormakternas beslut att skänka bort en del av deras land och som ansåg sig berättigade att försvara en del av sitt land mot inkräktare var omöjligt för de vita människorna att förstå (fast engelsmännen hade åtminstone formellt förstått det då de 1936 erkände de andra arabstaternas rätt att intervensera i vad som hände i Palestina).

Då som nu förlöjligades arabernas upplevelse av att de är ett enda folk. Och ändå är de ett enda folk i minst lika hög grad som judarna, genom språk, religion och tradition. Medan judarna av olika erövrare splittrades och spreds ut över hela världen blev araberna splittrade genom övergrepp av europeiska kolonisationer. Liksom araberna har blandats upp med andra folkslag har judarna förlorat sin etniska homogenitet genom att jemeniter, greker, romare, galler, polacker och kazarer har omvänts till den mosaiska religionen – det anses t. ex. att en stor del av de ryska judarna stammar från det kazariska rike som existerade 750–1 000 e. Kr. och som hade den mosaiska religionen som statsreligion; kazarerna var släkt med de finsk-ugriska folken.

Från arabisk synpunkt var det ett försvarskrig som inleddes, för att försvara ett stycke arabisk mark och försöka förhindra att en del av deras folk blev utjagade ur sina hem.

De fem arméerna bestod av 5 000 transjordanier (Arablegionen), 10 000 egyptier, 3 000 syrier, 15 000 irakier och 1 000 libaneser. Den i april besegrade palestinska befrielsearmén anses ha bestått av 4-5 000 man. Summa 38 000 man. Koestler får ihop en summa på 34-35 000 man och redovisar en något annorlunda fördelning.

Som tidigare nämnts omfattade Haganah redan sommaren 1946 60 000 man och revisionistgruppen 4-5 000.

(Enligt israelerna J. och D. Kimche disponerade båda sidor i maj 1948 cirka 25 000 man vardera; i juli 1948 skulle däremot israelerna ha haft 60 000 och araberna 40 000.³⁶)

I vilken utsträckning kriget var en uppgjord affär vad angår Ben Gurion och kung Abdullah av Transjordanien är inte klarlagt. Vad man vet är att de båda hade kontakter med varandra, bl. a. med Golda Meir som Ben Gurions representant. Man vet också att Abdullah förgäves försökte få egyptierna och saudiaraberna att gå med på att den enligt FN arabiska delen av Palestina skulle inkorporeras med Transjordanien – de arrangerade i stället en exilregering för "All-Palestine" med Muftin i spetsen.

Man vet också att då egyptierna i början av 1949 var i stort behov av att de israeliska trupperna splittrades på flera håll gjorde kung Abdullah upp om en privat vapenvila – fastän hans trupper hade varit segerrika.

Under första delen av kriget gav engelsmännen vapen till araberna – enligt tidigare avtal. Leveranserna stoppades efter ungefär en månad på uppmaning av FN varefter araberna mycket snabbt fick problem med ammunition. Ungefär samtidigt som England slutade med sina leveranser började Tjeckoslovakien sända vapen och ammunition till Israel. – Under konflikterna strax före kriget hade Sovjetunionen och de övriga kommuniststaterna hindrat ett förslag från USA att FN-resolutionen skulle återtas tills vidare och Palestina ställas under FN:s förmyndarskap. (En mycket stor del av de hundratusentals immigranterna de första åren efter 1949 kom från de europeiska öststaterna.)

Den 16 september 1948 hade FN-medlaren Folke Bernadotte lagt fram en ny delningsplan som gick ut på att den arabiska delen av Palestina skulle vidgas till att omfatta också

³⁶ J. och D. Kimche, *Both Sides of the Hill, Britain and the Palestine War*, London 1960, s. 160 och 223

Jerusalem och Negevöknen, varefter den skulle annekteras av Transjordanien. Genom Negevöknen skulle araberna få landförbindelse mellan Västasien och Nordafrika. I utbyte mot Negev skulle Israel få hela Galiléen (som den israeliska armén redan hade ockuperat).

USA och Storbritannien lät genast förstå att de accepterade Bernadottes plan – men israelerna protesterade vilt.

Samtidigt som Bernadotte och hans assistent överste Serot följande dag mördades av medlemmar av Sterngruppen bröt israelerna den pågående vapenvilan. Mycket snabbt lyckades de driva bort de egyptiska trupperna i Negev; efter sju dagar var egyptierna blockerade vid Gaza.

Vid en omröstning i FN:s politiska utskott röstade både araber och israeler emot Bernadottes plan.

I början av 1949 undertecknade Israel stilleståndsavtal med var och en av arabstaterna. Varje avtal innehåller satsen ”The armistice demarcation lines should not be considered as the permanent boundary between Israel and her neighbours”.

FN uppmanade Israel att dra tillbaka sina trupper till stilleståndslinjerna av den 18 juli 1948, men den uppmaningen betraktade inte israelerna som en lag.

De lyckliga sionisterna

Genom kriget hade sionisterna fått kontroll över drygt 70 procent av Palestina – jämfört med de 57 procent de hade fått av FN. I samband med den första vapenvilan i juni 1948 deklarerade Ben Gurion:

”Våra gränser vidgas, våra styrkor mångdubblas ... Allt som vi har tagit skall vi behålla.”³⁷

8-900 000 palestinier var hemlösa. Med den vita människans cyniskt-humanitära förhållande till situationen skriver Herbert Tingsten:

”Det arabiska anfallet, som syntes hota judarna med undergång, blev den nya statens lycka. Angriparna besegrades på alla fronter, med tämligen små förluster (5 000-6.000) på båda hållen, och tvangs till stillestånd; enligt de först år 1949 definitivt avslutade stilleståndsavtalen blev gränserna bestämda av den militära situationen, och detta innebar, att Israel blev större än enligt FN:s beslut och kom att omfatta bland annat större delen av Jerusalem. Men kanske än viktigare var att flertalet araber i Israel, över en halv miljon, flydde till arabstaterna under konflikten, delvis på grund av fruktan för judarna, som dock endast i enstaka fall besvarade terrorn med terror, delvis och säkert främst därför att de av de arabiska statsledningarna uppmanades att fly i förvissning om en snar återkomst i de segrande arabarméernas följe. På ett år vann alltså det judiska Palestina självständighet, ett landområde större än någon tidigare kunnat hoppas och en ännu mera överraskande grad av nationell enhetlighet; judarna bildade majoriteten i den nya staten.”³⁸

Det är mot en missriktad blind ”idealism” sådan som Tingstens som den här boken är skriven.

Tingsten som under en debatt på Stockholms universitet våren 1968 kunde säga att israelerna hjälpte araberna att fly ”av omtanke om dem”, ”med tanke på de problem som kanske skulle komma att uppstå för dem i Israel”. Han som kan säga att ”israelerna har haft *turen* att få majoritet inom sitt område” och som i sin gränslösa enögdhet kan skryta med israelernas förmåga att ta hand om judiska flyktingar samtidigt som han förklarar det vara en ”otrolig inkompetens” att araberna inte har kunnat ta hand om palestinerna.

³⁷ Ben-Gurion, *Rebirth* etc., s. 247

³⁸ Tingsten, *ibid.*, s. 31

Under tiden 15 maj 1948 till i juli 1956 immigrerade 797 000 judiska flyktingar till Israel; alltså ungefär lika många som de palestinier som flydde från april 1948 till krigets slut. Av de fruktodlingar som fanns i Israel 1949 tillhörde mer än hälften de utestängda flyktingarna. Av de 370 nya judiska kolonier som grundades mellan 1948 och början av 1953 inrättades 350 på jord och i byggnader som var flyktingarnas. 1954 levde mer än en tredjedel av den judiska befolkningen i Israel på *absentee property*, egendomar som ägdes av flyktingarna men som genom speciellt konstruerade israeliska lagar hade förklarats förverkade därför att ägarna var ”frånvarande”.

80 procent av det område som utgjorde Israel 1949 tillhörde flyktingarna. Tiotusentals butiker och företag var deras.

Sionisterna hade nått ytterligare ett etappmål. Och liksom kolonistörerna i början av 1900-talet beslöt den nya statens ledare nu att genomföra en kolonisation ”de facto” eftersom de inte kunde få sina krav på äganderätt till de nya områdena accepterade av omvärlden; av FN lika litet som av arabstaterna. – Den taktiken går igen fortfarande efter junikriget 1967 då israelerna tog över hela Eretz Israel och delar av Syrien och Egypten: ”Israel ... bör annektera land inom de ockuperade och befriade områdena och därmed ställa araberna inför ett fullbordat faktum.” (Försvarsminister Moshe Dayan 16 oktober 1968.)

Flyktingarna strömmade in och det skramlade och prasslade i den vita världens insamlingsbössor; sionisterna hade efter alla sina ränker, våldsdåd och intriger till slut fått folk och medel till sin stat.

Visst har han rätt Tingsten när han skriver att kriget blev den nya statens lycka. Fast bedömningen förefaller kortsynt.

5. Expansionism och imperialistsamarbete

Stormakternas konkurrens

Det är begripligt att troende judar uppfattade Israels ”återuppståndelse” som ett Herrens under. För de flesta judar var det ett under eftersom de inte kände sionismen och dess ledare och inte heller kunde känna till stormakternas spel om Västasien.

Israel var i själva verket en produkt av en extremt segregationistisk kolonial rörelse och denna rörelses samarbete med de imperialistiska stormakter som dominerat Västasien.

Det började med England, som skapade förutsättningarna för koloniseringen genom sin politiska och militära makt. Att engelsmännen på grund av sina egoistiska intressen så småningom kom i konflikt med sionisterna minskar inte betydelsen av deras samarbete under mandatets första decennier.

Genom andra världskriget blev England starkt försvagat och stod efter krigsslutet upp till öronen i det indiska problemet. Under kriget fortsatte det judiska samhället i Palestina att utvecklas starkt, bl. a. genom att det var judarna som till stor del fick sköta försörjningen och utrustningen av den brittiska armén i Västasien. Samtidigt försvagades palestiniernas möjligheter att utgöra en självständig politisk maktfaktor därför att deras samhälle desintegrerades av den judiska koloniseringen.

Och medan England försvagades blev USA allt starkare och alltmer engagerat i världspolitiken – och rivaliteten med Sovjetunionen blev allt tydligare. Västasien blev en amerikansk intressesfär, Palestina blev ett nummer i den amerikanska valrörelsen och sionismens centrum flyttade från London till New York och Washington. I sina memoarer

skriver president Truman om den sionistiska lobby-verksamheten i samband med FN-resolutionen 1947:

”Faktum var att det inte bara var omkring Förenta Nationerna som det pågick en tidigare aldrig skådad påtryckningsverksamhet, utan dessutom var Vita Huset utsatt för en konstant spärreld. Jag tror inte att jag någonsin har varit med om så mycket påtryckningar och propaganda riktad mot Vita Huset som vid detta tillfälle.”³⁹

Sovjetunionen hade efter andra världskriget försökt få insteg i Libyen, Turkiet och Iran, men hade misslyckats överallt. Efter att dittills ha betraktat sionismen som ett instrument för borgerlig imperialism övergick ryssarna 1947 till att tala om judarnas historiska rätt till Palestina och FN:s moraliska plikt att ge detta folk en stat (Gromyko i FN). Det gällde för dem att se till att engelsmännen verkligen kom iväg från Palestina och att amerikanerna inte tog sig dit i stället – därför hindrade också Sovjetunionen USA och England när de strax före mandatets utgång ville återkalla FN-resolutionen och ersätta delningsplanen med ett förmyndarskap under FN.

Därmed misslyckades Sovjetunionen än en gång med att motarbeta den västeuropeiska och nordamerikanska imperialismen i Västasien. Ett av de första tecknen på att ryssarna insett sitt misstag var att de vägrade att sanktionera 1949 års stilleståndslinjer, vilket USA, England och Frankrike gjorde 1950.

Till skillnad från ryssarna insåg engelsmännen efter världskriget hur starka banden var mellan sionismen och den amerikanska imperialismen och de kämpade därför desperat för att bibehålla sina positioner, mot sionismen och mot amerikanerna. Under kriget 1948 stödde de direkt och indirekt palestinierna, framför allt genom att hjälpa kung Abdullah av Transjordanien.

Sedan 1939 hade engelsmännen ägnat sig åt att manipulera med arabvärldens kungar – och med de ledande figurerna inom de pseudodemokratiska system som de hade varit med om att skapa (parlament och byråkratiska institutioner som de inspirerade samtidigt som de motarbetade varje förändring av den feodala samhällsstrukturen). Efter 1949 hjälpte de Abdullah att slå ihop Transjordanien med den överblivna biten av Palestina – mot de andra arabstaternas önskan. Därmed var Palestina uppdelat mellan två stater som båda var intresserade av status quo, tills vidare.

Den amerikanska imperialismen, sionismen och feodalhärskaren Abdullah (som drömde om ett rike som han kallade Stor-Syrien) stod som segrare. Engelsmännen med sina militärbaser i Egypten och Aden och med sin trogna Arablegion i Jordanien hade i alla fall fortfarande en position som gjorde det möjligt att utöva påtryckningar på ett antal korruperade kungar och ministrar.

Identifikationen med imperialisterna

Då jag kritiserar sionismen och det sätt på vilket Israel har kommit till och fortsätter att agera innebär inte detta att jag samtidigt uppskattar de arabiska regimerna i Västasien. Några av dessa regimer anser jag ha åstadkommit mycket för utveckling i sina länder, de flesta anser jag vara ett hinder för utvecklingen.

Alla Västasiens stater har på ett eller annat sätt tillkommit genom imperialistiska eller koloniala ingrepp. Många regimer har varit och är lierade med imperialistiska intressen utanför Västasien.

³⁹ Moshe Menuhin, *The Decadence of Judaism in our Time*, New York 1965, s. 110

Den för mig viktigaste skillnaden mellan arabstaternas och det sionistiska Israels förhållande till imperialismen är att arabstaterna praktiskt taget genomgående har varit imperialismens *offer* medan Israel har tillkommit och fortlever i *samarbete* med imperialismen; utnyttjar den och låter sig utnyttjas av den.

Ingen arabisk rörelse och inget arabiskt folk har någonsin identifierat sig med imperialismen; det har däremot sionisterna gjort, genom att ständigt utnyttja och låta sig utnyttjas av den samtidigt som de har bekänt sig till den s. k. västerländska traditionen och upplevt sig som ”civilisationens utpost i Asien”.

Genom denna identifikation blir sionismen själv imperialistisk även om det inte alltid föreligger några gemensamma planer eller avsikter.

Det har inte räckt med att sionisterna hela tiden har känt till och accepterat de beskyddande imperialistmakternas egoistiska avsikter med stödet åt dem.

Det har inte ens räckt med att sionisterna har stött imperialisterna genom direkta aktioner för att därmed få eget utbyte och fortsatt stöd därtill.

De har identifierat sig så med imperialistmakten att de har betraktat arabiska befrielse rörelser som omoraliska och ett hot mot den existerande imperialistiska strukturen. De skulle ha kunnat solidariserat sig med befrielse rörelserna i stället, och därmed ha vunnit vänner i Västasien.

Men eftersom sionismen är en kolonial rörelse identifierar den sig alltid med förtryckarregimer, aldrig med folken.

Ett tidigt exempel är det palestinska befrielsekriget på 1930-talet då styrkor ur Haganah hjälpte den brittiska armén genom att bevaka broar, vägar och pipelines. Hade sionisterna då i stället valt att visa sig solidariska med de människor de levde tillsammans med – åtminstone så långt att de hade vägrat att direkt samarbeta med engelsmännen – kunde palestiniernas inställning till koloniserarna ha förändrats avsevärt.

Men det är ju självklart att sionisterna inte kunde visa en sådan solidaritet; koloniserare har inte råd med solidaritet utanför den egna gruppen.

Sionisternas stöd åt feodalregimerna

Efter ett par år av skenbar utrikespolitisk neutralitet tog Israel 1951 konsekvensen av sitt politiska, ekonomiska och kulturella beroende av USA och tog ställning för amerikanerna i Koreakriget. Det skedde just när flera politiska arabiska rörelser började manövrera mot en neutral ställning mellan stormaktsblocken – den neutrala politik som fick sitt genombrott vid den afro-asiatiska Bandungkonferensen några år senare. Samma år, 1951, sa det egyptiska parlamentet upp det s. k. försvarsavtal med England som hade ingåtts då engelsmännen ”skänkte” Egypten ”självständighet” 1936 – och parlamentet i Kairo avvisade också ett förslag om en allians av Nato-typ. England och USA strävade som bäst efter att foga in Västasien i den kedja av antisovjetiska allianser som byggdes upp från Skandinavien till Korea.

Israels stöd åt den amerikanska interventionen i Korea kan också ses i förhållande till USA:s, Englands och Frankrikes sanktionering året innan av stilleståndslinjerna från 1949. Dessa stormakter representerade nu en garanti mot de arabiska kraven på en israelisk reträtt.

Israel blev följaktligen intresserat av att de kapitalistiska stormakterna ökade sitt inflytande i Västasien och stödde därmed alla Englands och USA:s alliansförsök. Helst skulle Israel ha velat bli paktmedlem tillsammans med någon eller några arabstater – vilket skulle tvinga dessa stater till någon form av erkännande av Israel.

Ju fler människor som blev politiskt medvetna i arabvärlden desto större blev motståndet mot den kapitalistiska imperialismen. Israel blev därför en fiende till politiskt medvetande och politisk utveckling i grannstaterna.

Identifieringen med den kapitalistiska imperialismen blev praktiskt taget total långa tider. Man tog parti för förtryckarregimerna i Irak, Jordanien och Saudiarabien, mot de revolutionära regimerna i Egypten och Syrien – på 1960-talet tog man också ställning för rojalisterna och mot republikanerna i Jemen.

I Knesset, det israeliska parlamentet, uttalade sig den 18 maj i 1966 ordföranden i Knessets försvars- och utrikesutskott David Hacoen på följande sätt: ”Det kan förefalla paradoxalt, men det är inte desto mindre sant att de politiska regimerna i Jordanien, Libanon och kanske också Saudiarabien beskyddas av den israeliska försvarsmakten.”⁴⁰

Ett sätt att förstå detta yttrande är att tolka det som att den israeliska försvarsmakten är beredd att genom i förväg överenskomna motåtgärder använda en progressiv attack mot någon av de beskyddade regimerna. En utvidgning av samarbetet mellan Israel och England vid statskuppen i Irak 1958 då israelerna lät engelska flygplan ta vägen via israeliskt territorium: där samarbetade kolonisateurerna och imperialisterna för att skydda oljebolagen och det feodala systemet mot revolutionärerna.

Man kan också jämföra det med samarbetet 1956 då Israel, Frankrike och England attackerade Egypten. Man vet nu att denna attack var samordnad i förväg, främst på israeliskt initiativ. Genom denna aktion motarbetade israelerna Egyptens självklara rätt till Suezkanalen (Egypten hade lovat aktieägarna i kanalkompaniet full ersättning) och indirekt också det algeriska folkets frihetskamp (en av Frankrikes avsikter med attacken var att försöka få ett slut på den egyptiska hjälpen till algerierna).

Israel ställde sig alltså på samma sida som de som i likhet med den brittiske Västasienexperten John Marlowe jämför Nassers nationalisering av Suezkanalen med Hitlers inmarsch i Rhenlandet.⁴¹ I imperialistiska källor kallade Guy Mollet Nassers bok ”Revolutionens filosofi”, ”den egyptiska motsvarigheten till ’Mein Kampf’”.⁴²

En icke-sionistisk israelisk regim skulle ha kunnat erkänna nationaliseringen som en helt lagenlig handling av en suverän stat som för sin självständighets och för sin ekonomiska skull ville ta över en av sina främsta tillgångar. En sådan attityd från israelernas sida hade i alla fall större förutsättningar än ett krig att häva blockaden av Titan-sundet och Suezkanalen.

Eretz Israel, fosterlandet

Vari ligger då det sionistiska, som gör ett sådant ställningstagande omöjligt? En del av det kan skönjas i några yttranden av israeliska politiker strax efter Sinaikampanjen:

”En del av fosterlandet (Gaza) som har varit bortsliten har nu återförts till det.” (Ledaren för högerpartiet Herut.)

”Vårt parti har lagt fram en plan som går ut på att Gaza skall annekteras av Israel.” (En representant för vänsterpartiet Mapam.)

”Israel kommer aldrig av något skäl att gå med på att Gaza återlämnas till den egyptiske erövraren.” (Ben Gurion.)

⁴⁰ *Les Temps Modernes*, ibid., s. 652

⁴¹ John Marlowe, *Arab Nationalism and British Imperialism*, London 1961, s. 164

⁴² *New Outlook* juli-aug. 1966, s. 7

Samme Ben Gurion som inte ville lämna tillbaka Gaza sa också: ”... vi är beredda att förhandla för att nå fram till en varaktig fred, till samarbete och till ett gott grannförhållande med detta land; direkta förhandlingar utan föregående villkor eller tvång från någondera sidan.”⁴³

Resonemanget känns igen – 1949, 1956 och 1967 – först ockupera, sen tala vitt och brett om vad som måste behållas, och sen anbud om s. k. villkorlösa förhandlingar till en motståndare som är i en sådan position att förhandlingar skulle leda till direkt självuppgivelse och erkännande av våldets makt.

Det har kommit att bli en konstant ingrediens i sionismen. I resonemanget döljer sig sionismens expansionistiska tendens, som är mycket påtaglig. 1952 sa Dayan: ”... det är den israeliska arméns plikt att slåss, med det slutliga målet att upprätta det israeliska imperiet.” Ben Gurion sa samma år: ”Jag accepterar att bilda regering på ett villkor och det är att vi utnyttjar alla möjligheter att expandera söderut.”⁴⁴

I den israeliska regeringens årsbok 1951-52 förklarar Ben Gurion att den judiska staten skapades ”i en del av vårt lilla land”.

Jag återkommer till min tidigare framförda tes om den ”civiliserade” moderata sionistiska politiken som ändå alltid till slut leder till extremisternas mål.

Den nyss citerade ledaren för Herut-partiet sa i samma deklARATION 1956: ”Lovad vare han som har tillåtit oss att höra dessa ord (regeringens meddelande om erövringen av Sinai), men om Gaza är en stad som stammar från våra förfäder, vad ska vi då säga om Jerusalem, om Hebron, om Betlehem?”

Elva år fick extremisten vänta på Jerusalem, Hebron och Betlehem; nu har man börjat riva i det ockuperade Jerusalem för att bygga en synagoga och nu har man slagit sönder trappan till moskén i Hebron och samlat pengar till judisk bosättning där – så nu är den etappen avklarad.

Nouvel Observateurs Israel-korrespondent sedan många år, Jean-Francis Held, skriver om israelernas förhållande till de ockuperade områdena av Palestina: ”... i israelernas kollektiva psykologi är det inte ett främmande land, det utgör på ett suddigt sätt en del av Eretz Israel, d.v.s. det förlovade landet, det bibliska Palestina.”⁴⁵

Detta är ett intryck som redovisas av många bedömare av israelisk politik.

Det allvarliga med denna diffusa känsla av Eretz Israel är att den bäddar för en expansionistisk politik; det låter sig kanske till och med sägas att det är denna känsla som är expansionismen.

I och med den blir det någonting helt naturligt för israelerna då Ben Gurion efter Sinaikampanjen gick så långt att han talade om ”Israels tredje kungadöme”, i vilket han inbegrep Sinaihalvön⁴⁶, därför är det helt naturligt att man nu har uppfört ett tiotal kibbutzer på de *syrisk*a Golanhöjderna och kibbutzer i det *egyptiska* Sinai bara några mil från Suezkanalen.

Den expansionistiska tendensen eller känslan är alltså en viktig del av den sionism som gör det omöjligt för Israel att ställa sig på egyptiernas eller algeriernas sida mot de kapitalistiska imperialistmakterna. Och identifikationen med imperialisterna hindrar att det uppstår några samvetsförebråelser.

⁴³ *Les Temps Modernes*, *ibid.*, s. 643

⁴⁴ Sami Hadawi, *Palestine in the United Nations*, The Arab Information Center, New York 1964, s. 36

⁴⁵ Rouleau-Held-Lacouture, *Israel et les Arabes, Le troisième combat*, Paris 1967, s. 164

⁴⁶ *Les Temps Modernes*, s. 608

Israel och afro-asiaterna

Man kan formulera det på ett något annorlunda sätt och säga att konsekvensen av det omoraliska kolonialistiska sätt på vilket Israel etablerades är att israelerna är dömda till samarbete med den Tredje världens förtryckare. De är dömda att stå på feodalherrarars, kapitalisters och imperialisters sida mot mänsklig utveckling och mänskligt framåtskridande.

Ben Gurion skriver: ”Israel har ett demokratiskt styrelsesätt, som garanterar maximal frihet för alla, och har genomfört allmän undervisning och hälsovård, som befinner sig på ständigt stigande nivå. Det uppmuntrar respekt för kroppslivet, vilket höjer arbetaren och gör honom till en progressiv och ledande faktor i samhället; ungdomen uppfostras för pionjäruppgifter, vetenskap och forskning omhuldas. Genom att utföra allt detta tjänar Israel som en förebild och ett exempel för de nya asiatiska och afrikanska folken.”⁴⁷

Även bortsett från den psykiskt imperialistiska attityden i uttalandet är Ben Gurions slutsats givetvis galen. Möjligen kan israeliska experter i Etiopien bidra till utbildningen vid någon experimentfarm, men något exempel för de afroasiatiska folken kan sionisterna aldrig bli. De vita människorna har sionisterna duperat sedan länge, men afro-asiaterna har ögon att se med.

”Idag är de israeliska ledarnas motståndare inte bara arabvärldens hela befolkning utan hela den anti-imperialistiska rörelsen, inklusive ledare som Castro och Ho Chi Minh. Idag är det inte den geografiska frändskapen utan den politiska som är avgörande. Så länge den israeliska politiken löper parallellt med imperialismens kan de aldrig få fred med den anti-imperialistiska rörelsen.”⁴⁸

Så beskrivs situationer av den israeliska socialistorganisationen.

Räder i imperialismens tjänst

Apropå de engelska och amerikanska försöken att på 1950-talet dra in arabstaterna i anti-kommunistiska allianser skriver dessa israeliska socialister: ”Så snart regeringarna i Egypten, Syrien eller Jordanien attackerade de engelsk-amerikanska planerna användes Israel som ett hot mot dem. Dessa hot materialiserades ofta i form av väpnade räder av israeliska trupper. I synnerhet blev Jordanien utsatt för räder under den tid då Nabulsi-regeringen förde en anti-västlig politik. Efter en sådan räd hände det vanligen att arabregeringen ifråga vände sig till väst och bad om vapen. Svaret var alltid: ”Gå med i Bagdadpakten så får ni vapen.” Denna västpolitik fick sitt slut efter den stora israeliska räden mot Gaza, 28 april 1955, då Nasser vägrade att ge efter för trycket från väst och vände sig till Tjeckoslovakien för att få vapen. Detta bröt den kapitalistiska imperialismens vapenmonopol i området och försvagade dess politiska inflytande avsevärt. Från denna tidpunkt framträdde Sovjetunionen som en huvudrollsinnehavare på den västasiatiska scenen.”

Så fick då äntligen Sovjetimperialismen in en fot i Västasien. Sinaikampanjen året efter hade också till syfte att hindra en fortsatt utveckling åt det hållet. Israel, England och Frankrike hade naturligtvis gemensamt intresse av att hindra Sovjetunionen – israelerna har alltid nogsamt kommit ihåg att ryssarna har vägrat att gå med på deras status quo-politik. Sovjetunionen har aldrig erkänt några andra israeliska gränser än de som föreskrevs i FN-resolutionen 1947.

Den arabiska neutralismen

Bandungmötet hade också utspelats 1955 och där utformades den afro-asiatiska neutralitetspolitiken. Den Tredje världen började för första gången att känna sig som en

⁴⁷ Ben-Gurion, *Det återuppståndna* etc., s. 29

⁴⁸ *Israeli Socialist Organization, The Other Israel*, Tel Aviv 1968, s. 15

maktfaktor och den psykologiska effekten av detta var betydelsefull. President Nasser intog en ledande position och sedan dess har han varit den som främst har drivit den antiimperialistiska kampen i arabvärlden.⁴⁹

Den neutralistiska ideologin och Sovjetimperialismen nådde alltså Västasien nästan samtidigt på våren respektive hösten 1955 – naturligtvis i samband med varandra; neutralitet uppnås ju genom en balansgång mellan två antagonister. Också den nya ideologin utgjorde ett hot mot den imperialistiska sionismen eftersom den kunde sprida sig och försvaga de kapitalistiska stormakternas positioner i arabvärlden.

Det var alltså ytterligare ett skäl för Sinaikampanjen – och ytterligare ett sätt att motarbeta afro-asiatiska självständighetssträvanden. Egypten, Syrien och Jordanien – med den tidigare nämnde Nabulsi som premiärminister – hade under månaden före Sinaikampanjen kommit varandra närmare än någonsin. (I England var man förfärad över att kung Hussein ett halvår tidigare hade avskedat sin arméchef, den brittiske kolonialgeneralen Glubb Pasha, som hade betraktats som ”en symbol för fortsatt brittiskt inflytande i Mellersta Östern”)⁵⁰. För att skrämja bort kung Hussein från Nasser gjorde israelerna under september och oktober 1956 en serie räder in på jordanskt territorium. Knappt tre veckor före Sinaikampanjen mördades 48 människor och 31 skadades i den jordanska staden Kalkiliya. Men Hussein slöt i stället ett försvarsavtal med Egypten och Syrien; d.v.s. Nabulsi gjorde det.

Fedayeen

Men infiltratörerna då, de arabiska fedayeen som ”mördade kvinnor och barn i deras sömn” och la ut minor som dödade oskyldiga traktorförare?

Jag citerar den amerikanske anti-sionisten Moshe Menuhin:

”Vilka var dessa fedayeen? Olyckliga, desperata, arbetsföra, förbittrade ungdomar, förvisade från sina hem och sitt hemland i Palestina, dömda till en outhärdlig, frustrerad tillvaro, oförmögna att förlika sig med eländet i sin flyktingsituation, som såg sina hem, marknadsplatser, trädgårdar, kor och getter, och skörden från sina åkrar och fruktodlingar utnyttjas av de israeliska erövrarna. En del av dem satsade i desperation sitt liv under de första exilåren, gick över gränserna för att hämta något från sina hem, och dödade israeler eller blev dödade av dem.”⁵¹

Och palestiniern Sami Hadawi, numera landsflyktig i Beirut:

”Mellan 1949, då stilleståndsavtalen undertecknades, och kriget 1967, passerade ett stort antal araber demarkationslinjerna individuellt. Till allra största delen var det män, kvinnor och pojkar som passerade för att bege sig till sina gamla hem för att försöka återfinna någon bit tyg, några undangömda pengar, eller för att plocka litet frukt i sin trädgård på andra sidan demarkationslinjen och ta med sig den tillbaka. Denna form av småöverträdelser av stilleståndsavtalen har varit speciellt vanliga på grund av demarkationslinjernas längd och på grund av att dessa människors byar har varit avskurna från deras åkrar ... 1955, men ännu mer 1956, började det komma rapporter om en ny typ av arabiska infiltratörer, gerillasoldaten. Israel satte in sin Suez-kampanj 1956 – som främst var ett förebyggande krig avsett att förstöra de nya vapen Egypten hade fått från Tjeckoslovakien innan den egyptiska armén hade fått tid att lära sig hur de skulle användas – vid en sådan tidpunkt att det skulle se ut som om kampanjen var ett motanfall mot ökande fedayeen-attacker.”⁵²

⁴⁹ Morroe Berger, *The Arab World Today*, Anchor Books, New York 1964, s. 333

⁵⁰ Marlowe, *ibid.*, s. 125

⁵¹ Menuhin, *ibid.*, s. 166

⁵² Sami Hadawi, *Palestine in Focus*, Beirut 1968, s. 90-91

Enligt New York Times 2 januari 1953 (citerad av Hadawi) dödades 394 arabiska infiltratörer 1952, 227 skadades och 2 595 togs tillfånga.

Ensidigt, va? Att citera en anti-sionist och en palestinier. Visst. Men kom ihåg, du vite läsare, att du i decennium efter decennium har matats med den sionistiska versionen, och försök att förstå att den motsatta framställningen också är en del av sanningen.

Jag ska ge ett smakprov på den sionistiska attityden, här förklädd till objektivitet genom att den är signerad av en f.d. chef för FN:s övervakningskommission, kanadensaren E. L. M. Burns:

”Jag upplevde att det som egyptierna gjorde genom att sända dessa män, som de ärade med beteckningen fedayeen eller kommandosoldater, in i ett annat land för att attackera män, kvinnor och barn utan åtskillnad, var en krigsförbrytelse. Det var i grund och botten av samma karaktär, fast mindre omfattande, som de brott för vilka nazistledarna hade blivit dömda i Nürnberg, för att ta en aktuell jämförelse.”⁵³

I sin bok ”Landet som är en gräns” skriver svensken Arne Hirdman om det delade Jerusalem och tänker på fedayeen:

”Och det är kanske den största paradoxen i detta paradoxernas preferensområde: att judendomens hjärta ligger utanför det återuppståndna Judas kropp, på en arabisk slaktbänk stödd mot Israels vägg.”⁵⁴

Med litet bevarad sans kan man beskriva ”infiltrationen” så här: Under de första sex–sju åren efter stilleståndet 1949 var palestinerna helt lamslagna av att vara fördrivna från sina hem och sitt land. Av de 8-900 000 hemlösa gjorde några tusen varje år desperata och oorganiserade försök att få återse sina hem, att hämta några ägodelar, och en del av dem hade för avsikt att ta hämnd på dem som hade tagit deras hus och mark – och en del som inte hade denna avsikt från början greps av raseri då de såg inkräktarna och försökte döda dem. Många blev oavsiktligt inblandade i strider, dödade och dödades.

Så småningom blev det allt fler som slöt sig samman i grupper för att attackera kolonistörerna, i avsikt att dessa i varje fall inte skulle få njuta av deras land i fred.

De palestinier som hade bosatt sig i de arabiska huvudstäderna bildade påtryckningsgrupper där, och så småningom kom man överens med regeringarna (främst i Kairo och Damaskus) att gerillaräder var ett sätt att motarbeta den israeliska status quo-politiken. Fedayeen försågs med vapen och antalet räder ökade.

Eftersom civilförsvaret i de judiska bosättningsområdena var väl utvecklat ända sedan 1930-talet och eftersom den israeliska gränspoliserna var välutbildad och välbeväpnad blev gerillaattackerna desperata snabba aktioner i skydd av mörkret – och därigenom drabbades ”män, kvinnor och barn utan åtskillnad”.

Utgångspunkten för varje bedömning måste vara: palestinerna var fördrivna från sitt land och detta land utnyttjades nu av kolonistörer som hade kommit från andra länder just för att utnyttja palestiniernas land.

Kampmetoderna var och är typiska för konflikter mellan kolonistörer och inhemska befrielsegrupper; man kan jämföra med Mau Mau och de engelska kolonistörerna, algerierna och fransmännen, Frelimo i Mocambique och portugiserna. Hastiga åtskillnadslösa gerillaaktioner besvaras med planlagda repressalieaktioner av den koloniala armén.

⁵³ E. L. M. Burns, *Between Arab and Israeli*, citerad av Theodore Draper i *Israel and World Politics*, New York 1968, s. 16

⁵⁴ Arne Hirdman, *Landet som är en gräns*, Tidens förlag 1958

Den 13 oktober 1953 dödades en israelisk kvinna och två barn av en granat.

Den 14 oktober 1953 marscherade 600 israeliska soldater understödda av artilleri två kilometer in på jordanskt område till byn Qibya. Med kulsprutor, handgranater och sprängämnen dödade de alla män, kvinnor och barn de såg och jämnade 40 hus med grunden. Cirka 70 människor dödades.

Jag nämner detta exempel huvudsakligen för att visa på metoderna. Naturligtvis hade det förekommit andra incidenter under månaderna närmast före Qibya-attacken. – Men var ska man börja räkna? Och vad är relevant för sammanhanget? Hade granaten den 13 oktober samband med israelernas utrymning av den ockuperade arabiska byn Kafr Bir'im den 16 september?

Det är självklart att man måste börja räkna med utgångspunkt från det sätt på vilket staten Israel upprättades.

Qibya-attacken inträffade för övrigt just som den då 18-årige kung Hussein för första gången hade börjat närma sig president Nasser.

Sedan 1949 har sionisterna gjort omkring femtio sådana här räder in på arabiskt territorium. I mars 1954 dödades 14 människor i byn Nahhalin, i februari 1955 dödades 38 människor i Gaza, i augusti 1955 dödades 46 människor i Khan Yunis, i december 1955 dödades 50 människor i El Buteiha, i oktober 1956 dödades 48 människor i Kalkiliya, i februari 1962 jämnades byn El Tawafiq med grunden, i november 1946 dödades 18 människor och 130 skadades i Samua.

De demilitariserade zonerna

Den expansionistiska tendensen hos sionisterna har också tagit sig en del småaktiga uttryck som knappast anstår en regim som talar så mycket om fred och vilja till god grannsämja.

Längs stilleståndslinjerna mellan Syrien och Israel och Egypten och Israel inrättades 1949 några demilitariserade zoner. I dessa zoner som stod under kontroll av FN:s övervakningskommission bodde araber.

Från början försökte israelerna ta över dessa zoner – redan långt innan någon gerillaaktivitet hade kommit igång. Israelisk militärpolis patrullerade i zonerna och upprättade spärar på vägarna där araberna visiterades och förödmjukades.

Den 20 mars 1950 ockuperade israelerna byn Bir Qattat i den demilitariserade zonen vid den egyptisk-israeliska stilleståndslinjen. Först sedan FN:s säkerhetsråd hade ingripit åtta månader senare drog sig de israeliska styrkorna tillbaka. Under tiden hade israelerna drivit ut 4 000 beduiner (enligt övervakningskommissionen) ur zonen. 1955 ockuperades denna zon igen.

Natten till den 31 mars 1951 körde israelerna ut 785 araber från den demilitariserade zonen mellan Israel och Syrien och dessa araber har aldrig tillåtits återvända till sina hem, trots protester från FN. Ralph Bunche sa i säkerhetsrådet den 25 april 1951: ”... ingendera sidan har rätt att kräva kontroll över den civila aktiviteten i den demilitariserade zonen eftersom militär aktivitet är helt utesluten.”

Ett av de värsta exemplen på denna småaktighet är israelernas beteende vid Galileiska sjön. Där hade den syriskisraeliska stilleståndslinjen kommit att gå några -meter upp på stranden på den syriska sidan, d.v.s. allt vattnet hade hamnat på den israeliska sidan om stilleståndslinjen.

Vid stranden och nära stranden bodde araber som i generationer levte på att fiska i sjön.

Israelerna hindrade dem.

Några år senare hade givetvis israelerna rätt när de sa att de arabiska fiskarna skulle utgöra en säkerhetsrisk – men det är inte säkert att de hade blivit det om de hade fått ett annat bemötande från början.

Med kulsprutebemannade patrullbåtar har israelerna jagat syriska ”tjuvfiskare” i tjugio år. När någon medlem av kibbutzen Ein Gev på sjöns östra strand blev dödad av en arabisk kula kallades det ”mord på oskyldiga”.

En israel skröt en gång för mig om israelernas slughet. Vi talade om Jordanflodens vatten och de arabiska försöken att bygga kanaler för att komma åt vattnet innan israelerna tog det (de israeliska vattenprojekten har minskat vattentillgången i nedre Jordan med 60 procent). – I närheten av de arabiska kanalbyggena lät israelerna en beväpnad traktor köra in på demilitariserat område; de visste att han skulle bli beskuten. Då skottlossningen började besvarade israelerna elden med artilleri varvid de ”av misstag” sköt sönder de arabiska byggnadskonstruktionerna ganska långt därifrån. Om traktorföraren dödades var han ”ett oskyldigt offer för arabiska terrordåd”.

Den israeliska aktiviteten i de demilitariserade zonerna och vid Galileiska sjön kan ses dels som småaktig expansionism, dels som en metod att alltid se till att det fanns förevändningar för större attacker. Då man av politiska skäl ville göra en räd kunde man genom en lätt provokation utlösa den arabiska granat eller skottlossning som behövdes för att legitimera attacken.

Med den utgångspunkten blir det här citatet från Maxime Rodinson begripligt:

”Israel hade inget förtroende för de undersökningar som utfördes av FN-representanterna, och ännu mindre för dem som utfördes av arabisk polis, och vägrade därför att samarbeta med dem. I alla händelser var araberna ansvariga för allting genom att de vägrade att förhandla om fred...”⁵⁵

General Carl von Horn, under en tid chef för övervakningskommissionen, beskriver den israeliska FN-representanten Michael Comays samtal med honom sedan den syriska byn El Tawafiq hade attackerats och rivits ner i februari 1962: ”Det skulle vara bäst för mig, sade han, att glömma allt om denna föråldrade idé att ha en FN-patrullbåt på Tiberias sjö; idén var dödfödd och borde snarast överges ... När allt kom omkring – varför slösade jag tid på att insistera på så många saker som jag visste att israelerna skulle motsätta sig?”⁵⁶

Eilat och Tiransundet

Blockad av Tiransundet mellan Akabaviken och Röda havet har av israelerna angivits som krigsorsak både 1956 och 1967.

Den effektiva sionistiska propagandan har i två decennier lyckats dölja för världen att det område där hamnstaden Eilat nu ligger (inne i Akabaviken) erövrades av israelerna efter det att stilleståndsavtalet hade undertecknats med egyptierna som var motståndare på den fronten.

Enligt avtalet den 24 februari 1949 skulle parterna tills vidare behålla kontrollen över de territorier som de besatt då de träffade överenskommelse om vapenvila. Egypten skulle därigenom disponera över kustområdena väster om Akabaviken upp till den transjordanska gränsen vid hamnstaden Akaba.

⁵⁵ Rodinson, *ibid.*, s. 68

⁵⁶ Carl von Horn, *Fredens soldater*, 2:a upplagan, Norstedts 1966, s. 290

En vecka in i mars, d.v.s. ungefär två veckor efter avtalets undertecknande, utnyttjade israelerna avspänningen och gjorde en räd ner mot kusten där de erövrade byn Um Rashrash och fördrev den palestinska befolkningen. Där Um Rashrash låg ligger nu Eilat.⁵⁷

Apropå den egyptiska blockaden vid Tiransundet sa Ben Gurion i november 1955: ”Detta ensidiga krig måste sluta, för det kan inte förbli ensidigt för evigt.”⁵⁸

Den 29 maj 1967 sa Levi Eshkol i Knesset: ”Det står klart för oss, och jag känner att det nu står klart för alla världens nationer, att så länge blockaden består, är freden i fara?”⁵⁹ (Före juikriget passerade 5 procent av Israels utrikeshandel genom Tiransundet.)

Naturligtvis kan man förstå de israeliska ledarnas ilska över att det inte räckte med att ha Eilat för att få en genväg till Asien och Östafrika. – Men är verkligen en blockad av Tiransundet ett ”ensidigt krig” som Ben Gurion hävdade – är inte en sådan blockad ett direkt svar på erövringen av Um Rashrash? Två ensidiga krigshandlingar från två motståndare gör tillsammans en tvåsidig krigshandling.

Jag uppfattar den israeliska synen på den här frågan som ytterligare ett exempel på sionisternas oförmåga att se amoralen i sina egna handlingar och deras stora förmåga att se motståndarens naturliga motdrag som omoraliska.

Det är om man så vill ännu ett exempel på det expansionistiska draget i sionismen, det som går ut på 1) att man tar något med våld, 2) blir förorättad över motåtgärder riktade mot detta våld, 3) påstår sig vara hotad och begär ytterligare våld.

Detta system har också den fördelen att det erbjuder förevändningar för krigshandlingar som egentligen har helt andra syften än de man uttalar (ett motdrag av typ Tiranblockaden ger t. ex. en ursäkt för införlivande av Gaza och Jerusalem).

För att förstå arabernas syn på erövringen av Um Rashrash måste man ha klart för sig att den erövringen ledde till att araberna i Västasien och araberna i Nordafrika förlorade landförbindelse med varandra – något som har stor ekonomisk, politisk och strategisk betydelse. – Hur galna alla förslag till delning av Palestina än har varit har de alla insett och tagit hänsyn till betydelsen av en sådan landförbindelse.

”Strategiskt viktiga områden”

En annan förevändning för expansionismen, och en förevändning som för närvarande (1968-69) direkt används som argument för faktisk expansion, är att vissa arabiska områden är så strategiskt betydelsefulla att Israel måste ockupera dem och behålla dem. Med utgångspunkt från stilleståndslinjerna före junikriget 1967 betraktades Gazaremsan, de syriska Golanhöjderna och stora delar av det centrala palestinska bergmassivet som områden som israelerna inte kunde *tillåta* araberna att ha därför att de därigenom hade strategiskt fördelaktiga positioner i förhållande till israelerna.

Det hör till de mest absurda förevändningarna, men genial eftersom en så stor del av den icke-arabiska omvärlden har accepterat den. Det är märkligt att så få inser konsekvenserna av ett sådant resonemang.

Genom junikriget erövrade israelerna de nämnda strategiska områdena plus det likaledes strategiskt betydelsefulla Sharm el Sheik vid Tiransundet. Gång på gång har de israeliska ledarna förklarat att Jerusalem och de ”för Israels säkerhet” viktiga strategiska områdena inte är förhandlingsbara. Israeliska militärbaser har uppförts vid Sharm el Sheik och på Golan-

⁵⁷ Kirk, *ibid.*, s. 224 och Hadawi, *Palestine in Focus*, s. 87-88

⁵⁸ Theodore Draper, *Israel and World Politics*, New York 1968, s. 17

⁵⁹ Draper, *ibid.*, s. 256

höjderna, ”för Israels säkerhet” farliga *byar* har utplånats av bulldozers och invånarna jagats på flykten.

Den israeliske författaren Amos Keinan deltog i en aktion mot palestinska byar och skriver: ”Gruppens befälhavare uppgav för oss att det hade beslutats att tre byar i vår sektor skulle sprängas; det gällde Beit Nuba, Imwas och Yalu. Strategiska och taktiska motiv samt säkerhetsskäl skulle ligga bakom åtgärden.” Han avslutar sin berättelse om de tre byarna med orden: ”Hönorna och duvorna begravdes under stenhögarna. Åkrarna förvandlades till öde land inför våra ögon. Barnen som gick och grät på vägen kommer att vara fedayeen om 19 år, i nästa omgång. På detta vis har vi förlorat vår seger.”⁶⁰

Amos Keinan har sedermera beklagat att hans artikel har kommit att användas i kritiken mot Israel – som om inte kritik av den extrema sionistiska politiken är den enda möjligheten att förändra den; vilket i sin tur förefaller vara den enda möjligheten att nå fred i Västasien.

Vi ger ett direkt stöd åt sionistisk extremism genom att acceptera deras handlingar och förevändningar. Säkerligen skulle vi uppfatta det orimliga i argumentet om de ”strategiska positionerna” om det gällde något annat land än Israel.

Har du, högtstående vite läsare, insett konsekvenserna av detta argument? Förstår du dem bättre om jag berättar, att det när jag var i Israel i september 1968 förelåg förslag om att israeliska trupper skulle gå över Jordanfloden söder om Galileiska sjön och erövra ”de strategiskt viktiga Gilhadhöjderna”? Inser du, att hur mycket man än erövrar återstår det ändå alltid nya positioner som är strategiskt viktiga?

Ska Israel ockupera Jemen och Sydjemen den dag Arabförbundet kommer överens om att Bab el Mandeb-sundet i södra Röda havet ska blockeras för israelisk trafik till och från Eilat? Vore en sådan arabisk blockad *omoralisk* sedd i förhållande till erövringen av Um Rashrash och Sharm el Sheik?

Varje företeelse i krisen i Västasien kan föras tillbaka på det sätt på vilket Israel upprättades, på den koloniala metoden, sionisternas identifikation med imperialisterna och deras totala hänsynslöshet när det gäller arabernas behov, säkerhet och *rätt*. Och på vår identifikation med det lidande judiska folket – en identifikation som är extremt riskabel därför att den när som helst kan slå över i antisemitism.

Sionisternas rättigheter

Då Sovjetunionen ockuperade Tjeckoslovakien i augusti 1968 fick den vita världen en chock. I veckor och månader fylldes vi med avsky över de ryska åtgärderna.

Ryssarna satte tjeckiska nationalister i fängelse. 1 400 palestinska nationalister satt i augusti 1968 i israeliska fängelser – enligt officiella israeliska uppgifter. Dessutom förvisar israelerna ständigt icke-samarbetsvilliga palestinier till östra Jordanstranden. Just vid samma tid då Alexander Dubcek var ”försvunnen” utvisade israelerna den tidigare jordanske ministern Kamal Al-Dajani, förre jordanske parlamentsledamoten Daoud Al-Husseini, advokaten Yasser Amr och ordföranden i det arabiska kvinnoförbundet i Jerusalem Zlikha Al-Shihabi.

Ryssarna införde tidningscensur. Israelerna har förbjudit all framställning och försäljning av icke-israelisk-styrda tidningar på västra Jordanstranden.

Ryssarna begränsade tjeckernas rörelsefrihet. Israelerna har upprättat vägspärrar i de ockuperade områdena där de stoppar de tusentals palestinier – israeliska och jordanska

⁶⁰ *Israel Imperial News* nr 1, London 1968 (se också *Dagens Nyheter* 18 augusti 1968)

medborgare – vars identitetskort visar att de inte har rätt att förflytta sig utanför vissa begränsade områden.

Ryssarna försökte upprätta en quislingregim. Israelerna har gång på gång försökt påverka samarbetsvilliga personer – t. ex. borgmästaren shejk Jaabari i Hebron, f. d. borgmästaren i Beit Jala, den f. d. guvernören i Ramallah och advokaten Aziz Hadi i Ramallah – att bilda en quislingregering på västra Jordanstranden. (Sedan Israels rykte skamfilats p. g. a. attacken mot Beiruts flygplats i december 1968 blev det populärt i kapitalistisk press att citera den sionistiske oppositionsmannen Uri Avneri som stöder denna quislingplan. Man stödde också planen genom intervjuer med bl. a. kollaboratören Jaabari i Hebron.)

En av dem som mest aktivt har motarbetat israelernas ansträngningar att upprätta en satellit-regering med hjälp av kollaboratörerna, borgmästaren Nadim Zaru i Ramallah, deporterades till Transjordanien den 30 oktober 1968 tillsammans med nio andra palestinier. Det var känt att israelerna sedan lång tid tillbaka sökte efter en påtaglig förevändning för att deportera Nadim Zaru – det skäl som nu angavs till utvisningen var att han hade uppviglat till oroligheter och demonstrationer”. Under veckorna närmast före hade palestinierna på Västbanken genomfört såväl strejker som demonstrationer i det dubbla syftet att protestera mot den israeliska ockupationsmakten och förhindra att den svage kungadiktatorn Hussein skulle inlåta sig på förhandlingar med israelerna över huvudet på palestinierna.

Nadim Zaru hade för palestinierna kommit att få en ställning motsvarande Dubceks för tjeckerna – genom sin påverkan på kollaboratörerna, genom att avslöja tortyrfall i israeliska fångelser, och naturligtvis som organisatör av demonstrationer och andra ”oroligheter”.

Israelerna begår i de ockuperade områdena samma fel som ryssarna gör trots dessas s. k. socialism: de tror att ett system går att bryta sönder genom att man kapar av människorna i toppen.

Varje ockupationssystem föder ett motståndssystem, bakom varje människa som oskadliggörs står andra färdiga att träda till. Det enda ockupationsmakten kan uppnå är tillfälliga, skenbara segrar.

Det hotade Israel

En av utgångspunkterna för Israels politik är israelernas upplevelse av att de ständigt är hotade av sina grannar.

Judarna i Palestina hade aldrig varken behövt uppleva sig som hotade eller vara hotade om den sionistiska politiken inte från början hade gjort dem till ett hot mot först palestinierna och sedan mot de övriga araberna.

Sionisterna har valt den hotade situationen genom att välja en politik som till sin effekt är segregationistisk och expansionistisk. Valet av denna politik tyder på att också *avsikten* har varit och är segregationistisk och expansionistisk.

Det ursprungligen ganska lilla sionistiska skiktet har genom en intensiv och skicklig propaganda gjort större delen av det israeliska folket sionistiskt. Det har utnyttjat föreställningarna om Eretz Israel för att skapa en expansionistisk längtan hos befolkningen. För att möjliggöra eventuell expansion har de dessutom förstorat hotet utifrån och indoktrinerat folket med föreställningen att inga eftergifter till araberna kan avskaffa detta hot; på det viset har de fått pengar till att utrusta en av världens effektivaste arméer – förutsättningen för expansion. Hotpropagandan har tagit sig de mest drastiska uttryck – som när parkerna i Tel Aviv dagarna före junikriget började iordningställas för att kunna tjäna som kyrkogårdar.

Upplevelsen av hotet utifrån och den därav följande militära upprustningen har också haft en annan avsikt och effekt: israeliska ledare har i många olika sammanhang betonat arméns stora betydelse som smältdegel för det israeliska folket som har kommit från så många olika delar av världen med stora skillnader i traditioner och livssyn.⁶¹

Hotet från araberna har alltså kommit att bli en av förutsättningarna för den nuvarande staten Israels existens – och det har också allmän ekonomisk betydelse; ju mer hotat Israel har påståtts vara, desto mer pengar har strömmat in utifrån.

Israel är hotat – på ungefär samma sätt som kolonialregimerna i södra Afrika. Det är ett hot på lång sikt; på grund av den israeliska arméns nuvarande överlägsenhet i socialt och organisatoriskt hänseende – vilket innebär också en teknologisk överlägsenhet – föreligger inget akut hot från grannstaternas sida.

Den 5 juni 1967, den dag då Israel anföll Egypten, sa Levi Eshkol i en radioutsändning: ”Vi begär inget annat än att få leva i lugn inom vårt nuvarande område.”⁶²

Som argument tills vidare citerar jag ur en artikel skriven våren 1967 av redaktören för Mapam-tidskriften *New Outlook*, Simha Flapan: ”Hur uppriktiga fredsdeklarationer än är kan de aldrig *i sig* utgöra en fredspolitik.”⁶³

Ett citat till, som egentligen inte har att göra med just den här argumentationen: ”En ny politisk realitet i Mellanöstern har blivit skapad. Israel har för avsikt att behålla den tidigare jordanska delen av Jerusalem och Gazaremsan. Israel utan Jerusalem är ett Israel utan huvud ...” – Levi Eshkol i en intervju återgiven i *Jerusalem Post* 10 juli 1967.⁶⁴

Enligt en israelisk opinionsundersökning våren 1968 var det bara 7 procent av befolkningen som då ville lämna tillbaka den ockuperade Västbanken till Jordanien.⁶⁵

Mitt argument är: Oavsett alla avsikter kan en ständigt aggressiv politik aldrig leda till verklig fred. Så länge israelerna inte *åtminstone* inser att det som de uppfattar som sin rätt har gått ut över någon annans rätt, så länge eftergifter bara krävs från motståndarsidan – så länge kommer Israel att vara *hotat med regimens samtycke*.

De hotade araberna

I detta föreligger en skillnad i förhållande till arabernas situation. De upplever sig också som hotade – men utan sitt eget samtycke; de har av utomstående krafter försatts i en situation där de upplever sig som hotade och är hotade.

De vita människorna i världen har haft svårt att fatta att tre miljoner israeler kan utgöra ett hot mot nittio miljoner araber. Afro-asiater förstår det bättre; många av de nya staterna har kämpat i decennier mot kolonialarméer vars antal inte har utgjort hundradelen av kolonins befolkning.

Krig har praktiskt taget aldrig avgjorts av siffror utan i stället genom sättet på vilket kriget har förts.

Räcker inte Västasiens historia 1947-67 för att visa att araberna har skäl att känna sig hotade? Kriget 1948-49, alla de många snabba räderna, Sinaikampanjen, junikriget. För att inte tala om sådana detaljer som den s. k. Lavonaffären då det visade sig att israeliska agenter genom

⁶¹ *Israeli Socialist Organization*, *ibid.*, s. 13

⁶² Hadawi, *Palestine in Focus*, s. 99

⁶³ *Les Temps Modernes*, *ibid.*, s. 574

⁶⁴ Hadawi, *Palestine in Focus*, s. 99

⁶⁵ Bo Kuritzen, *Israels kolonialism*, *Kommentar* nr 5, Stockholm 1968

sabotage mot engelska och amerikanska anläggningar i Egypten nästan lyckades tvinga fram en situation där Londonregeringen beslöt att de brittiska trupperna i Egypten skulle stanna kvar i landet trots uppsagda avtal – den israeliska avsikten var att det skulle se ut som om sabotagen var utförda av egyptier (detta var 1955). Lavonaffären plus t. ex. de sabotage som utfördes i Bagdad i början på 1950-talet då synagogor och judiska bostadshus sprängdes av israeliska agenter vilket fick över 100 000 irakiska judar att fly till Israel av rädsla för pogromer. (En israel från Irak håller för närvarande på att skriva en bok om dessa Bagdad-sabotage, delvis grundad på de intervjuer som har publicerats med de sionistiska agenter som utförde dem.)

Och till skillnad från oss har araberna sedan länge lagt märke till vad de israeliska ledarna har *sagt*, och att de mest extremistiska planer förr eller senare kommer till utförande. De uppfattar knappast den etappvisa israeliska expansionen som ”civiliserad”.

Hotet mot Syrien 1967

Den 7 april 1967 anföll israeliskt flyg Syriens huvudstad Damaskus och bombade stadens förorter. ”Enligt såväl den israeliska som den syriska versionen hade syriska batterier i bergen ovanför den israeliska gränsbebyggelsen den morgonen öppnat eld mot en israelisk traktor som plöjde i den ’demilitariserade zonen’.”⁶⁶

Efter den attacken sa den israeliske överbefälhavaren general Rabin: ”Israel, och inte Syrien, kommer i framtiden att bestämma formerna för de militära operationer som de syriska attackerna leder till.” Levi Eshkol betonade i ett tal USAs utlovade stöd åt Israel, manifesterat genom sjätte flottans närvaro i Medelhavet. ”För syrierna lät detta sistnämnda hot mer alarmerande än något annat. De var sedan länge övertygade – och av goda skäl – att de var speciellt hatade av amerikanerna, och att USA planerade att störta den syriska regimen på ett eller annat sätt. Faran ökade. Den 21 april grep armén makten i Grekland och den progressiva opinionen överallt – också många andra delar av opinionen – såg CIA:s hand bakom denna kupp (kanske var det fel, men misstanken fanns). Efter Guatemala, Ghana och Indonesien vände sig USA nu mot östra Medelhavet för att krossa vänsterregimer eller regimer som kunde väntas bli vänsterbetonade.”⁶⁷

Året närmast före junikriget hade utvecklingen i progressiv riktning varit uppenbar i Västasien. Syriens vänsterregim hade fått allt större ideologisk betydelse, al Fatah hade kommit igång, motståndsaktioner hade inletts i Saudiarabien, kung Hussein hade varit nära att störtas, Syrien försökte tvinga Irak att nationalisera sin olja, och Syrien och Egypten hade slutit ett försvarsavtal. Irriterade av denna utveckling var Israel, de kapitalistiska stormakternas intressen och de arabiska förtryckarregimerna.

Israel hade dessutom svåra ekonomiska bekymmer – och en arbetslöshet på tolv procent.

I ett tal den 12 maj uttalade Levi Eshkol nya hotelser mot Syrien och general Rabin deklarerade att ingen regering i Västasien kunde känna sig säker så länge den revolutionära regimen i Damaskus inte hade störtats. För att kunna ingripa till Syriens försvar lät Egypten dra bort FN-trupperna längs demarkationslinjen mot Israel; ett kompromissförslag att FN-trupp skulle stationeras också på den israeliska sidan avvisades av israelerna.⁶⁸ Egyptierna förklarade Tiransundet blockerat. Båda sidor mobiliserade och skapade nationell enighet. Den 5 juni gick Israel till attack.

⁶⁶ Draper, *ibid.*, s. 47 (det är Draper som har satt den demilitariserade zonen inom citationstecken)

⁶⁷ Rodinson, *ibid.*, s. 185

⁶⁸ Jfr Vanna Beckman, *Dagbok från en kris*, Aldus 1967, s. 18

CIA och dess israeliska motsvarighet hade före kriget tagit reda på att Egypten inte tänkte beskjuta israeliska fartyg som passerade genom Tiransundet (vilket framgår av första korrekturet till den israeliske författaren Michel Bar-Zohars bok om junikriget. Han har speciella befogenheter att följa den israeliska regeringens arbete – men de här informationerna kom aldrig med i den färdiga boken.)⁶⁹

Imperialisternas garantier

Araberna vet att de aldrig kan hota Israel på allvar genom ett ”normalt” krig. De vet att Sovjetunionen aldrig skulle riskera ett världskrig för att bistå en arabstat medan däremot USA skulle riskera det, eller tvingas riskera det, för att rädda Israel.

De har sett att de kapitalistiska stormakterna ibland har uppträtt litet snävt mot israelerna, men att de aldrig har svikit då Israel enligt sin propaganda har svävat i fara.

De har sett presidentkandidat efter presidentkandidat i USA köpa ”the Jewish vote” med löften om vapen och flygplan till Israel (hösten 1968 gällde det 50 Phantom-plan). De har sett Ben Gurion och Adenauer skaka hand och israeliska soldater och officerare resa till Västtyskland för specialutbildning.⁷⁰ De har sett Frankrike hjälpa Israel med att framställa en atombomb – de har lagt märke till att då ett amerikanskt spionflygplan hade avslöjat den hemliga reaktorn 1960 lyckades Israel utverka amerikanska säkerhetsgarantier i utbyte mot atombombprojektet. De har sett att israelerna trots detta konstruerar en atombomb; och det med hjälp av såväl amerikanska som tyska vetenskapsmän (läs mer om atombomben i Jane”s ”All the World”s Aircraft”, den upplaga som publicerades hösten 1968). De vet att de Gaulles förbud mot vapenexport till Israel är tillfälliga och att israeliska beställningar av franska raketer kvarstår.

De vet kort sagt att Israel är lierat med den kapitalistiska imperialismen och de vet att denna imperialism för närvarande är världens dominerande maktfaktor.

De har inte begått misstaget som så många utländska anti-sionister att tro att den expansionistiska och militaristiska israeliska politiken bara var någonting som hängde ihop med Ben Gurion, Shimon Peres och Moshe Dayan. De har lagt märke till systemet och inte bara till de ledande figurerna. De känner förutsättningarna.

De vet att det är en propagandalögn då pro-israeler raljant påstår att Israelproblemet är det enda som enar arabstaterna. De vet att det är tvärtom, att Israels existens bäddar för imperialistiskt inflytande i arabvärlden och därmed för splittring i olika block. De vet att Israel delvis har samma *funktion* för dem som de stora oljebolagen, IPC i Irak eller Aramco i Saudiarabien: Israel och oljebolagen är på olika sätt instrument för imperialismen; för manipulationer med maktförhållanden. Det spelar dem ingen roll att Israel faktiskt för en självständig politik i många stycken; lieringen med imperialismen är tydlig och effektiv nog.

Och de vet att de är i underläge, att deras utveckling genom progressiv evolution eller revolution försinkas på grund av Israel. De progressiva vet att de inte kan lita på feodal-regimerna (de vet t. ex. att kung Saud av Saudiarabien vägrade att vara med om en blockad av Tiransundet 1957 därför att han hade accepterat Eisenhower-doktrinen och en utvidgning av den amerikanska basen vid Dahran).

De känner sig hotade, och är hotade.

⁶⁹ Ytterligare informationer kan erhållas genom the Israeli Socialist Organization (Matzpen), POB 28 061, Tel Aviv

⁷⁰ Rodinson, *ibid.*, s. 105

Ibland skriker de ut sin vrede och förbittring mot denna ”civilisationens spjutspets” som har drivits in i deras hjärta.

Ibland blir desperationen övermäktig och en stackars förvirrad palestiniere mördar en amerikansk presidentkandidat.

Så här skrev den palestinske författaren och ledarskribenten Ghassan Kanafani i den vänsterorienterade libanesiska dagstidningen Al Anwar den 7 juni 1968:

”Kulorna som avfyrades mot Robert Kennedy från en palestiniere gevär är en blandning av vrede, besvikelse och förödmjukelse. På det viset är det fråga om individuella kulor, har ingenting att göra med en nations mentalitet eller dess stridsmedel – vi förnekar och fördömer det politiska mordet. Araberna, som sedan junikriget verkligen har ansträngt sig för att övertyga det amerikanska folket eftersom de tror på sin rättfärdiga sak, är verkligen ärliga i sitt fördömande av dådet och anser att det är helt emot deras traditioner. Det är en individuell handling anser de, helt annorlunda än mordet på greve Bernadotte som utfördes av ett parti.

Dådet har när man söker analysera det två intimt förbundna aspekter: På det personliga planet kan det förklaras, men aldrig ursäktas; på ett nationellt, internationellt och mänskligt plan kan det endast fördömas.

På det personliga planet: här är en ung arab från Jerusalem. Hans hemstad har intagits med vapen och våld, när han var liten såg han en av sina bröder dödas under den israeliska invasionen – han drevs i dubbel landsförvisning: utan hemorts rätt längre i arabvärlden, och slutligen till ett land tusentals mil därifrån. Ända dit förföljdes han av känslan av att vara krossad. Han levde mitt i den amerikanska valkampanjen där kandidaterna tävlade om att hylla Israel och lova det sitt stöd, trots allt vad som hänt hans hemland. Han upplevde dagligen hur de beundrade den israeliska aggressionen, våldet och omänskligheten. Han kände dagligen förödmjukelsen som den amerikanska pressen åsamkar araberna, antingen direkt eller genom att berömma Israel och stödja dess aggressiva politik. För honom, liksom för många andra araber, representerade Robert Kennedy ett slags hopp, men det hoppet krossades av alla de vallöften som denne nu gav Israel – det betydde för honom att i ytterligare fyra år skulle ytterligare en amerikansk president ge ytterligare hjälp och stöd till Israel.

Men det är bara den ena sidan av saken – och det är väsentligt att understryka att denna individuella förklaring inte får tas som en ursäkt för brottet, dess metod eller dess mål.

Robert Kennedy var inte bara mannen som lovade Israel 50 Phantom-plan – och det är ytterligt orättvist att som vissa araber gjort se hans personlighet inom denna trånga ram. För sitt folk var han mycket mer. Han var en förespråkare för den unga liberala inriktning i USA, som motsätter sig kriget i Vietnam och rasdriskrimineringen i USA, och som i kraft av en amerikansk internationalism opponerar mot en rad godtagna normer i Amerika. Därför betyder hans död för hans folk och för världen en ojämförlig tragedi och också därför måste dådet djupt fördömas.

Vår strid mot Israel handlar om något mycket mer komplicerat och mycket djupare än att göra sig av med vissa personer, det är ett faktum som araberna inser nu bättre än nånsin, och därför kan man också kritiskt bedöma brottet. Det är ett dåd som aldrig kan stoppa det ohämmade amerikanska stödet för Israel och det tjänar inte den arabiska striden att övertyga världsoptionen – där måste vi använda tålamod, rena vapen och heder.”

6. Kolonialister och infödingar

Kibbutz-idealisterna

Andra har skrivit om kibbutzer, blommande öknar, uppdikade träskmarker och vackra kvinnliga soldater. Visst är det fantastiskt att befinna sig i en grönskande kibbutz och en eftermiddag sitta och tala med en israel som har bott i landet i fyrtiofem år, som tog sig dit från Ryssland genom en dramatisk flykt och sen planterade de första träden i en skog som nu består av fem miljoner träd; som hann med att grunda fem kibbutzer innan han blev rotfast och gifte sig och satte barn till världen som nu kommer förbi under "föräldratimmen" med barnbarnen som farfar lyfter högt upp i luften bland vinrankor och tamarisker.

Men om det har som sagt andra skrivit så mycket, och den här boken handlar om annat.

Den handlar om samme israel när jag ser honom på ett experimentjordbruk för araber, där jag ser honom dalta med en liten pojke som han kallar "sin specielle lille skyddsling" medan pojken vrider sig av obehag över hans kramar, där jag hör honom säga i arabernas närvaro att "det är inte lätt att få dem att fatta vad jag menar, men de är mycket intresserade och ganska lärorika", där jag hör honom föreläsa för mig hur man ska bete sig för att vara artig mot araber och tillägger "jag vet, för jag känner dem" varefter han vänder sig till "sina" araber som anstränger sig för att hålla med med ett leende, där jag hör honom svara på frågan om varför de inte har elektricitet med "de trivs så bra med sina fotogenlampor", där jag hör honom berätta små anekdoter ur deras liv, varefter han tillägger "såna är de!" – och runt omkring honom sitter araberna, fullvuxna människor, och nickar och håller med eller håller tyst.

Den här boken handlar om den israeliske kolonisatören, han som kom och tog palestiniernas land och förvandlade dem till flyktingar eller till diskplockare på sina restauranger.

Om de frånvarandes och de närvarandes mark

Sedan FN förgäves hade försökt uppmana Israel att låta de landsflyktiga palestinierna komma tillbaka antogs den 14 december 1950 en resolution som avsåg att skydda flyktingarnas rättigheter, egendomar och intressen.

Israel svarade genom "the Absentee Property Law" ("lagen om de frånvarandes egendom") 1951:

"Den gjorde det möjligt att effektivt överföra till statligt bruk alla sådana egendomar som tillhörde, beboddes av eller utnyttjades av medborgare eller andra personer som var bosatta i arabstaterna, eller av palestinska medborgare eller i Palestina bosatta personer som under någon tidsperiod sedan den 29 november 1947 hade vistats utanför israeliskt territorium, eller som hade kommit under kontroll av fienden eller av trupper som försökte hindra bildandet av staten Israel. Lagens paragrafer 27 till 29 gör det bland annat möjligt att frigöra egendom tillhörande sådana personer som "av tekniska skäl" kunde förklaras frånvarande; men då egendomen i sådana fall bestod av jordbruksland har myndigheternas politik varit att ge kompensation i stället för att återlämna själva egendomen."

1953 stiftades en ny lag, "the Land Acquisition Law" ("lagen om landförvärv"):

"Denna gjorde det möjligt för finansministern att expropriera allt land som behövdes för bebyggelse (settlement), av säkerhetsskäl eller för betydelsefull utveckling, och som inte var i ägarens besittning den 1 april 1952 – med andra ord, övertaget efter kriget. 125 000 hektar

berördes av denna lag, som också förutsatte kompensation till de personer från vilka marken hade tagits.”⁷¹

Med hjälp av dessa lagar övertog sionisterna alla flyktingarnas tillhörigheter. De övertog också egendomar från 30 000 palestinier som inte hade flytt, men som till följd av kriget hade förflyttat sig till andra delar av det område som sedan hölls av israelerna. Genom att förklara stora områden för säkerhetszoner kom de över ytterligare stora markområden från palestinierna. De flyktingar som hade återvänt förlorade rätten till sina egendomar genom den första lagen.

”Resultatet var, att byarna i Galiléen, som låg i de områden där det var som svårast att utnyttja jorden, förlorade huvuddelen av allt land de hade i de mera bördiga, lågt liggande områdena; och de byar som Jordanien hade avträtt i de centrala delarna av landet förlorade det mesta eller nästan all sin mark genom en kombination av expropriering och det tekniska skälet (the technicality) att den mark som hade varit på den israeliska sidan om fronten under striderna betraktades som frånvarande.”

”Det måste betonas att den mark till vilken araberna har pressats tillbaka i Galiléen utmärks på jordbrukskartor som obrukbar eller med mycket begränsad brukbarhet.”⁷²

För att legitimera sin lagstiftning hänvisade israelerna till the Ottoman Land Code som föreskriver att en person för att betraktas som ägare till ett landområde dels måste ”äga” det och dels måste odla det kontinuerligt (”possession and continuous cultivation”). Det var alltså de turkiska sultanernas gamla lag som kom väl till pass.

Sedan 1948 har den israeliska politiken varit att bekämpa alla arabiska anspråk genom att sätta ägandet ifråga (”contest the possession”) – vilket innebär avskräckande rättegångskostnader och rättegångsförfaranden och andra psykologiska hinder. ”Den ena befolkningsgruppens utveckling genomförs på direkt bekostnad av den andras. Och dessutom har myndigheterna nu skaffat sig en omfattande erfarenhet av hur man klarar av de flesta av de lagliga hindren.”⁷³ – Det är alltså en israel jag citerar; en man som forskar i arabiska jordbruks- och demografiska problem. (Är det inte fantastiskt med en demokrati där allt fult kan avslöjas utan att avslöjaren kommer i kläm – men också utan att någon ändrar på det som kritiken gäller ...)

Det ”arabiska experimentjordbruk” som jag nämnde tidigare ingick i några områden på tillsammans 6 000 hektar som israelerna ”skänkte” ett antal palestinier 1963. ”De är riktigt duktiga på att odla gurkor”, sa den israeliske kolonisatören om sina arabere. – Ja är det inte fantastiskt vad de kan bara man anstränger sig ordentligt med att lära dem.

Det blev alltså inte mycket jordbruk kvar åt araberna, och en mycket stor del av dem som fick behålla något hade fått så litet kvar att de måste ta andra arbeten vid sidan om. Och vad kan en jordbrukare få för jobb? Och inte kan en arabisk jordbrukare bli medlem av en kibbutz.

I många fall hände det att en familj som hade ett jordbruk förlorade det därför att farfar hade flytt och råkade vara den som stod som ägare.

Vid vissa former av expropriation har familjer som odlat i 0 hektar eller mer fått behålla upp till tre hektar – resten har kompenserats med pengar, till nedsatta priser. Man bortsåg från att flera familjer kanske hade levt på den exproprierade marken fastän bara en av medlemmarna i en av familjerna stod som ägare. Upp till tre hektar fick de – och sedan infördes en utvecklingshjälp till jordbruk som är större än 3,1 hektar. ”Det skäl som jordbruksministeriet

⁷¹ Yitzhak Oded, *Land losses among Israel's Arab villagers*, *New Outlook* sept. 1964, Tel Aviv

⁷² Y. Oded, *ibid*

⁷³ Y. Oded, *ibid*

uppger för att man begränsar utvecklingshjälpen till enheter som är 3,1 hektar eller mer är att ett jordbruk på tre hektar eller mindre endast kan betraktas som bisyssla (auxiliary),”⁷⁴

Och Yitzhak Oded som jag citerar tillägger:

”Detta är helt riktigt att döma av att judiska nybyggare får 4,5 hektar och mer, komplett med bevattningsanordningar.”

Varje område som planeras för judiska immigranter förses med elektricitet och vatten innan dessa människor ännu har kommit till Israel. Det finns arabiska byar i Israel som saknar både elektricitet och vattenledning. De pengar som samlas in utomlands är givetvis inte avsedda för hjälp åt araber.

Mellan 1948 och junikriget 1967 drev israelerna ut befolkningen ur flera tiotal palestinska byar, rev husen eller överlämnade dem åt judiska immigranter. Bland dessa byar var Ikrer, Kfar Baram, Faradi, Ghabsiah, Amka, Kfar Ivan, Saforiah, Magdal, Kfar Barar, Mansoura, Mear, Kwebat, Berwa, Damoun, Rouies.⁷⁵

Albert Einstein frågade en gång sionisten Chaim Weizmann vad det skulle bli av araberna om judarna fick Palestina. Weizmann svarade: ”Vilka araber? De har knappast någon betydelse.” (“They are hardly of any consequence.”)⁷⁶

En ”selfdefending democracy”

I nära tjugo år gällde inte de vanliga israeliska lagarna för de palestinier som levde i Israel, de styrdes genom ”Military Government”, med militärlagar och militärguvernörer som utan inblandning från civila myndigheter kunde utvisa eller sätta palestinier i fängelse utan dom. Hösten 1967 avskaffades det militära systemet, men större delen av dess effekter kvarstår. En skillnad mot förr är att det nu bara är något tusental av de palestinier som har israeliskt medborgarskap som har sin rörelsefrihet beskuren (de har identitetskort av vilka det framgår vart de får bege sig utan speciellt tillstånd). Utvisningsmöjligheten och det administrativa fängelseförfarandet kvarstår liksom begränsningar i press-, yttrande- och föreningsfriheten.

En grupp palestinier under beteckningen Al Ard sökte i början på 1960-talet tillstånd för att bilda ett parti och ge ut en tidning. Deras begäran avlogs med hjälp av många juridiska finter; ett av de få skäl som formulerades gick ut på att man inte kunde tillåta ett parti vars målsättning var sådan att det skulle komma att representera bara en av de nationella grupperna i Israel (det finns givetvis rent judiskt-nationella partier).

Kampanjen mot Al Ard var intensiv både i Knesset och i pressen. Jag citerar ett ganska milt yttrande, för att visa en attityd:

”Intelligentsian inom den arabiska minoriteten i Israel måste åstadkomma en annan, mera realistisk grupp, som borde ägna sig åt att försöka lösa den arabiska minoritetens problem innan den ger sig på det ’Palestinska folkets’.”

Där fick Al Ard ett råd från en som visste bättre och för vilken det palestinska folket är något som måste sättas inom citat.

Högsta domstolen sa att om Al Ard-representanter kom in i Knesset kunde man eventuellt vänta sig att de skulle utnyttja denna frihet som nazisterna gjorde i Tyskland. Förbudet genomdrevs i namnet av en ”selfdefending democracy”.

⁷⁴ Y. Oded, ibid

⁷⁵ *Les Temps Modernes* s. 794

⁷⁶ Gaspar, ibid., s. 144

De sydafrikanska argumenten

Två unga israeliska judar presenterade i början av 1967 en film som hette ”Jag Ahmed” och som avsåg att ”dra uppmärksamheten till den unge arabiske arbetarens ensamhet i den stora israeliska staden, och hans svårigheter att få hyra ett rum hos någon judisk värd”.

Då den specialvisades för journalister m. fl. hoppade en upprörd blondin upp och skrek: ”Res till Damaskus!”

”En annan åskådare frågade: ”Skulle jag få det bättre i ett arabiskt land än Ahmed har det här?” (Applåd). En äldre man sa med rysk accent: ”När jag kom till det här landet var det svårare för mig än det är för Ahmed”.

”Bl. a. visar filmen judiska arbetare som slår en arab. Det har hänt; det händer. ”Var slår de araber? Bevisa att det har hänt!”, skrek en man. En annan scen visar arabiska arbetare under deras fritid – inte sysselsatta med att läsa böcker, utan med att spela kort; och inte i Histadruts klubbhus utan i ett av de fattiga slumområdena i utkanten av staden där arabiska arbetare bor därför att de inte kan få rum inne i själva staden. Det är också sant, känt från artiklar i pressen, radioprogram och frågor i Knesset. En åskådare ropade: ”Det är agitation! Varför visar de inte dem då de läser böcker? Varför måste de spela kort?” En annan man frågade: ”Även om det finns folk som Ahmed, varför måste vi underblåsa illvilja? Finns det inga ljusare sidor? Har inte vi fört in elektricitet i de arabiska byarna?”

Vid en annan specialvisning skrek folk i salongen: ”Ta med er dem hem och sov med dem om ni älskar dem så mycket.”

”Den intressanta poängen är att ”Jag Ahmed” inte är en vild agitatorisk film ...” Det bästa man kan göra är att resa någon annanstans”, säger hjälten till slut. ”Till Kanada eller Amerika, det enda viktiga är att inte vara här, på dessa gator, och se på deras kvinnor. De är rädda för mig; de hatar mig; jag anade inte förut hur det är att vara oönskad (undesired).” Vem kan förneka uppriktigheten i denna känsla? ... på samma gång nämner den inte med ett enda ord militärstyret, tillståndsförfarandet, masskonfiskeringen av arabiskt land till förmån för intilliggande judiska nybyggen. När den går som längst attackerar filmen ”Mrs Rabinowitz” som vägrar att hyra ut ett rum till en arab om han inte klär ut sig till Avraham Mizrachi från Lachish

I Knessets utskott för internationella frågor sa M. K. Wortman den 17 januari 1967: ”... filmen ... skadar inte bara staten, utan också medborgarnas känslor.”

Den israeliske journalist som jag citerar, Amos Eilon i Haaretz, kommenterar:

”Jag blev rädd för likheten mellan kritikernas argument i Hod Cinema och de traditionella argumenten från de sydafrikanska anhängarna av apartheid; i) Varför visar ni inte de storartade saker vi har gjort för dem? 2) Varför visar ni inte hur svårt deras bröder har det i grannländerna? 3) Varför visar ni inte hur dålig situationen var innan vi kom hit?”⁷⁷

I staden Tiberias serverades vi på en uterestaurang av en palestinsk pojke som vi bytte några ord med. En stund efter samtalet hörde vi någon ropa inifrån restaurangen: Moshe! Moshe! När han hade kommit ut igen sa vi att vi trodde att han var palestiniere. Han sa att han var det. Men Moshe är ju ett judiskt namn sa vi. Generad svarade han: Egentligen heter jag Ahmed.

Den psykiska imperialismen riktar sig inte bara mot araberna utanför Israel.

⁷⁷ *New Outlook*, mars-april 1967, Tel Aviv

Civilisationens utpost i öknen

”Den psykologiska roten till arabernas fientlighet är ett underlägsenhetskomplex, orsakat av skillnaden mellan den huvudsakligen europeiska civilisationen i Israel och utvecklingsnivån i arabvärlden.”⁷⁸

Det är inte bara skillnaden i sig som skapar komplexen, det är sättet på vilket skillnaderna framställs och utnyttjas; sättet på vilket den ”överlägsne” upplever och visar sig överlägsen.

I oktober 1960 sa Ben Gurion i Knesset enligt ett referat: ”Israel går en stor fara till mötes i och med den växande levantinska atmosfären i landet.”⁷⁹

Där talade han alltså om för såväl araber som orientaliska judar att han var rädd för att deras inflytande skulle förvandla Israel till en ”levantinsk” stat; en stat som enligt hans mening skulle bli efterbliven och sovande.

Denna rädsla för att ”orientalernas” inflytande så småningom ska ta överhanden (över 50 procent av judarna i Israel kommer från Afrika och Asien) är mycket vanlig bland de europeiska invandrarna. I den rädslan ryms alltså en självförhåvelse över den egna ”civilisationsnivån”, ett förakt för ”orientalerna” – och tydligen också uppfattningen att de inte är utvecklingsbara.

Men de är riktigt duktiga på att odla gurkor.

(Med oförställd förvåning konstaterade israeliska experter efter junikriget att jordbruket på den ockuperade västra Jordanstranden var välutvecklat och blomstrande. Det hade de inte kunnat tänka sig utifrån den sionistiska propagandan – och sannolikt hade de väntat sig att där skulle se ut som på de av det koloniala systemet och expropriationer söndertrasade arabiska jordbruken i Israel. – Följden av denna upptäckt blev i alla fall restriktioner på export från västra stranden till de judiska områdena.)

Undervisningen i de arabiska skolorna i Israel anses vara betydligt sämre än i de judiska. Det kanske viktigaste skälet är att säkerhetstjänsten Shin-Bet berövar skolorna deras lärare så snart det på något sätt framkommer att dessa har någon form av socialistisk eller arabisk-nationalistisk åskådning. Sådana åskådningar har de flesta politiskt medvetna palestinska lärarna; en naturlig följd av den sionistiska politiken. (Det är egentligen bara ett israeliskt politiskt parti som kan kallas icke-sionistiskt och det är Rakkah, det ena av de två kommunistpartierna.)

En tiondel av Israels befolkning utgörs av araber. 1,5 procent av tjänsterna inom administrationen är besatta av araber. De flesta araber med akademisk eller annan högre utbildning ägnar sig åt yrken som inte har något samband med deras utbildning.

Moshe Menuhin citerar Jewish Newsletter 30 juni 1958:

”Vi har berövats vår rörelsefrihet och våra hem. Våra byar styrs av militärer ... Vi utsätts för godtyckliga administrativa arresteringar ... Våra studenter har ingen möjlighet att få arbete i administrationen. Bara de få som är beredda att sälja sin ära och agera som angivare får arbete på de statliga kontoren. Förtryck och ghettoliv som ni judar har utsatts för i generationer drabbar nu oss i staten Israel. Vi kallades huliganer och gangsters då vi försvarade våra rättigheter och höjde våra röster som arbetare och jordbrukare på första maj i Nazareth och i Um-al-Fahm.”

⁷⁸ *New Outlook*, sept. 1964, Tel Aviv

⁷⁹ Menuhin, *ibid.*, s. 161

Religionsfriheten har naggats i kanten genom att israeliska regeringen har berövat de muhammedanska församlingarna nyttjanderätten till deras egendomar ("wakf"). Därigenom har religiösa, kulturella och sociala aktiviteter begränsats av brist på pengar.

(Från min utgångspunkt är det riktigt att beröva religiösa samfund deras privilegier – men i det här fallet riktades åtgärden enbart mot Islam, medan de mosaiska församlingarna naturligtvis inte drabbades.)

En av de sociala effekterna av kolonisationen och jordbeslagen är att de palestinska familjerna splittras. En eller ett par familjemedlemmar beger sig till någon stad för att få arbete, och de har sällan råd att åka hem. "Familjerna flyttar inte med arbetarna därför att de arabiska medborgarna fortfarande betraktar sin by som sitt "hemland" (huset, den lilla markbiten, familjen, språket, traditionen, och det mest betydelsefulla av allt – känslan av personlig och nationell jämlikhet)." ⁸⁰

Palestinierna i Israel har världens högsta nativitetstal – och de deklarerar öppet att det är av politiska skäl. I israelisk press förs en ständig diskussion om hur man i längden ska kunna bibehålla en judisk majoritet i Israel; sionisterna är delade på två skolor, varav den ena anser att problemet ska kunna lösas genom immigration, och den andra accepterar tanken på en stat där "de som är bäst skickade att leda landet" leder landet oavsett om de är i majoritet eller inte.

Om Israel lyckas behålla de ockuperade områdena en längre tid blir naturligtvis detta befolkningsproblem ännu mer akut. Den enklaste lösningen blir då enligt många att inte göra palestinierna på västra stranden och i Gaza till israeliska medborgare.

Nobelpristagaren och politiken

Nobelpristagaren Samuel Josef Agnon var en av undertecknarna till ett upprop i Tel Aviv-tidningen Haaretz hösten 1967. Uppropet hade titeln "För ett helt Israel" och lydde:

"Den israeliska arméns seger i sexdagarskriget har fört in nationen och staten i en ny avgörande epok. Hela Palestina är nu i det judiska folkets händer. Liksom vi inte har någon rätt att uppge själva staten har vi ingen rätt att uppge vad vi har fått genom den: Palestina. Vi är skyldiga att vara lojala mot vårt lands helhet, mot vår nations förflutna och dess framtid. Ingen israelisk regering har rätt att uppge denna helhet ... Massimmigration från diasporan är ett grundläggande villkor för att helheten och Palestinas judiska karaktär ska kunna bevaras ... Undertecknarna vill arbeta för att dessa mål ska uppnås."

En fin gammal man, Agnon. Fin, "gammaltestamentlig" och allt vad vita skribenter brukar kalla honom.

Ska jag dra en gräns mellan litteratur och politik? Eller mellan litteratörer och politik? Ska jag inte blanda ihop författare och deras verk?

Allting är politik. Allting tjänar antingen till att bevara eller till att förändra.

Har det någon betydelse om Agnon eller en helt okänd israel står som undertecknare av det citerade uppropet? Naturligtvis.

Har det någon betydelse för den politiska situationen i Västasien att Agnon skriver fina böcker präglade av judisk fromhet och gammaltestamentlighet? Naturligtvis. Böckerna och uppropet tjänar samma syfte, bara med olika medel. En blind självförhävelse och etnocentricitet som bäddar för extremism.

⁸⁰ *New Outlook*, sept. 1966, Tel Aviv

Det var inte av avundsjuka som araberna blev upprörda då Svenska akademien gav nobelpriset till Agnon. De uppfattade det som ett politiskt ställningstagande mot dem och som ytterligare ett bevis på den vita världens sammanhållning gentemot de afro-asiatiska staternas självständighetskamp. – Och det är ju helt självklart att priset hade en politisk avsikt, även om det politiska ställningstagandet först och främst var grundat på okunnighet.

Immigrationspolitik

Agnon vill ha massimmigration. Många sionister drömmer om den dag då Sovjetunionen kommer att ge utresetillstånd till de tre miljoner ryska judarna (kazar-ättlingarna). Med hjälp av dem, avsattat havsvatten och pengar från diasporan tror de att man skulle kunna få Sinai att blomma.

I slutet av 1940-talet berättade en besökare i Israel:

”... det verkliga skälet, sa de till mig, är att Israel är underbefolkat och omgivet av nuvarande och potentiella fiender ... Israel måste fyllas så snabbt som möjligt.”⁸¹

I New York Times den 29 december 1956 skrev tidningens Wien-korrespondent:

”Mindre än 900 av de 14 000 judar som har flytt från Ungern under de senaste månaderna har beslutat att slå sig ner i Palestina.”

I samma tidning den 13 januari 1957:

”Ledarna för de judiska hjälporganisationerna har slagit fast att de flesta av de judiska flyktingarna från Ungern gör bäst i att ändra åsikt och resa till Israel om deras önskan att lämna Europa ska kunna realiseras.”

Genom sprängattentat i Bagdad, genom hetskampanjer i Marocko, genom påtryckningar på president Roosevelt, genom utpressning mot flyktingar, genom bedrägerier och hot, har sionisterna tvingat hundratusentals judar till Israel. Redan innan staten bildades hade den sionistiska idealiteten spårat ur: Israel var inte längre en räddning för det judiska folket – det judiska folket var en räddning för Israel. Sionismen hade blivit en statsnationalistisk rörelse som strävade efter att staten Israel skulle bibehållas och göras stark och framstående oavsett det judiska folkets behov. (Sen är det en annan sak att massor av immigranter naturligtvis har kommit frivilligt och med glädje.)

Genom övergången till statsnationalism infördes en diskriminerande immigrationspolitik: redan tidigt efter statens bildande infördes en regel att 80 procent av invandrarna skulle vara under 35 år; undantag görs för judar som utsatts för direkt förföljelse.

På grund av brådskan att ”fylla” landet begick man misstaget att driva kampanjer för immigration till Israel också bland afrikanska och asiatiska judar. Eftersom statsnationalismen präglas av ”vitt” elittänkande har man sedan dess propagerat för immigration av ”civiliserade judar, helst från västerländska stater” (som Ben Gurion uttryckte det i svensk TV 2 maj 1968).

Icke-västerländska judar och judar som är 35 år eller mer är alltså mindre välkomna till det judiska nationalhemmet.

Och mitt i detta talar man alltså om de tre miljoner judarna i Ryssland – vilket då måste uppfattas som ett försök att legitimera statens behov av större territorium (men också som de europeiska judarnas strävan att dominera över ”orientalerna” – och som de ortodoxa öst-

⁸¹ Menuhin, *ibid.*, s. 146

europiska judarnas strävan att hävda sig mot de mer sekulariserade västeuropeiska judarna ...).

En israel har sagt: ”Sionismen är judarnas form av antisemitism.” Man kan också säga att sionismen är anti-semitismens spegelbild: de är lika rasistiskt extrema då det gäller att piska fram föreställningen om judarnas särart – fast det som för antisemiten blir en ful föreställning blir en vacker för sionisten.

Denna stat kallar Herbert Tingsten ”en av samtidens mest genomförda och mest framgångsrika demokratier”. Han funderar också över hur det kan ha blivit så, och kommer fram till att ”om någon allmän orsak skall sägas vara utslagsgivande, tror jag att man helt enkelt måste peka på de människor – från de ryktbara gestalterna till massan av okända – som byggt upp den nya staten. De har kommit till Israel med en känsla av kallelse, plikt och stora syften, de har känt sig inbegripna i, ansvariga för, ett stort exempel som måste lyckas, de har – i ovanlig grad och i ovanlig omfattning – varithängivna människor med god vilja.”⁸²

När Tingsten söker efter orsaken till det positiva han ser pekar han alltså på människorna, individerna. När jag söker efter orsaken till det negativa jag ser pekar jag på systemet, ideologin, och på omständigheterna (jag pekar naturligtvis på systemet och omständigheterna också ifråga om det positiva, men jag ägnar mig ju så litet åt det just nu).

Kolonisation och moral

Sionismen byggde på segregation och samarbete med imperialister redan från början. Det idealistiska idénnehållet var korruperat redan i starten.

Och korruption leder till omoraliska handlingar som i sin tur leder till ökad korruption, etc.

För att klara sig måste de korruperade uppfinna en egen moral och en falsk världsbild som kan motivera de omoraliska handlingarna. Korruptionen blir då mindre tydlig för dem själva och de blir ”ovetande” på samma sätt som det tyska folket var under Hitler. Men under tiden fortsätter korruptionen att äta upp dem inifrån. Och det finns ingen möjlighet att ta sig ur den onda cirkeln förrän den första omoraliska handlingen har gottgjorts.

De israeler som har genomskådat sionismen och försöker motarbeta den och dess konsekvenser har hamnat i konflikt mellan sina personliga moraliska värderingar och den sionistiska moralen. Vad de än gör drabbas de av samvetsförebråelser.

I Jerusalem sammanträffade vi med den unga israeliska advokaten Felicia Langer, som sedan junikriget huvudsakligen ägnar sig åt att försvara palestinierna som har arresterats genom administrativa beslut av de militära myndigheterna. Under detta arbete har hon träffat på ett sextiotal fall av tortyr (fram till början av september 1968) och har försökt att komma åt de poliser och soldater som har utfört denna tortyr.

Då vi kom till hennes kontor Jaffa Road 60 i Jerusalem var hon tydligt nervös och sa att vi skulle gå ut och sätta oss någonstans på stan. – Vi väntar med att prata tills vi kommer ut härifrån, sa hon.

Nere på trottoaren förklarade hon att hon visste att hennes telefon var avlyssnad och att hon misstänkte att ShinBet också hade installerat mikrofoner i kontoret. Bland det första hon sa var också att hon en dag hade blivit uppringd av en representant för Shin-Bet (den israeliska säkerhetstjänsten alltså) som hade uttryckt sin förvåning över att ”hon eller hennes son ännu inte hade råkat ut för någon bomb”. Hon hade tagit det som ett indirekt hot.

⁸² Tingsten, *ibid.*, s. 87

Vi gick och satte oss på ett offentligt ställe, i en soffgrupp som stod ganska isolerad från de övriga människorna i lokalen. Efter två minuter blev hon nervös igen och viskade att hon trodde att ett par personer som satt fem–sex meter ifrån oss lyssnade på vad vi talade om. Hon reste sig och vi gick till ett annat ställe där vårt samtal dränktes av stojet i rummet. Så fort någon passerade i närheten av vårt bord tystnade Felicia.

Tortyr I: Lutfieh och Abla

Ett av hennes fall handlar om tre flickor av vilka två uppger sig ha blivit utsatta för allvarlig tortyr i fängelset i Jerusalem. Felicia Langers rapport om tortyren har av flickornas föräldrar och den arabiska kvinnoorganisationen i östra Jerusalem distribuerats till alla konsulat och ambassader i Israel – någon vecka efter det att rapporten distribuerats utvisades kvinnoorganisationens ordförande till Transjordanien (internationella kvinnoorganisationer tvingade senare israelerna att låta henne återvända hem).

De tre flickorna skulle ha arresterats anklagade för att ha varit inblandade i ett fall av vapensmuggling över Jordanfloden. En väska med vapen skulle ha påträffats på Allenbybron strax efter det att en av flickorna hade passerat. (Dessa uppgifter är däremot obekräftade. Flickorna hade arresterats genom administrativt beslut och advokaten har därför inte rätt att få reda på anklagelserna.)

De två flickorna som uppger sig ha blivit torterade är Abla Shafik Taha från Jerusalem och Lutfieh Ibrahim al Hawari från Ramallah, båda i tjugo–tjugofemsårsåldern. Abla är gift och var med barn i andra–tredje månaden då hon arresterades. Lutfieh är lärare och poet.

För att förändra Felicia Langers berättelse så litet som möjligt använder jag ordagrant de anteckningar jag förde under vårt samtal:

”Lutfieh – första mötet. Inför fängelseinspektorn, room nr 6 – berömt för att man slår folk där – rummet är långt nere i marken, utan fönster, och en dörr osynlig nästan i väggen – jag hade varit där många, tiotals gånger innan jag såg det första gången – jag är säker på att de behandlar dem där. Jag hade träffat henne före fängelsetiden, jag kunde nästan inte känna igen henne, hon såg ut som en vilde, en stor manspullover, blek, log mot mig, två tänder borta i underkäken. Jag frågade hur hon mådde, hon sa fine och log mot inspektorn. Jag sa det på arabiska och hon sa fine också och inget mer. Jag kände hur jag förlorade fotfästet. Det var andra personer i rummet också. Så jag insåg att jag måste förhöra henne fast jag inte fick. Jag sa du, vi känner varandra, jag vet att sist vi sågs såg ditt hår och dina tänder inte ut så. Mrs Langer, sa domaren, ni frågar ut henne. Nej sa jag, jag bara frågar eftersom jag inte sett henne så här förut. Så började hon tala. Hon sa att hon liksom Abla satts bland prostitutes som slog henne, skar av hennes hår i bitar, drog av hennes kläder – frågade har du ingen kam jag gav henne min kam – då hatade männen omkring mig mer än henne – hon var naken och polismännen såg genom dörren hon bad dem ingripa men de gjorde tecken med ögonen till prostituterna att fortsätta, stimulerade dem. De brände henne med cigaretter. Inspektorn såg på mig och henne, och en av de andra männen sa, what a democracy you have here, when you are allowed to speak with her this way. Inspektören sa att vi ska investigate. Då sa jag att jag var chockerad och skamsen att höra det. Någon som lyssnade sa varför det, inget har hänt henne. De sa: hur skulle araberna behandla oss i motsatt fall. Hon sa: ni säger att ni har demokrati, och ni straffar mig fast jag inte har gjort det. Efteråt skrev hon ett brev till sin fästman (i fängelse också) som var som ett poem och ett till sin mor in front of the inspector som läste dem och jag tog dem. Han lovade att allt skulle ordna sig. Men efteråt sa han att jag ställde till för mycket besvär och undersökningar, jag måste vara med dem och inte mot dem. En polis sa, det är för att ni själv inte har fått en bomb i ert hus som ni kan hota mig. Jag bad om hans namn men han och inspektorn vägrade att ge ut hans namn.”

Så anteckningarna om Abla Shafik Taha:

”Mötet med Abla. Tre veckor sen, hon hade varit tio dar i fängelset i Jerusalem. Jag träffade henne (hon hade berättat också med inspektorn inför borgmästaren i Al Bireh) inför fängelseinspektören. Hon börjar gråta. Och jag frågar vad som var fel. Jag visste att hon var slagen, min assistent hade sett henne förut. Hon sa att jag skulle ha sett henne för tio dar sen när mina märken på armarna var tydligare. Och hon berättade att hon sattes i samma rum som prostituerade, judiska, som började slå henne – hon var havande – och hon blödde, men de slutade inte. Slet av henne kläderna och hon var naken – och polismännen såg på genom dörren och gjorde inget. Inspektorn protesterade att detta kan inte vara sant, att jag la mig i polisens arbete. Och han sa att detta bara var ett spontant utbrott av de prostituerade. Jag sa poliserna då? Hon sa att hon förlorade medvetandet och efteråt blev hon slagen av polisman Dwak. Hon bad om en doktor och de sa att om hon ville ’bekänna’ skulle de ta henne till doktorn. En kvinnlig polis sa: om du inte pratar ska vi ta ut allt du har i din mage. De satte henne i ett litet rum utan wc och i tre dar förbjöd henne att gå ut. Hon blödde därinne. Jag skrev genast en complaint mot behandlingen och bad om en doktor genast.”

(Borgmästaren i den ockuperade staden Al Bireh, Abdul Jawad S. Ata, hade alltså också besökt Abla Taha. På ett papper summerade han vad Abla hade berättat för honom, varefter han undertecknade det och satte dit sin ämbetsstämpel. Hans version lyder: ”I, the undersigned, Mayor of Al-Bireh, had visited Mrs. Abla S. Taha, in the presence of the Israeli officer, namely Mr. Goulan, and I have been told in spite of the officer’s interference, ”that 12 feet were dancing on my breast stomach, while these prostitutes were demanding, ’either you confess or we will kill your baby’. After torturing her she fainted, she said her right eye looked abnormal. Later when I met the military Governor Mr. David Bren, who earlier denied me to see the girl + any allegations of torturing; confronting him with the facts, he said ’you are right + I believe you’. He promised me that the girls will be transferred. Abdul Jawad S. Ata Mayor of Al-Bireh”)

Om ett senare möte med Abla, sedan hon och de andra överförts till ett fängelse i närheten av Tel Aviv där de hungerstrejkade, berättade Felicia Langer enligt anteckningsboken:

”Abla frågade: varför hatar de oss så mycket. De är beredda att döda oss, vi kom inte hit för att ta deras hus och liv. Abla ville då ta livet av sig själv och barnet. Jag sa åt henne att äta – för att motarbeta dem som ville att du ska bli svag. De sa att de såg på mig som en syster, jag sa att det finns prostituerade och goda judar. Barnen lär sig redan i kindergarten att avsky araber här, förakta dem, de lär sig verser, ramsor, skolböcker där det står att vi segrar över araberna därför att vi är överlägsna i kultur, civilisation. Abla var chockad.”

Andra anteckningar från samtalet med Felicia:

”Enligt min åsikt är de bästa unga araberna i östra Jerusalem nu i fängelse. Om det blir fredsförhandlingar en dag är det med dessa vi kommer att göra upp – sa jag i rätten en dag då jag försvarade en ung forskare som tidigare varit på scholarship i USA och nu gripits som Fatahmedlem. Jag sa också att jag såg trenden i vår politik att fängsla alla för att hindra opposition att växa fram – då kan ni lika gärna fängsla alla 70 000 i östra Jerusalem.”

”De bekännelser som gjorts under tortyr kan vi inte komma åt – trots att det alltid finns ett schema att de har ett papper där han nekar och efter en månad ett där han erkänner, med typiska hebreiska fraser. Det finns ingen appeal i militärrättegångar, bara petition, som aldrig ger resultat. Vi har haft vittnen om tortyren som sett och hört spår och skrik – ibland folk som suttit i samma cell – men vittnena följs alltid av en polis som nekar och säger att araber fantiserar och ljuger så mycket.”

Tortyr II: Salah

En annan av Felicia Langers klienter är Salah Nashashibi, 37 år, från Jerusalem. Han har suttit i fängelse sex månader.

Så här berättar han själv enligt anteckningsboken:

”De arresterade mig i december och tog mig till en officer som skulle ställa frågor, men han ställde inga och i 19 dar var jag i fängelse utan frågor och svar, utan tvål, utan filt. Sen tog de honom till ett rum, satte bindel för ögonen, handklovar bakom ryggen, körde honom till ett militärläger, sa att hans nummer var så och så. (285, på trenchcoaten). Sen instängd i två dar på en toalett (arabisk) kunde inte sitta omlindad hårt med en tung kedja. Sen slog de honom med gevärskolvar i ryggen – han hade fortfarande ögonbindel, bortsett från när han konfronterades med en officer. De frågade sen om han visste varför han var där. Han sa nej. De sa till honom att berätta vad han hade gjort. Han hade inget att säga. De skrek lögnare. (Officeren en irakisk israel – dialekten.) En annan officer kom, stor och grov. Han frågade varför han ljög. De tog honom till ett rum. Ställde honom på en bänk fäste honom med handbojorna vid ett järnräcke ovanför fönstret, sparkade undan bänken, trampade på fotbojorna. My soul wanted to go outs from my body. I 0 minuter hängde han. Inget vatten. Efter tio minuter la de honom på ryggen på golvet med handbojorna som skar in i ryggen, benen på en bänk. Skorna togs av, de slog honom på fotsulorna, 100 eller 200 slag och sen på tårna, fortfarande märken där. Sen slog de ovanpå fötterna. Sen reste de honom och slog honom på handflatorna och ovanpå händerna. Sen lät de honom vara två timmar, sen kom irakiern tillbaka och frågade ut honom – men jag hade inget att säga. Sa att han var politiskt engagerad, att han försökt uppvigla folk att strejka, delat ut papper, att han kände fedayeen. Men han medgav inget. Så en tredje officer som frågade varför han ljög. Så hängde de upp honom igen, nu är det ungefär 3 på e. m. Sen gav de honom mat men jag hade ingen matlust. De slog honom för att han skulle äta, med händerna i ansiktet. Så gav de honom två cigaretter och lämnade honom för den dagen, i ett rum med en filt på golvet. Senare fick jag reda på att det var i Sarafandlägret, ett f. d. engelskt militärläger på israeliska sidan. Andra dan likadant. Vid 12-tiden tog de mig till en plats på ett fält där det var en jordhög ur vilken det stack ut två fötter. ”Vi sköt din vän och vi ska skjuta dig också.” Jag förstod att de ”skämtade”. Hela tiden sköt de med machineguns utanför för att skrämna oss. I rummet satte de sen in en stor hund och en major kom in. Majoren sa att du måste säga vad du vet, jag kan döda dig och skicka dig till helvetet, ingen kommer att fråga efter dig. Hunden kan äta upp dig. Jag var inte rädd, förstod att han skämtade. Sen gick majoren och hunden, officeren irakiern var kvar och var vänlig sa att han måste tala att de ville hjälpa honom. En annan officer kom med två soldater. Och de hängde upp mig igen, sen slog de honom på låren, hängande. Hela min kropp blev blå som trenchcoaten (som jag hade på hela tiden – det var vinter). Jag hörde gråt från andra rum medan jag hängde. De sa att dina vänner talar. Så hängde de mig igen och frågade om jag var gift – det är jag inte – och så började de slå mig – sen de dragit ner byxorna – med en plastic stick on my ... sexual organs. I sex dar fortsatte det. Sista natten kom en civilperson, skällde ut mig, sa very bad words, about god, about me, about my nation. He was drunk, I smelled it. Två soldater kom också och förde mig med ögonbindel och bojor ett tjugotal meter. Så tog de min ena hand och fäste den vid ett järn i väggen och den andra vid en dörr med sträckta armar. Och de drog i dörren. Många gånger. My crying very loud. Så slängde de in mig i ett rum. Jag kunde inte röra vänstra armen på tre månader. På morgonen tog de mig till ett annat rum där det fanns en elektrisk maskin på golvet med ledningar. Den irakiske officeren sa att den här maskinen kan användas för elektrisk chock, jag vill inte använda den på dig. jag sa du kan använda den för jag har inget att säga. Han blev mycket nervös och lämnade rummet. De använde inte maskinen, tog mig tillbaka till mitt rum.”

Efter ytterligare någon dag fördes han till ett annat fängelse, i Ramleh, varifrån han släpptes efter några månader sedan Felicia Langer arbetat för honom.

Salah var tidigare anställd vid jordanska jordbruksdepartementet och han hade också varit hälsovårdsinspektör i Jerusalem.

Han är palestiniere och är emot såväl jordansk som israelisk ockupation av Palestina.

Ytterligare några anteckningar:

”Jag var inte rädd för hunden, maskinen etc. – jag har erfarenhet från Jordanien. Jag har varit sex månader i ett jordanskt ökenläger – det är detsamma.”

”Varför har du varit i fängelse. ”For the freedom of this land”.”

Han räknade upp sina fängelsevistelser:

”10 dar 1953, två år 1956-58,3 mån. efter irakiska revolutionen. 1959 sex månader i Sarhah och fem mån. i fängelse. Många gånger för ett par dar när kung Hussein besökte Jerusalem – tio dar när shahen var här. I don”t care. It is my life. Jag måste kämpa mot våra fiender och få bort dem från vårt land. Jag är palestiniere.”

Advokaterna

Felicia Langers ögon glittrade då hon berättade om de torterade flickornas tacksamhet, betonade starkt att de såg på henne som på en syster. Hon berättade att hennes kontor hade blivit en vallfartsort för palestinier och att det fanns föräldrar som kom dit varje dag för att be om hjälp och gråta. Hon sa att hon upplevde sitt arbete som ett försök att visa palestinierna att det också finns goda judar. Om Salah berättade hon bl. a. att han vid deras första sammanträffande – i fängelset i Ramleh – hade varit ”så nere att han sa att han hatade this place och ville fara till Kuwait eller Amman. Jag sa att han inte skulle göra det, att det var just det israelerna ville att han ska göra”.

Då vi mötte Felicia i Jerusalem framhöll hon gång på gång att vi inte fick citera henne. Hon var dels rädd för att förlora sina möjligheter att fortsätta arbeta, dels rädd för att råka ut för någon ”olycka”. – Men när vi råkade träffa henne i Tel Aviv ett par veckor senare sa hon att det kanske var bättre om vi skrev – en av aftontidningarna i Tel Aviv hade kallat henne landsförrädare ett par dar tidigare. Hon tänkte nu att det kunde innebära ett visst skydd för henne om det var känt att hon hade kontakt med utländska journalister.

En annan advokat, Jamil Shalhoub i Haifa, har haft hand om ett uppmärksammat tortyrfall där klienten, Uthman Bahsh, utsattes för en behandling som liknar den Salah Nashashibi fick genomgå.⁸³ Han kom så långt att fallet togs upp i Knesset, regeringen beordrade en undersökning, och en av Israels främsta läkare förklarade att Uthman Bahshs förlamade arm (som han uppgav hade skadats genom den dörryckningsmetod som Salah Nashashibi beskriver) var orörlig på grund av ”psychological paralysis”.

Advokaten Jamil Shalhoub vågade inte kommentera sitt fall – men så är han ju också en s. k. israelisk arab; Felicia Langer är judinna vilket gör henne svårare att komma åt.

Shalhoub hade däremot annat att säga, och jag citerar återigen ur anteckningsboken:

”Vi förutsätts vara opålitliga, får ingen chans att känna oss som medborgare i Israel även om vi vill det. Ett vittne som är israelisk jude blir alltid trodd, räcker som bevis mot ett vittne som

⁸³ Jfr artikel av Bo Kuritzen i *Aftonbladet* 20 juli 68 och en av Colim Legum i *Observer* 8 sept. 68

Övergripping mot palestinier i de ockuperade områdena redovisades f.ö. i rapporter till "The Arab Regional Conference on Human Rights" i Beirut, 2-10 december 1968. Rapporterna har publicerats av Institute for Palestine Studies, P.O.B. 7164, Beirut, Libanon.

är israelisk arab. När som helst kan vilken arab som helst föras till häkte under förevändning att han har talat illa om staten, om Dayan, etc. – och detta känner vi, vet vi hela tiden ... för oss är situationen den att vi inte kan motbevisa något som vi anklagas för och aldrig gjort.”

Kibbutzen i Sinai

I över tjugo år har israelerna varit ockupanter. Ockupation är en omoralisk handling, ett moraliskt nedbrytande tillstånd för ockupanterna.

Hur har det gått med tredje Mosebok där det står: ”Främlingen som bor hos eder skall räknas såsom en inföding bland eder, du skall älska honom såsom dig själv; I haven ju själva varit främlingar i Egyptens land” (3 Mos. 19:34). I Egyptens land, på den ockuperade Sinai-halvön, ligger staden El Arish, som före junikriget fungerade som distriktshuvudstad. Några kilometer därifrån hade egyptierna satt igång ett stort land-reclamation-projekt, där man genom konstbevattning hade odlat upp ett omfattande ökenområde; stora ytor hade planterats med fruktträd.

Då vi var i El Arish i början av september 1968, femton månader efter junikriget, låg detta område helt förtorkat, med kapade vattenledningar.

Däremot låg det en kibbutz intill själva staden. En kibbutz. På den ockuperade Sinai-halvön bygger man alltså en kibbutz och låter ett redan utvecklat egyptiskt projekt förfalla. Eftersom den egyptiska administrationen i El Arish inte kan fungera på grund av ockupationen skulle bara den israeliska administrationen kunna åstadkomma de medel och den organisation som skulle krävas. Men man låter de sönderbombade vattenledningarna ligga och bygger en kibbutz åt de sina. Över 5 000 människor går arbetslösa i El Arish.

Man kan inte göra något mer omoraliskt i dessa trakter än att låta brukat land förfalla.

I ”Plundring svält förgiftning” skriver Hans Palmstierna: ”... Inte heller har vi råd med att små nationer som Israel ödelägger andra länders ekonomi, hur hotade de än känner sig.”

I början av 1969 fanns det i den israeliska regeringen tre huvudattityder gentemot de ockuperade områdena: 1. Annektering av alla områdena *de facto* (Dayan). 2. Annektering av Golan, Gaza och ”uträtning” av gränsen mot Jordanien; ”fysisk närvaro” i Sinai, d. v.s. trupper vid Tiran och Suez (Eshkol och finansminister Sapir. 3. Annektering av Golan, Gaza och ”fysisk närvaro” i Sinai. Större delen av västra Jordanstranden skulle återlämnas till Jordanien men israelerna skulle behålla en militärt befäst remsa längs floden. Jordanien skulle få utnyttja någon israelisk hamn (vice premiärminister Allon).

Expansionism? Fredsvilja?

7. Sionism–antisemitism

Vår opålitlighet

Detta Israel har den kapitalistiska delen av den vita världen stött sedan före dess tillblivelse. Nazismen fick till resultat att antisemitismen slog över i känslor som har motsatta drag. I lika hög grad som vi utsatte det judiska folket för värderingar när vi var antisemiter utsätter vi nu israelerna för värderingar som placerar dem *i en särställning i förhållande till oss*. Vi identifierar oss med deras kamp, med deras västerländska samhällsdrag, med deras framsteg – men trots det vägrar vi att betrakta dem som ”vanliga” människor. Vi är opålitliga.

Vi har vänt ett psykiskt tryck med negativa effekter för judarna till ett psykiskt tryck med skenbart positiva effekter. Konsekvensen av vårt överslag är ett stöd åt den extrema sionismen

– därmed bidrar vi till att framkalla en situation som kan komma att förvända vår inställning igen, till direkt antisemitism.

En av avsikterna med den här boken är att försöka klargöra skillnaden mellan sionister och judar; att varna för sionismen innan vi har ställt hela det judiska folket till ansvar för det extremistiska systemets följder.

Naturligtvis är jag medveten om att människor med direkt antisemitiska tendenser kan komma att frossa i sin förvirring över vissa partier av det jag skriver. Men jag är övertygad om att jag och min förläggare måste ta den risken, för deras skull som kallar sig israeler, judar, palestinier, araber. *Rädsla* för antisemitism får inte hindra arbete mot antisemitism. Mycket som står här i boken har refuserats då det har presenterats i form av artiklar till olika svenska tidningar – och de uttalade motiveringarna har just varit rädsla för att stimulera antisemitism (fast det också har framskyttat ett annat motiv: rädslan för att bli betraktad som antisemit).

Definitioner

Den enda acceptabla definitionen på en jude är ”en person som själv uppfattar sig som jude”. Praktiskt taget alla andra sätt att definiera det på omfattar någon form av uteslutning, d. v. s. en tendens till antisemitism. Många människor utgår slentrianmässigt från namn eller utseenden och kallar folk judar – fastän dessa personer själva kanske inte alls uppfattar sig som annat än svenskar, fransmän eller engelsmän.

Sionismen rymmer samma tendens: man noterar med stolthet att den och den juden fick nobelpriset, den och den juden var en framstående statsman – fast nobelpristagaren kanske själv enbart uppfattar sig som fransman och statsmannen sig som engelsman.

Antisemitismen har alltid utnyttjat föreställningen om judarnas s.k. dubbla lojalitet (den ena mot judendomen eller Israel, den andra mot det land där de är medborgare) – det senaste fallet var i Polen våren 1968 – likadant är det med sionismen, vars ledare gång på gång har uppmanat judar i alla olika länder att ”erkänna” sin dubbla lojalitet.

Sionismen utnyttjar antisemitismen, föds av den och stimulerar den.

Moshe Menuhin citerar:

”Amerikanska judar måste ha mod att förklara öppet att de har en dubbel lojalitet – till landet där de bor och ”till staten Israel. En jude får inte låta sig bli intalad att bara vara en god patriot i det land där han bor” (Nahum Goldmann, ordförande i Världssionistiska organisationen).

Och Menuhin själv:

”... jag måste fråga, vid vilken punkt ska uttömmandet av diasporan sluta? Är juden inte tillåten att bo någon annanstans än i Israel? Och vem sätter gränsen? Vem beslutar när en stat ska anses *Judenrein* (ren från judar)? Några få maktgalna ’judiska’ nationalister i ett annat land, långt borta? Ska jag tillåta en man eller män vars sätt att tänka är många polavstånd från mitt att bestämma över mitt öde? Jag förnekar judars kollektiva ansvar för andra judar som judar. Varför får de rumänska judar som vill lämna landet inget annat val än Israel? Varför ger inte United Jewish Appeal den amerikanske juden tillfälle att ta dem som så önskar hit till Amerika? Är vår framtid här så bankrutt, så dystert, att de rumänska judarna föredrar att bo i Mellanöstern för att skapa ytterligare konflikter med araberna?”⁸⁴

Menuhin talar också om de hetskampanjer som sionisterna riktar mot de anti-sionister som de uppfattar som judar.

⁸⁴ Menuhin, *ibid.*, s. 159

Det är inte vår eller sionisternas sak att avgöra vem som är jude eller vad de personer som upplever sig som judar ska göra med sina liv. Och om de upplever en dubbel lojalitet och ändå vill bo i ett annat land än Israel är det deras sak.

Sartre har skrivit:

”Juden kan erkänna sig som fransman (s’affirmer francais), men han kan också välja att göra anspråk på en judisk nation där han äger mark och självstyrelse.” – Felet med detta påstående är att Sartre lika litet som sionisterna tar hänsyn till *var* och *hur* denna mark och självstyrelse ska åstadkommas.

Den ”humanitära” attityden

”Jag måste medge att jag är förfärligt bunden till detta land och att jag anser att vi aldrig får låta det gå oss ur händerna. Det är inte realistiskt – men ifråga om somliga företeelser i livet är man oundvikligen bunden av sina känslor.” (Alisa Lewenburg, Tel Aviv.)

Det är människor jag talar om, inte judar och palestinier. – Men i vilken utsträckning kan man tillåta sig att lyssna på alla de lyckliga, de som i Israel kan uppleva sig som människor och inte först och främst som judar?

En annan röst:

”Jag var den enda araben i min klass och ingen talade nånsin med mig. Jag hörde till och med någon säga att det var ’a waste of money’ att ha mig där.” (– jag, Staffan, kan inte ens sätta ut denna citerade palestiniers namn.)

Det går inte att betrakta problemet ”rent humanitärt” – det finns över huvud taget inget sådant sätt att betrakta mänskliga aktiviteter och situationer. Den enda möjliga utgångspunkten är den politiska medvetenheten, ideologierna, de historiska förutsättningarna. Jag har hört många israeler uttrycka palestiniernas och israelernas förhållande till landet som ”två män kära i samma kvinna”, vilket tycks innebära konsekvensen, att ”kvinnan väljer den hon vill ha” eller ”de två männens ”rätt” till kvinnan är lika stor och därför är de tvungna att bekämpa varandra och bäste man vinner”. – Analogin är totalt skev. Det finns varken ett val från den omtvistades sida eller en jämnt fördelad rätt. Det som finns är kolonisation, fördrivning, ockupation och segregation.

”The Other Israel”

Den enda direkt icke-sionistiska och anti-sionistiska organisation som existerar i Israel är the Israeli Socialist Organization, Matzpen. Eftersom dess hållning och min sammanfaller i många avseenden – om än inte alla – ska jag i detta sammanhang ta en serie citat ur deras publikation ”The Other Israel”. Den information som finns i dessa citat är så pass ”anstötlig” för människor som under lång tid har haft en proisraelisk hållning att jag anser det viktigt att framhålla att det alltså är israeler som redovisar den.

”Förhållandet mellan sionism och antisemitism är omgivet av en känslomässig rökriddå som avskräcker många människor, inklusive judar, från att uttala sina farhågor ifråga om sionismen. Denna motvilja är välkänd för de sionistiska pr-männen som oavbrutet utnyttjar och spelar på den. Ofta är det omöjligt att skilja detta utnyttjande från känslomässig utpressning.”

”Sionismen accepterar antisemitismen som den icke-judiska världens naturliga och normala attityd gentemot judarna. Den betraktar inte antisemitismen som ett förvridet, perverterat fenomen; den är ett svar på antisemitismen men inte en konfrontation, ett fördömande eller en strid mot den. I Palestina återskapade den ett nationalistiskt samhälle, där judarna gjordes till

majoritet för att kunna utöva särskilda politiska rättigheter medan minoriteterna (i synnerhet den tidigare palestinska majoriteten) utsätts för politisk, lagmässig, social och ekonomisk diskriminering. Den grundläggande förutsättningen att förföljelse av minoriteter är ett integrerat, negativt element i mänskligt beteende som ingen uppfostran, ingen liberalisering eller förbättring av sociala och ekonomiska förhållanden kan utplåna accepteras av sionismen. Till följd av detta anses antisemitism vara ett problem som judarna utsätts för, inte mänskligheten. Med andra ord är sionism moraliskt, psykologiskt och socialt en alienering hos en utsatt minoritet.”

”De sionistiska antagandena ledde till en politiskt ’praktisk’ attityd hos sionismen gentemot antisemitismen. Så t. ex. förhandlade Herzl med Plehve, den notoriskt antisemitiske inrikesministern hos tsaren, som 1903 gav honom ett brev där det stod att den sionistiska rörelsen kunde räkna på tsarregeringens ’moraliska och materiella hjälp ifråga om de åtgärder som den sionistiska rörelsen vidtog för att minska den judiska befolkningen i Ryssland’ (Herzls dagböcker, Gollancz, s. 398). Ett liknande arrangemang åstadkoms genom förhandlingar mellan Arlossorof, sekreterare i Histadrut (den sionistiska landsorganisationen), och nazisterna 1934. Mest okänd av alla dessa förhandlingar var troligen den som genomfördes mellan R. Kastner, sekreterare i sionistkommittén i Budapest, och Adolf Eichmann (the ’transportation of Jews’ man of the SS), i Budapest 1944. Sedan han hade gjort Kastner samarbetsvillig genom att låta tusen av de rikaste judarna fly till Schweiz använde Eichmann honom till att övertala 800 000 motspänstiga ungerska judar att stiga på tågen till ’arbetslägren’ i Auschwitz.”

”Massakern av judarna under andra världskriget förändrade helt bilden av dem som stod i spetsen för det judiska samhället i Palestina. Fram till kriget hade denna ledning bara ansetts representera ett litet, om än unikt, judiskt samhälle, men efter 1945 och i synnerhet efter självständigheten 1948 lyckades de framstå som de enda som representerade världens judar. De överskuggade helt alla andra judiska representationer, inklusive själva sioniströrelsen. Sedan denna image väl en gång var etablerad började denna ledning att utöva ett enormt inflytande överallt i Väst. Ett par exempel illustrerar detta.

När Washington beslöt att reintegrera Adenauers Tyskland i den västliga alliansen, återuppbygga ’Wehrmacht’ och samordna den med NATO, måste Adenauer-regimen ’rehabiliteras’ och göras ’respektabel’. Uppdraget gavs naturligtvis till Ben Gurion. Han signerade vederbörligen ’skadestånds’-överenskommelsen med Adenauer och sa offentligt: ’Dagens Tyskland är inte gårdagens’ – utan att bry sig om de häftiga protesterna i själva Israel.”

”När Eichmann stod inför rätta i Jerusalem var kärandesidan noga med att undvika att nämna namnet Globke, stiftaren av raslagarna i Niirnberg som lade den legala grunden för rasdiskrimineringen i Nazi-Tyskland. Att Globke var en nära medarbetare till Adenauer och att det pågick vilda förhandlingar bakom scenen om denna fråga, känner man mycket litet till om i Väst. Undan för undan utvecklades den praxisen att varje ’respektabel’ politiker som anklagades för rasism i sitt eget land arrangerade en officiell visit till Israel för att bättra på sin image. Detta gäller Jacques Soustelle, den extremistiske franske nationalisten; Franz-Joseph Strauss, den extremistiske tyske nationalisten, liksom Enoch Powell, den konservativa brittiske extremisten. Mr Powell gjorde skandal i England då han höll ett rasistiskt tal i Wolverhampton i april 1968. Sex veckor senare accepterade han en stående israelisk inbjudan och besökte Israel som officiell person. PR-mekanismen i dessa besök baseras på det faktum att allmänna opinionen i Väst har gjorts beroende av ett accepterande av den israeliska regeringen som ’talesman för det judiska samvetet’, ’förespråkare för sex miljoner judar som massakrerats av nazisterna’. Därför förväntas israeliska regeringen avslöja och fördöma varje rasist. Om Soustelle, Strauss, Powell och andra kan bli officiellt inviterade till Israel utan att

råka ut för några fientliga demonstrationer där – hur skulle de då rimligen kunna vara rasister? De nämnda gentlemännen accepterar i tysthet att de som tack för sin polerade image ska betala med direkt och indirekt stöd. Det är inte i så hög grad ett hemligt samförstånd som den gamla ömsesidiga förståelsen mellan sionism och antisemitism, fast i ny officiell utstyrsel.”

”Civilisationen i Väst framfödde antisemitismen som sin legitima avkomma, nazismen som sin illegitima. Den europeiska judenheten var oförmögen att se antisemitismen som en produkt av en civilisation i vilken den själv var en del, upphöjde den till en ‘mänsklig naturlag’ och åstadkom sionismen för att komma till rätta med (cope with) denna alienation. När båda dessa ideologiska alienationer besatte de mänskliga sinnena blev folkmordet på judarna och judarnas stat realiteter. Till slut kröntes denna pyramid av alienationer av den västerländska civilisationen genom att den accepterade sioniststaten som ‘Västerlandets samvete’. Under dessa förhållanden är det begripligt att den allmänna opinionen i Väst är motvillig att kritisera, avslöja och fördöma sionismen, men de som nöjer sig med denna situation borde åtminstone vara medvetna om att de i tysthet accepterar rasismens grundläggande antaganden.”⁸⁵

Den kritiskes problem

Då någon håller med mig i min kritik av den sionistiska politiken blir jag alltid misstänksam och försöker förhålla mig avvaktande tills jag har fått klart för mig *varför* och *från vilka politiska utgångspunkter* han eller hon är kritisk.

Då någon försvarar Israel genom att ständigt falla tillbaka på uttryck som ”vi har en skuld till det judiska folket” och ”jag känner mig delaktig i den skulden” blir jag ofta upprörd och ibland rädd.

I Judisk krönika nr 8 1968 återgavs ett tal av en avgående israelisk ambassadör, Yaacov Shimoni, under rubriken ”Ideologi i paket eller den vilseförda nyvänstern”. Tre citat:

”Jag tror att denna antiisraeliska inställning som kännetecknar den nya vänstern är en tragedi – inte för Israel utan för dessa unga radikaler, ty den vittnar om den intellektuella fattigdom med vilken de inhandlar sina åsikter färdigpaketerade, utan att studera och analysera och söka förstå problemen ...”

”Att det till och med finns en del judiska ungdomar i dessa grupper det är dubbelt beklagligt. Det har i varje generation och i varje land funnits en del judar som har sökt övertyga om sin intellektuella mognad genom att vända sig mot sitt eget folk. Men det tillhör kapitlet judisk socialpsykopatologi. Det är en företeelse som är en tragisk följd av tvåtusen års diasporaliv och det har mycket litet att göra med Israels rätt att leva.”

Det är nästan omöjligt för en svensk att förstå Israels situation, skriver Shimoni, ”en svensk – lycklig i sitt fredliga och rika land, en svensk som inte har upplevt krig i sitt land på över hundrafemtio år, ett land vars existens och vars frihet och vars oberoende inte ifrågasätts av någon, ett land som inte gränsar till fientliga länder, ett land där det inte förekommer sabotage och terror ...”

Det skulle alltså vara intellektuell fattigdom att kritisera den israeliska politiken – om man dessutom är vad Shimoni uppfattar som jude och är kritisk mot sionismen är man mentalt skadad. Är man för övrigt svensk har man ingen aning om nånting och gör tydligen bäst i att vara antiarabisk.

⁸⁵ *Israeli Socialist Organization*, *ibid.*, s. 8-10

Sionismens sårbarhet

Det finns en ”fördel” med sionismen: den är rädd för kritik. Genom den koloniala och segregationistiska politiken har Israel blivit ett land som inte klarar sig utan en omfattande ekonomisk hjälp utifrån (1949-1967 fick Israel 8 092 miljoner dollar = 42 miljarder svenska kronor i utländsk hjälp – och att det lönar sig för sionisterna att föra krig framgår av att bidragen för juni månad 1967 rasade upp till över 2,5 miljarder kronor⁸⁶) – och den ekonomiska hjälpens omfattning är naturligtvis beroende av den goodwill som landet åtnjuter.

Kritik av den extrema sionistiska politiken kan alltså öppna ögonen på många bidragsgivare – och följderna kan alltså bli både ett psykologiskt och ett ekonomiskt tryck som kan förändra den israeliska politiken.

Sionisternas känslighet framgår till exempel av att de demonstrationer som genomfördes mot utrikesminister Aba Eban under hans besök i Stockholm i maj 1968 föranledde allvarliga diskussioner och radiokommentarer i Israel; kommentatorn i Kol Israel sa att eftersom det bl. a. i Sverige tydligen finns en hel del proarabiska känslor (för sionister är givetvis allt pro-arabiskt som inte är proisraeliskt) ska man nog i fortsättningen avstå från att betrakta de skandinaviska länderna var för sig och i stället gå in för att se dem som en helhet. Genom ett sådant helhetstänkande kunde man enligt kommentatorn finna stöd i de uppmuntrande ord som yttrades av den norske utrikesministern John Lyng (vars yttranden tydligen var tillräckligt positiva för att uppväga demonstrationerna i Oslo).

Vem klottrar på planket?

Den omfattande och fortgående israeliska ockupationen av arabiskt territorium, annekterandet av Jerusalem, det israeliska utnyttjandet av en stor del av Egyptens oljetillgångar m. m. har gjort många människor kritiska eller åtminstone skeptiska. Attacken mot Beirut flygplats den 28 december 1968 har uppenbarligen fått många att se på Israels politik på ett nytt sätt – även om tidningarna har gjort sitt bästa för att presentera attacken som en berättigad försvarsåtgärd. Det är viktigt att den växande kritiken inte blir känslostyrd utan i stället baseras på information så att den kan kanaliseras politiskt – först därigenom kan man undgå att ge näring åt antisemitism.

Mao säger: ”Historiskt sett för alla reaktionära krafter som befinner sig på randen till förintelse en sista desperat kamp mot de revolutionära krafterna.” – Attacken mot Beirut flygplats var en desperat aktion; i sin kamp mot den palestinska befrielse rörelsen kommer sionismen sannolikt att bli allt desperatare. Då gäller det för oss att förstå vad som händer.

Att sprida medvetenhet om hur sionismens propaganda fungerar, om att sionismen fungerar genom vårt stöd, om att sionismen utnyttjar antisemitismen är ett av syftena med den här boken.

När det står antisemitiska slagord på klotterplanket vid Sergels torg i Stockholm är det inte säkert att det är en antisemit som har klottrat.

Hösten 1968 inledde sionisterna en kampanj för att avskräcka oss från att kritisera Israel. Nahum Goldmann, nu president i World Jewish Congress, spred ut att det fanns ”antisemitiska inslag i den så kallade nya vänstern” (DN 30.11). – Det är detta som Israeli Socialist Organization kallar ”känslomässig utpressning” (s. 116).

Alvar Alsterdal har gett ut en broschyr kallad ”Israel och judarna i Sovjetunionen” där han inbjuder läsaren att betrakta 35 politiska teckningar ur sovjetisk press och ”själv avgöra om detta är antisemitism eller bara ’antisionism’”. Kritiken av antisemitismen i Sovjet tjänar här

⁸⁶ *Financial Times* 30 april 1968

också till att smutskasta all vänsterkritik av Israel eftersom rent politiska teckningar också betecknas som antisemitiska (trots antisemitismen i Sovjet, trots den ryska imperialismen i arabvärlden och trots att ryssarna hittills motarbetat palestinierna finns det en del överensstämmelser mellan sovjetisk och annan socialistisk politisk analys).

Black Power och sionismen

Sionisterna anser att det finns fem miljoner judar i USA (många av dessa uppfattar sig däremot inte som judar utan enbart som amerikaner). Bland dem som uppfattar sig som judar tillhör en del den amerikanska överklassen och ägnar sig åt att underbygga USA:s stöd åt Israel.

Liksom övriga progressiva krafter inom ”den Tredje världen” har den amerikanska Black Power-rörelsen självklart ställt sig på arabernas sida mot sionisterna.

Situationen rymmer uppenbara risker för antisemitism bland de amerikanska negrerna; en antisemitism som har antisionism som grund, men som alltför lätt influeras av att många judar ingår i det amerikanska establishment som negrerna bekämpar.

Har sionismen löst några problem?

Den har skapat många och kan komma att skapa många fler. Den är ett hot mot alla judar, var de än befinner sig.

8. Palestinierna och deras kamp

På väg mot identitet

Det palestinska folket har sedan juni-kriget 1967 inlett arbetet på att återskapa sin förnekade identitet och man kan nu betrakta den palestinska motståndsrörelsen som en av de mest aktiva anti-imperialistiska krafterna i Västasien. Den vägrar att låta sig dirigeras vare sig från Amman, Damaskus eller Kairo och bekämpar sionismen i det dubbla syftet att dels återupp-
rätta Palestina och dels motarbeta de imperialistiska stormakternas ansträngningar att hålla det arabiska folket splittrat. Den strävar alltså mot en dubbel identitet: den palestinska, grundad på hemortsrätten, och den arabiska, grundad på folkets enhet. Judarna i Israel erbjuder medborgarskap i Palestina och de judar som tidigare bodde i andra arabiska stater vill man erbjuda möjligheter att återvända till de gamla hemorterna.

En förtryckt jordbrukarklass

Utvecklingen fram till en folklig palestinsk motståndsrörelse har varit och är delvis fortfarande mycket svår.

Liksom andra områden kontrollerade av de ottomanska sultanerna i Istanbul utsattes Palestina under många århundraden för en tävlan i utsugning mellan sultanernas ståthållare (paschora) och de feodala godsägarna. Större delen av befolkningen var förslavad av denna utsugning samtidigt som själva landet förföll på grund av skogsskövlingar, misshushåll med vattentillgångarna och extensivt utnyttjande av jorden.

Sedan kom engelsmännen och sionisterna; båda intresserade av att inte rubba de sociala förhållandena även om judarna i vissa fall – t. ex. ifråga om transport- och hamnarbetare – var intresserade av att organisera de palestinska arbetarna så att de skulle konkurrera om arbetstillfällena på samma villkor.

Samtidigt som både engelsmän och judar införde idéer och en teknologi som gradvis förändrade också palestiniernas sociala relationer strävade i synnerhet engelsmännen efter att föra en konservativ politik när det gällde själva det politiska systemet i Palestina. För att vid-

makthålla s. k. lag och ordning i landet sökte engelsmännen stärka feodaltherrarnas position och hålla sig vän med dem. Det politiska systemet fixerades alltså medan de sociala förhållandena förändrades.

Ett av skälen till att detta system inte ledde till den eftersträvade lagen och ordningen var den judiska immigrationen och uppbyggnaden av det judiska samhället vars gradvisa industrialisering, modernare kommunikations- och marknadssystem och allmänt segregationistiska politik hade negativa sociala effekter för såväl folket som de konservativa feodaltherrarna. Så kom det sig att det första nationella befrielsekriget på trettitalet leddes av feodaltherrarna, de religiösa ledarna och vissa grupper inom den utbildade ämbetsmannaklassen. Det palestinska folket var fortfarande 1947 till över åttio procent en förtryckt jordbrukarklass.

Sociologiprofessorn Morroe Berger skriver i ”The Arab World Today” om stormakternas agerande i Västasien och konstaterar att de alla inledde sitt engagemang i området genom att alliera sig med ”de lokala grupper som representerade deras egna politiska värderingar: engelsmännen med en konservativ godsägarklass, amerikanerna med en teknologiskt orienterad klass som var intresserad av ökad privat företagsamhet, och sovjetryssarna med en klass som var intresserad av att upprätta nationell makt genom staten och av en position genom vilken man kunde organisera och manipulera den revolutionära potential som finns i kombinationen av massfattigdom och stora sociala förändringar.”⁸⁷

Öknen blommar inte så lätt

Medan Palestina ännu existerade som deras land hann palestinierna bara utsättas för den engelska imperialistvarianten; men så blev de ju i stället utsatta för direkt kolonisation.

1948-49 flydde visserligen också de flesta godsägare och de flesta intellektuella bland palestinierna, men till allra största delen utgjordes flyktingarna av jordbrukare vars möjligheter att försörja sig utanför sina hemorter var mycket begränsade. De flesta var analfabeter och de hade levat sina liv under direkt förtryck av feodalism och religion. Den värld i vilken de hamnade hade inte plats för dem eftersom samtliga arabstater på den tiden var socialt utvecklade, feodalistiska, och med en omfattande påtaglig eller dold arbetslöshet. De väldiga obrukade arealer som finns i Västasien och Nordafrika är till större delen direkt obrukbara och för övrigt brukbara enbart om det finns möjligheter att genomföra omfattande bevattningsprojekt. (Trots de israeliska ansträngningarna att få öknen att blomma har man där bara lyckats vidga den brukade arealen med sex procent jämfört med 1948.)

Ifråga om staterna kring Jordanfloden skriver Georg Borgström att det finns inte ”vatten för alla dessa behov, och det är bara frågan om vem som först lägger beslag på tillgångarna”.

Och ifråga om områdena öster därom skriver han: ”Irak blev för ett par år sedan mycket starkt upphetsat, när det fick höra om de syriska planerna på Eufrats vatten, innan det har runnit in på mesopotamiskt område”.⁸⁸

I Egypten är befolkningsökningen så stark att produktionstillskottet genom Assuandammen praktiskt taget har ätits upp i förväg.

För att få dricksvatten till huvudstaden Rivads befolkning har man i Saudiarabien gjort kilometerdjupa borrhinar till 25 000 år gamla vattenreservoarer.

Även om de hade velat – men det ville de inte – hade huvuddelen av palestinierna inte kunnat försörja sig någon annanstans i arabvärlden. Det är detta, att araberna inte har kunnat ta hand om ”sina” flyktingar, som Tingsten kallar ”en otrolig inkompetens”.

⁸⁷ Berger, *ibid.*, s. 296

⁸⁸ Georg Borgström, *Gränser för vår tillvaro*, LT:s förlag, Stockholm 1964, s. 165 och 166

Förnekade och passiva

Länge förblev de flesta av de utstötta palestinierna passiva, i väntan på förhandlingar eller ett krig som skulle göra det möjligt för dem att återvända. De saknade varje slag av politisk ledning som tog sig an deras sak. Israel hade som sagt redan 1948 förklarat att det var omöjligt att låta dem komma tillbaka, och sedan dess har israelerna helt försökt avhända sig problemet genom att förneka deras identitet, genom att anklaga arabstaterna för att utnyttja flyktingarna i stället för att ta hand om dem, genom att föreslå internationella satsningar för att etablera flyktingarna någon annanstans. Kungarna i Amman var liksom israelerna intresserade av att Palestina var utplånad från kartan och var ekonomiskt oförmögna och politiskt rädda att integrera dem i det jordanska samhället – gång efter annan har kung Hussein gjort sig av med palestinska nationalister och förbjudit politiska partier som har krävt det palestinska folkets rätt. UNRWA, Förenta Nationernas hjälporganisation i området, har gjort en insats genom att låta alla barn gå minst sex år i skola.

Palestinierna "Västasiens judar"

Så snart som möjligt efter flykten begav sig däremot de som hade en utbildning ut i världen. Eftersom flera av arabstaterna långa tider har lidit brist på utbildat folk har dessa palestinier ofta kunnat få bra arbeten och därmed kunnat hjälpa dessa brödrastater i deras utveckling. Jag har träffat palestinier som har varit stadsplanerare i Kuwait, folkskollärare i Saudiarabien och Jemen, författare i Irak etc. I Algeriet har många palestinier arbetat med att lära algerierna arabiska – vilket fransmännen hade förhindrat undervisning i.

I flera avseenden har palestinierna bytt roll med de judar som har invandrat till Israel. De har fördrivits; de som har stannat har blivit en förtryckt minoritet som desperat håller fast vid sina gamla traditioner; de som har flytt har splittrats över hela världen (många finns t. ex. i USA och Kanada); de har misstänkliggjorts för dubbel lojalitet och för skumma politiska avsikter i de reaktionära arabstaterna; de har som i Kuwait återigen blivit fördrivna och anklagats för att lägga beslag på ämbeten som borde inehållas av äkta kuwaitare – cirka 20 000 palestinier som hade varit med om att bygga upp Kuwait har körts ut ur landet och de som är kvar har fått sina medborgerliga rättigheter begränsade.

John Marlowe beskriver de utbildade palestiniernas situation i de feodala eller kapitalistiska arabstaterna:

"Många av dessa palestinier, i synnerhet de i Libyen och Libanon, har utsatts för diskriminering i de arabstater där de lever och arbetar, och där de konkurrerar inom handeln och på arbetsmarknaden, och det skäl som anges är att det vore orätt att erbjuda palestinierna ett permanent hem eftersom man därigenom skulle minska deras och andra arabers vilja att återta Palestina. Denna diskriminering sprider sig sannolikt till shejkdömena i Persiska viken alltefter som invånarna där börjar eftersträva och bli kvalificerade för de positioner som nu innehas av palestinier.⁸⁹

Även om de uppgivna skälen till diskrimineringen har varit svepskäl har detta bidragit till att det har blivit de utbildade palestinierna som har gått i spetsen för befrielseströrelsen.

"Förbanna min mor"

Salem Jubran är en palestinsk poet, bosatt i Israel. En av de dikter av honom som har smugglats över till den arabiska sidan heter "Mor":

Förbanna min mor

⁸⁹ Marlowe, *ibid.*, s. 213

Hon gav sitt bröst till en främling
Som lever av henne
Och jag hungrar

Förbannad är hon
Som gav min säng till en främling
Och jag kan inte sova
För att jag darrar

Förbannad är hon
Hon gav sitt hjärta till en främling
Och ställde mig utanför
En oälskad flykting

Förbanna min mor
Förbanna henne
Förbanna alla kvinnor.⁹⁰

Ett politiskt medvetande växer fram

I början på 1950-talet började enstaka eller smågrupper av palestinier ta sig över stilleståndslinjerna med vapen i hand. 137 israeler dödades enligt israeliska uppgifter 1951, 180 1954 och 162 1962. Några uppgifter om antalet dödade palestinier finns inte. Israelerna svarade med militära räder.

Under den israeliska ockupationen av Gaza 1956-57 organiserade sig några palestinier för att göra aktioner mot ockupationsmakten. Det var embryot till al Fatah (= Erövringen) och därmed embryot till den palestinska motståndsrörelsen.

Palestiniernas politiska utveckling måste ses i relation till vad som hände runt omkring dem i arabvärlden. 1949 fanns det inte en enda arabstat som kunde betecknas med termen progressiv, många av dem hade fortfarande inte ens uppnått nominell självständighet, de flesta var feodala monarkier och några hade ett pseudoparlamentariskt system kombinerat med feodala ägandeförhållanden. I den situationen fanns det inga starka politiska krafter som hade ett direkt *politiskt* intresse av Palestinaproblemet; den solidaritet med palestinierna som kom till uttryck grundades på nationell sentimentalitet och sårad stolthet. De progressiva krafterna var upptagna av att inom den egna staten motarbeta imperialismen och feodalismen.

Det politiskt viktigaste och för palestinierna mest inspirerande i utvecklingen mellan 1949 och 1967 var revolutionen i Egypten 1952 och Nassers framträdande som den främste förkämpan för en arabisk anti-imperialistisk politik ("neutralitet utåt och socialism inåt"). Vidare det långvariga algeriska befrielsekriget (1954-62), statskuppen i Irak och det irakiska kommunistpartiets upp- och nedgång under president Kassem, och det arabisk-socialistiska baathpartiets gradvisa utveckling och dess maktövertagande i Syrien 1963. De nya egyptiska, algeriska, irakiska och syriska ledarna kunde inte bara se Israel som en fiende, en ockupationsmakt och ett hot utan kunde också se sambandet mellan sionismen och de kapitalistiska imperialistmakterna; först *de* kunde se Israel både som ett militärt hot och som ett medel för stormakterna att hindra en självständig och progressiv utveckling i arabvärlden.

Palestinier som försörjde sig eller studerade i de olika arabstaterna blev nasserister, baathister, kommunister och fick möjlighet att definiera sin situation i andra termer än nationellt-sentimentala. (I flyktinglägren hade den politiska medvetenheten däremot svårare att vakna och Nasser förvandlades i desperata och passiviserade flyktingars ögon till någon sorts

⁹⁰ *Poetry of resistance in occupied Palestine*, Baghdad 1968

halvgud.) Och efter Algeriernas seger i juli 1962 började man alltmer föreställa sig att Palestina skulle befrias genom en motståndsrörelse av gerillatyp. 1965 beräknas det ha funnits 38 separata gerillagrupper, fast många bara bestod av 5-6 man.

Sedan Egypten 1955 för första gången hade ställt sig bakom väpnade aktioner in på av israelerna kontrollerat område fortsatte aktiviteten sporadiskt och oorganiserat fram till 1965 – egyptierna, syrierna och jordanierna sanktionerade eller försökte hindra aktionerna alltefter det politiska läget i övrigt.

Palestiniernas krav "kanaliseras"

På det första arabiska toppmötet i januari 1964 (som följde på sönderfallet av unionen mellan Egypten, Syrien och Jemen och på ytterligare ett försök att förena Egypten, Syrien och Irak) beslöt de progressiva och reaktionära arabregimerna gemensamt att bilda en palestinsk organisation – för att kanalisera de ökande kraven från palestinierna. En högröstad rikeman vid namn Ahmed Shukairy utsågs till ledare för denna organisation. (Den enda fördelen med att Shukairy utsågs var att Muftin och hans odugliga Palestinakommitté därmed försvann ur bilden – det går många historier om hur den åldrande Muftin under sina sista år som palestiniernas ledare utsattes för demonstrationer och hånfulla attacker från studenter och skolbarn vid sina inspektionsturer i flyktinglägren.)

På föga demokratiskt sätt utsåg sedan Shukairy delegater till en palestinsk nationalkongress som hölls i Jerusalem i maj 1964, och där grundades Palestine Liberation Organization, PLO. Arabförbundet gjorde Shukairy till palestinsk delegat i FN, PLO räknades också som medlem i Arabförbundet, och de andra arabstaterna bidrog med pengar till en palestinsk militär organisation, PLA.

För kung Hussein blev givetvis Shukairy omedelbart en fiende – Shukairy ansåg sig ju vara ledare för en miljon av invånarna i Jordanien och betraktade Hussein som en ockupant av västra Jordanstranden. PLA fick därför inte finnas i Jordanien.

Shukairy hade lyxösa kontor i Kairo, lyxvilla i Libanon, skrek om att kasta judarna i havet och for på kontaktresor till Kossygin och Mao Tse-tung. En av PLO:s största insatser före junikriget var ett misslyckat försök att störta kung Hussein. I Irak och i Sinai utbildades några kompanier palestinska soldater. Shukairy pratade och manipulerade, åstadkom inte mycket, men retade nästan alla andra arabledare som hade tänkt sig PLO som en användbar organisation för att utnyttja och kontrollera Palestinafrågan – men PLO var varken användbart eller kontrollerbart.

al Fatah börjar agera

Under tiden utvecklades al Fatah. Själva uppger de att de efter operationerna mot de israeliska ockupanterna i Gaza 1956-57 ägnade sig åt att bygga upp en organisation med kontaktpunkter över hela arabvärlden, med att samla in pengar, skaffa vapen, och lägga upp en strategi. En del palestinier deltog också i striderna i Algeriet. Den militära grenen av al Fatah, al Asifa (= Stormen), gick till aktion" första gången 1965.

Medan PLO alltså upprättades av de övriga arabstaterna gick al Fatah tidigt in för att klara sig själv; mistrogen mot de andras vilja och möjligheter att hjälpa dem. Dess politiska ideologi hölls däremot avsiktligt suddig för att inte stöta bort varken palestinier eller arabregeringar.

”I de klassiska revolutionerna är det proletariatet som är revolutionärt, liksom bönderna. Men för närvarande är vår revolution inte socialistisk eftersom alla klasser har blivit fördrivna. Det handlar inte om att befria människan i hennes land utan om att besegra inkräktaren.”⁹¹

Alla arabregeringarna utom Syriens baathregim var från början kritiska mot al Fatahs okontrollerbara aktioner – 1965-67 bildades dessutom flera andra mindre gerillaorganisationer utanför Arabförbundets kontroll. Varken Egypten, Jordanien eller Libanon gav något stöd åt de fristående palestinska organisationerna 1965-67; Syrien förklarade sig däremot öppet stödja dem, i synnerhet sedan regimen där hade tagit ytterligare ett steg åt vänster 1966. (Man kan jämföra detta syriska engagemang med den syriska blockeringen av oljeledningarna mellan Irak och Medelhavet hösten 1966 – syrierna ville då tvinga Irak att nationalisera de imperialistägda oljebolagen.)

Maxime Rodinson gör en viktig kommentar som belyser att Syriens stöd åt al Fatah också hade utomideologiska motiveringar:

”Man får inte glömma bort att Palestina på 1920-talet fortfarande betraktades som en sydlig del av Syrien, att banden mellan de två befolkningsgrupperna var många och nära, att Syrien hade 135 000 palestinska flyktingar innanför sina gränser.”⁹²

Syrierna identifierade sig med palestiniernas frihetskamp. De syriska ledarna talade om att göra kriget mot Israel till ett andra Vietnamkrig, ett ”popular war of liberation”.⁹³

Regimen i Syrien utsattes under de två åren närmast före junikriget för den mest genomförda förtalskampanj, dirigerad från Israel, Jordanien och de ”västerländska” nyhetsbyråerna. De syriska ledarna kallades ömsom fascister, kommunister och naiva galningar, varje splittring förstörades upp för att regimen skulle kunna förlöjligas på bästa sätt, och deras tal om ett andra Vietnamkrig kommenterades med förakt och hånfulla spydigheter. Till slut stängde Syrien sina gränser för vita icke-socialistiska journalister liksom för alla andra som kunde tänkas vara i maskopi med den kapitalistiska imperialismen.

al Fatahs aktioner blev allt tätare under tiden fram till våren 1967 – de utgick från syriskt territorium och dessutom mot Husseins vilja från jordanskt. Ett tjugotal av de mindre grupperna gick upp i al Fatah. Israel intog den officiella ståndpunkten att Syrien var ansvarigt för alla sabotageaktioner och hotade gång på gång med militär intervention – t.ex. redan på våren 1966; men då nöjde israelerna sig med att skjuta sönder de arabiska kanalbyggena vid syrisk-libanesiska gränsen. 4 november 1966 undertecknade Syrien och Egypten en ömsesidig försvarspakt.

Sedan en mina den 13 november 1966 dödat tre israeliska soldater och skadat sex körde åttio israeliska stridsvagnar över den israelisk-jordanska demarkationslinjen understödda av jaktflyg och krossade 125 hus i den palestinska byn Samua – 18 människor dödades och 134 skadades. Tiden var ännu inte mogen för en attack mot den enligt amerikanerna och israelerna ryskstödda regimen i Damaskus; men Hussein var svag nog att reagera för en varning som gick ut på att han dels skulle stoppa infiltrationen och dels hålla sig ifrån kontakter med Egypten och Syrien. – Men Samuaattacken följdes av ängsliga dagar i Israel – det var ytterligt nära att kung Hussein hade störtats under det kaos av demonstrationer och blodiga sammanstötningar som attacken utlöste i Jordanien.

Men Hussein överlevde, och så långt stämde det för israelerna att han vände sig mot Nasser och anklagade honom för att vara en passiv pratmakare – det är för övrigt intressant att

⁹¹ *Les Temps Modernes*, ibid., s. 217

⁹² Rodinson, ibid., s. 168

⁹³ V. Beckman, ibid., s. 14

Hussein då anklagade Nasser för att ta skydd bakom de FN-trupper som bevakade stilleståndslinjerna mellan egyptiskt och israeliskt territorium; intressant därför att bortdragandet av dessa trupper kom att spela en sådan avgörande roll ett halvår senare.

Under al Fatahs första aktiva år försökte organisationen reetablera det palestinska folkets identitet genom att gång på gång ta avstånd från panarabismen och från den arabiska och internationella socialismen. Men dess propagandaapparat var mycket litet effektiv jämfört med den israeliska. Sionisterna fick såväl det judiska folket som den kapitalistiska vita världen att tro att al Fatah var ett verktyg för panarabism, arabisk socialism och utländska (d. v. s. ryska) intressen. De palestinska kommando- och gerillasoldaterna kallades syriska, jordanska eller – vanligtvis – arabiska; praktiskt taget aldrig palestinska.

Därigenom uppnådde sionisterna två syften: dels hindrade man omvärlden att inse att det finns ett palestinskt folk, dels fick man förevändningar för attacker mot grannländerna. Genom att förtiga de sabotage som riktade sig exempelvis mot militära anläggningar eller elektriska installationer och i stället framhäva de sabotage där civilpersoner dödats lyckades israelerna dessutom länge ge intrycket av al Fatah som ett mördarband.

Men junikriget förändrade situationen helt – för det palestinska folket och den palestinska identiteten blev detta krig en betydande framgång.

Dels blev det uppenbart för alla araber att Israel inte kunde besegras i ett konventionellt krig. Dels hade möjligheterna för gerillakrig ökat avsevärt genom de israeliska erövringarna, som innebar att 1,3 miljoner palestinier nu befann sig inom det av israelerna kontrollerade området (mycket få av de politiskt medvetna och utbildade flydde 1967). Dels blev kriget den tändande gnistan för tusentals landsflyktiga palestinier, som nu strömmade till de palestinska träningslägren från Europa, USA och de olika arabstaterna. En stor del av dem som återvänder är studenter som vid olika utländska universitet engagerat sig i de nya Kina-inspirerade socialistiska idéerna.

al Fatah växte och radikaliserades. Flera mindre gerillagrupper slog sig samman med den palestinska grenen av Kawmeen el Arab (Arab Nationalist Movement) och bildade the Front for Popular Liberation of Palestine (FPLP eller al Jabha = Fronten), som betraktar sig som arabisk-marxistisk. Också PLO radikaliserades i viss mån, och Shukairy störtades. En framträdande mindre grupp är baathsocialistiska SAEKA, som alltså har ideologiskt samband med regimen i Syrien.

Till och med Moshe Dayan råkade medge offentligt att gerillan hade förändrat karaktär, att de ”simpla terroristerna” nu hade ersatts med politiskt medvetna människor. – Men inte ens nu inser eller accepterar israelerna tanken på att det är det palestinska folkets representanter som bekämpar dem och att det bara är genom en uppgörelse med dem som fred kan åstadkommas i Västasien (fast det är som framgått osäkert om det är fred sionisterna vill ha).

Motståndsrörelsens ideologi

Företrädare för de olika palestinska organisationerna beräknar att antalet utbildade fedayeen hösten 1968 uppgick till cirka 10 000. En sådan siffra är naturligtvis omöjlig att kontrollera – men det förefaller sannolikt att det i varje fall rör sig om åtskilliga tusen.

Det är svårt att få en klar bild av de olika organisationernas program och skillnaderna dem emellan. En företrädare för al Jabha, Fronten, säger: ”Att inte ha ett program är också ett program, en taktik. Den palestinska befrielseörelsen är fortfarande inte särskilt stark och vi behöver hjälp av alla samhällsgrupper. I Algeriet väntade FLN flera år innan de förklarade vad de tänkte göra efter befrielsen.”

Ett exempel på en olikhet som i varje fall var relevant under tiden närmast efter junikriget var att medan al Fatah då omedelbart ville gå till beväpnad aktion inom de av Israel kontrollerade områdena ville al Jabha att man skulle vänta en längre tid för att i stället börja med ett politiskt-ideologiskt arbete bland palestinierna inom de ockuperade områdena – d. v. s. säkra samarbetet med dem innan den israeliska kontrollen skärptes till följd av kommandoaktionerna.

Det förefaller som om al Jabha och al Fatah ideologiskt sett har kommit varandra mycket nära. Man kan t. ex. jämföra två uttalanden som båda gjordes i oktober 1968 (de båda talesmännen yttrade sig snarare som palestinier än som representanter för respektive organisation).

Så här sa en av de ledande inom al Jabha:

”Vi är inte ett folk som drömmer och vi kan se vilka svårigheter vi har framför oss. Vi vet också att det kommer att bli en mycket mycket lång kamp. Ingen strider för sin egen skull. Vi utser inte ministrar, vi utser fedayeen. Och fedayeen betyder på arabiska människor som är beredda att acceptera att dö för en sak. Så vårt huvudsyfte är inte att den nuvarande generationen ska komma tillbaka till sina hem i Palestina, det är inte det som driver oss framåt. Vi tror att vår sak är mycket större och mycket mer komplicerad än så. Om vi lyckas, och vi kommer att lyckas, kommer vi kanske att revolutionera den arabiska människan och inte bara åstadkomma att palestinierna får tillbaka sitt land. Vad vi behöver i arabvärlden är en verklig revolution inom människorna, och den palestinska revolutionen kan erbjuda verktyg för detta ... Ytterligare en tid är vår viktigaste uppgift att få det palestinska folket att delta i kampen. Efter tjugo år av diaspora, flyktingtillvaro, har naturligtvis det palestinska samhället råkat ut för en mängd sjukdomar. Vi har tålmod och anklagar inte dem som ännu inte tar del. Vi vill göra alla palestinier likvärdiga med fedayeen. Därefter kan revolutionen inledas.”

Och en av ledarna inom al Fatah:

”Vi var förut emot en arabisk enighet åstadkommen genom sammanslagning av de olika staterna; idag är vi för en union genom fusion och sammansmältning. De gamla statiska arabiska samhällena måste först raseras genom krig. Vi intresserar oss inte för de enskilda staternas säkerhet, utan för hela den arabiska nationen.”

Av dessa båda ”talesmäns” övriga yttranden framgår däremot en olikhet som också går igen i uttalanden från andra medlemmar av de två grupperna. al Fatah-mannen är starkt kritisk mot användning av varje form av reguljära arméer och anser att befrielsen enbart kan uppnås genom gerilla – al Jabha-mannen tänker sig att den revolutionära atmosfär som ska skapas ska förändra också de arabiska arméerna så att de ska kunna delta i revolutionen.

Frågan om vad som ska ske med israelerna efter befrielsekriget är inte ”partiskiljande” – inom varje grupp finns där olika åsikter. Alla är överens om att den nu existerande israeliska statsbildningen ska upplösas och ersättas med en palestinsk, som från början eller senare ska bli en region eller delstat inom den arabiska nationen. Grundläggande är att det är den sionistiska staten och inte det israeliska folket man bekämpar. Många palestinier håller fortfarande fast vid den tanke som lanserades för några år sedan, att de israeler som kom till Palestina före Israels upprättande ska ha rätt att stanna kvar och bli palestinska medborgare på samma villkor som övriga palestinier – medan immigranter och barn till immigranter som kommit senare skulle tvingas lämna landet. En annan uppfattning håller däremot på att vinna terräng, en som går ut på att alla judar som vill får stanna kvar om de accepterar att leva i ett Palestina på samma villkor som övriga medborgare.

Den senare uppfattningen kombineras ofta med tanken att de orientaliska judar som av sionisterna lockats eller lurats att lämna sina arabiska hemtrakter ska ges tillfälle att återvända dit – den tanken framfördes i en kommuniké från al Fatah i oktober 1968.

Det finns också palestinier som kan tänka sig att judarna skulle kunna tillerkännas någon form av autonomi inom Palestina, men den åsikten är inte ofta uttalad.

Det som jag ser som den viktigaste tendensen är att allt fler palestinier, både inom och utanför organisationerna, beskriver situationen i politiskt-socialistiska termer, vilket i detta sammanhang dels innebär att de kan tänka sig samarbete med de socialistiska anti-sionistiska grupperna i Israel och dels att syftet är att upprätta en stat där olika befolkningsgrupper förenas av en gemensam ideologi – ”en verklig socialistisk ideologi kan lösa problemet; då skulle deras religion inte göra dem till en minoritet”, för att citera en al Jabha-medlem.

De nuvarande palestinska aktionerna betraktas inte som del av ett gerillakrig utan som kommandoattacker (”hit and run”). Tonvikten läggs för närvarande på rekrytering och utbildning, och kommandoaktiviteten tjänar främst att skapa osäkerhet och att visa att palestinerna existerar. Då al Jabha kapade en israelisk Boeing 707 den 23 juli 1968 var ett av huvudsyftena politiskt-informativt – och det är uppenbart att kombinationen av den kapningen, attacken på Athens flygplats och den israeliska mot Beirut (26 resp. 28 dec. 1968) har lett till ett avsevärt ökat allmänt medvetande om palestiniernas existens.

För israelerna har situationen förändrats sedan den tid då aktionerna utfördes av individuella fedayeen. Då kunde israelerna behålla initiativet och använda moträder för olika slag av politiska syften. Allteftersom den organiserade kommandoaktiviteten nu växer glider i varje fall en del av initiativet över på palestiniernas sida; israelerna blir tvingade att slå tillbaka av militära skäl (som vid Karameh 21 mars 1968 och as Salt 4 augusti samma år) och de har mindre möjligheter att utnyttja räderna för andra taktiska syften.

”Det kostar mer för Israel att göra attacker nu. Karameh kostade dem mycket mer än tidigare aktioner på grund av den höjda moralen och den bättre utrustningen i Jordanien.” Deras räder ger oss fler fedayeen.”

”Våra förluster visar att Israel är en fara för oss ... leder till ökat tryck på de arabiska regeringarna. Vi måste eskalera.” Vi räknar inte döda på det sätt som israelerna gör – eller som amerikanerna gör i Saigon. Den som förbereder en revolution räknar inte som en butiksägare.”

Samordningsförsök

Palestine Liberation Organization, PLO, betraktas fortfarande av de andra arabstaterna som palestiniernas officiella företrädare. Shukairy är borta, men fortfarande finns det tillräckligt många konservativa medlemmar i organisationen för att försvåra samarbetet med al Fatah och al Jabha. (Palestine Liberation Army, PLA, har däremot också omorganiserats för insatser av gerillatyp.) PLO har liksom de övriga organisationerna vägrat att underställa sig det arabiska östkommando som bildades i september 1968 av Saudiarabien,

Jordanien, Syrien och Irak.

I juli sammanträdde i Kairo ”Palestine National Assembly” som bestod av hundra personer, 30 utsedda av PLO och 70 representerande gerillaorganisationerna. Mötet betraktades som tämligen misslyckat på grund av konflikter mellan PLO-folket och Fatah-Jabha-representanterna. De senare anklagade PLO för att vilja dominera. Planerna på en helt enad befrielse rörelse måste skrinläggas tills vidare; däremot tillsattes en kommitté för att utarbeta ett gemensamt handlingsprogram för en kongress 1969 – och hösten 1968 upprättade PLO,

Fatah och Jabha ett kontor i Amman för samordning av verksamheten. Det förekommer nu en i vissa avseenden gemensam militär planering och en enad politisk front gentemot kung Hussein och andra arabregimer som strävar efter att få kontroll över den palestinska motståndssaktiviteten.

I vilken utsträckning fedayeen har baser inom de av israelerna ockuperade områdena är svårt att bedöma. Att de har stödpunkter och får såväl direkt som moraliskt stöd från de ockuperade palestinierna är klart, och israelerna har nu också tvingats slå till mot vad de kallar ”israeliska arabbyar” (d.v.s. mot palestinier som bott i Israel sedan 1948).

Från geografisk synpunkt är de områden som hålls av israelerna inte idealiska för gerillakrig. Stora delar är kala, utan vare sig skog eller annan växtlighet som kan tjäna till skydd. Bergen är också för släta för att möjliggöra förflyttningar i dagsljus.

Ett annat hinder är de många bra vägarna som dels är riskabla att ta sig över och dels möjliggör snabba israeliska truppförflyttningar.

Längs Jordanflodens västra strand har israelerna byggt en järnridå som består av en asfalterad patrullväg med taggtrådshinder på båda sidor. Mellan posteringarna kör ständigt bilburna patruller och dessutom kompletteras bevakningen av helikopterspaning.

Samordningen av motståndsarbetet försvåras naturligtvis av att palestinierna är splittrade: i Transjordanien, på Västbanken, i Gaza – och inom det område som israelerna hade före junikriget. ”Mindre accepterat våld”

Den palestinska befrielsekampen har uppenbara svårigheter att vinna moraliskt stöd från den kapitalistiska delen av den vita världen, vilket givetvis först och främst har att göra med det medlidande som har kommit det judiska folket till del efter andra världskriget, med den kapitalistiska imperialismens stöd åt sionismen, och med den sionistiska propagandans höga effektivitet. Svårigheterna blir inte mindre av att palestinierna tvingas använda sabotage- och gerillametoder som är mindre accepterade slag av våldshandlingar än de regelrätta krig genom vilka sionisterna har vidgat det israeliska territoriet. (Att döma av de motstridiga informationer som lämnas från resp. håll ifråga om palestinska aktioner undviker den sionistiska propagandan ofta att nämna sådana sabotage som drabbat militära installationer o. d. för att i stället framhäva de fall där civilpersoner har kommit till skada.)

Intern sionistisk propaganda

Den sionistiska propagandan inom Israel har som ett av sina syften att förneka palestiniernas identitet, skapa förakt för ”de arabiska terroristerna” och demoralisera palestinierna såväl öster som väster om Jordanfloden.

Ett tydligen vanligt uttryck för denna propaganda är radio- och tidningsintervjuer med fängslade palestinier – som oavsett vart de hör genomgående kallas ”Fatahs” eller ”Fatah saboteurs”. Jag saxar ur en intervju som ursprungligen sändes på arabiska i Kol Israel den 30 augusti 1968 och sedan publicerades i Jerusalem Post den 2 september:

”I: Hur många dödades i din grupp?

A: Fem dödades.

I: Vilka var det som klarade sig?

A: Abu Amed och jag.

I: Hur klarade du dig?

A: Jag ville inte dö. Det är Allahs vilja.

I: Så det var därför du gav dig och sträckte vapen?

A: Ja.

I: Hur behandlades du av de israeliska soldaterna när du hade blivit tillfångatagen?

A: De behandlade mig väl.

I: Och hur var det med husen som Fatah-männen sprängde?

A: Vi sprängde inte något.

I: Fatah säger att ni dödade många soldater och sprängde många hus. Är det sant?

A: Nej. Vi blev upptäckta innan vi nådde fram till vårt mål.

I: Utförde du och dina kamrater något annat sabotage innan ni blev tagna?

A: Vi utförde inget sabotage.

I: Du var nära döden. Nu, när du har blivit tillfångatagen, vilket råd skulle du vilja ge dina kamrater för att hjälpa dem att klara sig från en säker död?

A: Gud räddade mig från döden. Jag varnar de unga män som har gått med i Fatah eller i någon annan organisation för att gå över floden och att attackera den israeliska försvarsmakten för det är en tom och meningslös handling som leder till en meningslös död för unga människor. Den som dör kan inte försörja sin familj eller sina bröder. Allt pratet är bara tomma ord. Jag vill råda varje fedayh som går över floden till västra stranden att han gömmer sina vapen och överlämnar sig till närmaste israeliske soldat, och att han visar vägen till sina vapen och ger upp. Det är bäst så. Varje grupp som tar sig över försöker klara sig mot israeliska styrkor. Men gruppen kan inte göra något emot dem därför att den inte är stark nog i jämförelse med dem. Den israeliska försvarsmakten är mycket stark och vi kan inte göra någonting emot den. Jag föreslår dem därför att ge upp i stället för att dö en meningslös död. Vi ska heller inte hoppas på döden. Vi ska inte skjuta en enda kula utan kasta våra vapen och överlämna oss till armén.”

Den andre överlevande (om nu något i historien är sant) intervjuades samtidigt och den intervjun slutade så här:

”I: Du var nära döden. Nu, när du har blivit tillfångatagen, vilket råd skulle du vilja ge dina kamrater?

B: Jag vill ställa en broderlig bön till er att ingen av er ska delta i Fatah-aktioner för dessa aktioner har inget resultat och ingen framtid. De sysselsätter en människa fruktlöst och meningslöst. Min broderliga bön är att de ska lämna denna väg. Jag vill säga till de sabotörer som tar sig in på erövrade område eller västra stranden att det är meningslöst. På samma sätt bör varje patrull som kommer till floden och tar sig över till västra stranden inte visa vapen. När en israelisk soldat närmar sig, ska de gå fram till honom, ge honom vapnen och lägga sitt liv i hans händer. Det ska de göra därför att alltihop är meningslöst. Framför allt vill jag säga till dem att den israeliska försvarsmakten är starkare än vi, moraliskt och materiellt. Dessutom vill jag framhålla att ingen ska skjuta, därför att det är meningslöst och han kommer därmed själv att riskera livet. Han ska varken sätta sitt liv i fara eller skjuta någon kula, utan slänga sina vapen och ge sig.”

I och för sig är det inget onaturligt att fiender försöker svärta ner och demoralisera varandra med sådana här metoder – det som jag vill peka på är att sådana här intervjuer publiceras i hebreiska tidningar och i Jerusalem Post; där riktar de sig inte till några fedayeen utan till israeler och turister. Och deras avsedda effekt är att läsaren ska fyllas av förakt för intervjuoffrens feghet och brist på moral.

Ett direkt citat ur anteckningsboken – nedtecknat under en intervju ett par dagar efter publiceringen av de citerade intervjuerna:

”Israelerna måste respektera araberna – men så som tillfångatagna al Fatah-fedayeens uppträder kan vi det inte.” ”We cannot deal with somebody that we despise.”

Att jämföra med det tidigare citerade uttalandet av ekonomen Aaron Keddar, rådgivare åt Levi Eshkol:

”Att stödja en palestinsk identitet, att ge de progressiva krafterna styrka genom att ta kontakt med dem innebär ett ökat hot mot oss själva. Deras krav skulle öka i proportion till deras självtillit – därför kan vi inte kosta på oss att vara hyggliga mot dem.”

På detta sätt maskerar sionismen för det judiska folket och för den kapitalistiska vita världen vad problemen i Västasien egentligen handlar om. Den förnekar palestinierna och öser förakt över dem – och kan därmed fritt låtsas som att en fred skulle kunna åstadkommas genom uppgörelser med Kairo, Amman och Damaskus. En dr Jarring har offrat ett mödosamt arbete och sin prestige på att försöka åstadkomma förhandlingar som aldrig skulle kunna leda till fred för de israeliska kolonisatorerna. Och kolonisatorerna vet att allt hans arbete har varit meningslöst från början; innerst inne vet de att det bara är med palestinierna som de kan göra upp.

9. Slutsatser

Israel och imperialismen

Israel är en kolonialstat, bildad, vidmakthållen och utvidgad på andra människors bekostnad, med utnyttjande av de vita människornas tillfälliga teknologiska och ekonomiska överlägsenhet. (Det vietnamesiska folket har redan visat att denna teknologiska och ekonomiska överlägsenhet inte innebär ett oöverstigligt hinder för en frihetskamp som kombineras med politiskt och socialt arbete.)

Israel är inte en imperialistisk stat, men det utnyttjar imperialismen och låter sig utnyttjas av den. Utan att själv vara en imperialiststat ingår Israel i den kapitalistiskt-imperialistiska maktstrukturen. Tillsammans med de kapitalistiska stormakterna motarbetar sionisterna politisk utveckling i arabvärlden och stöder förtryckarregimer.

Eftersom de kapitalistiska stormakterna har såväl ekonomiska som politiskt-strategiska intressen i Västasien uppstår det ibland konflikter mellan dem och sionisterna, men dessa konflikter är tillfälliga – i vissa lägen måste imperialisterna ge vika för reaktionära arabregimers krav för att skydda dessa regimer och sina egna intressen.

Den sovjetiska imperialismen (Moskvas politik är sedan Stalins tid präglad av det egoistiska försvaret och utvecklandet av ”socialismen i ett enda land”) har genom det sionistiska Israels existens fått tillträde till Västasien, där den har politiska och strategiska intressen; och på längre sikt också ekonomiska – världens oljereserver minskar i snabb takt.

De progressiva arabstaterna, som strävar efter att bli fria från allt stormaktsinflytande, riskerar att bli allt hårdare bundna av den ryska politiken – och också på det sättet hindrar sionismens existens en självständig utveckling inom arabvärlden.

Det finns imperialistiska drag också i den självständiga sionistiska politiken: de expansionistiska tendenserna, kraven på att Jerusalem, Golan och Gaza ska behållas, den fiktiva fredspolitik som kombineras med kalkyler om att Israel genom att behålla Sinaihalvön kommer att kunna exportera olja före 1975. – Men i stort sett är det mer motiverat att kalla Israel en kolonistat än en imperialiststat.

Den vita överklassen

Israel ingår i den vita överklassen i klasskampen mellan de vita och icke-vita folken. Och det faktum att Israel sprängts in orättfärdigt bland en grupp ”u-länder” gör denna klasskamp påtagligare än på de flesta andra håll. Överlägsenhets- och underlägsenhetskomplexen blir starkare, det ekonomiska samarbetet inom den vita världen blir mer iögonfallande, den politiskt-organisatoriska styrkan hos de vita folken (grundad på en jämnare utveckling och en homogenare utbildningsnivå) blir också mer uppenbar. Den vita världens kulturella överlägsenhetskomplex blir också tydligare – Israel berövar araberna det mesta av det kulturella samarbete som arabstaternas geografiska läge Och kulturella traditioner annars skulle göra naturligt.

Resultatet blir bl. a. en starkare psykisk imperialism än på de flesta andra håll, med utpräglade underlägsenhetskomplex, desperation, egoism och brist på solidaritet hos många araber – och, som sagt, därmed ökade möjligheter för andra former av imperialism.

Allt detta är typiska drag för en klasskamp, antingen den utspelas mellan olika folk eller inom en nation.

En jordansk bekant till mig som av någon anledning har brittiskt pass tog sig vid ett tillfälle in i Israel där han lyckades komma i säng med en kvinnlig israelisk soldat. – Det var avsikten med besöket i Israel.

Förstår du vad jag menar, du vite läsare, eller tycker du bara att det är löjligt och patetiskt? Förr eller senare kommer du att förstå.

Europeiska contra orientaliska judar

Israel är ett extremt heterogent samhälle, dominerat av sin europeiska överklass. Arbetarklassen består av palestinerna och sefarderna (= de ”orientaliska judarna”), och dessa båda grupper brukar av israeliska socialister beskrivas som ”andra klass medborgare” – sefarderna klass 2 A och palestinerna klass 2 B.

I många avseenden befinner sig sefarderna och palestinerna alltså i samma situation, de har dessutom i huvudsak samma traditioner – och sefarderna talar arabiska.

Sefarderna och palestinerna borde alltså ha gemensamma intressen – de sefarder som kommit från arabiska länder hade där dessutom bara utsatts för minoritetsförtryck i mycket liten utsträckning.

Men den sionistiska propagandan har hittills varit helt effektiv också när det gäller att skapa föreställningen att orientaliska och europeiska judar har mer gemensamt än orientaliska judar och araber. ”De orientaliska judiska familjerna är mycket rädda, extremt rädda, för att deras döttrar ska gifta sig med araber” (Alisa Lewenburg). Det är lätt att dra paralleller med Förenta staterna; inga vita amerikaner är så rabiata i sitt negerhat som just ”the poor whites”.

Denna inre och outvecklade klasskamp ser både israeliska och palestinska socialister som något som det är möjligt att utnyttja i kampen mot sionismen. Om sefardernas klassmedvetande kanaliseras politiskt kommer de att upptäcka att palestinerna står på deras sida gentemot den sionistiska överklassen.

(Inte underligt att överklassens representanter anstränger sig för att upprätthålla myten om ”det hotade Israel” och för att värva ”civiliserade” immigranter.)

Det parlamentariska systemet tjänar i Israel som på så många andra håll de härskande klassernas intressen.

al Jabbas taktik

Men också de s. k. ”israeliska araberna” d. v. s. de palestinier som inte flydde 1948-49, måste väckas. Av sionistisk propaganda och av tidigare missriktad arabisk har många av de ”israeliska araberna” indoktrinerats att tro att de skulle komma att betraktas som förrädare om israelerna en dag skulle besegras. Dessa palestinier har alltså upplevt sig som förtryckta och samtidigt tvingats hoppas på Israels fortbestånd.

Eftersom palestinerna i Israel från början har betraktats som potentiella förrädare av israelerna och av den allmänna opinionen i Israel gjorts ansvariga för varje bomb eller annat sabotage är det säkerligen inte svårt för den palestinska motståndsrörelsen att få dem till den punkt att de ger den sitt direkta stöd. De politiskt medvetnas stöd har den redan.

Utöver motivet att försvåra läget för den israeliska ockupationsmakten hade de bomber som i september 1968 detonerade i Tel Avivs centrum denna avsikt, enligt de kommunicéer som sedan publicerades av al Jabha. Bombarna dödade en person och skadade femtio, och följden blev att en judisk mobb gick till attack mot alla araber som fanns i närheten, och senare på kvällen tog sig grupper från Tel Aviv in i Jaffa och ställde till med mindre upplopp. På samma sätt hade tidigare palestinska sabotage i Jerusalem lett till att judiska studenter löpte amok i gamla staden.

Därmed skärps alltså kampen inom Israel; de ”israeliska araberna” återfår sin palestinska identitet genom de judiska attackerna.

Denna tillspetsning av kampen kan på lång sikt också bidra till att sefarderna upptäcker klassamhörigheten och släktskapet med palestinerna: Vid upploppen i Jerusalem, Tel Aviv och Jaffa utsattes också sefarder för misshandel av de judiska folkmassorna – till utseendet finns det ingenting som skiljer sefarder och araber, och de har samma accent när de talar hebreiska ...

Hur länge kan det fortsätta?

En israelisk replik ur anteckningsboken:

”Många frågar sig bland oss hur länge vi kan fortsätta så här utan att bli ferocious, barbarious and murderers.”

Anledningen till att sionismen är på väg att förvandla judarna i Israel till ”ferocious, barbarious and murderers” är inte bara att sionismen är en extrem nationalistisk rörelse – den är också i sina ”positiva” idéer helt absurd, omöjlig.

Sionisterna räknar med att det utanför Israel finns cirka tio miljoner judar. En stat som har ett begränsat område och begränsade naturtillgångar kan inte som motivering för sin existens ha föreställningen att så många som möjligt av dessa tio miljoner ska komma dit. Redan föreställningen om Israel som ”det judiska nationalhemmet” – redan föreställningen att två, tre eller fyra miljoner människor ytterligare skulle ta sig dit – förvandlar denna stat till en geografisk-demografisk bomb. Och den driver invånarna i denna stat att bli alltmer hänsynslösa, alltmer grymma och barbariska.

Den stora fredsmytten

Det som sionistindoktrinerade tidningar kallar ”en lösning av Mellan Östern-konflikten”, d. v. s. en förhandlingsfred mellan Israel och de omgivande staterna, har alltid varit en omöjlighet och är nu omöjligare än någonsin. Helt enkelt därför att Israel sedan 1948 aldrig har erkänt det som är problemets kärnpunkt: palestinernas åsidosatta rätt till sitt land. Från början har israelerna låtsats att det hela är en konflikt mellan dem och de omgivande arabstaterna – och

den sionistiska propagandan har fått omvärlden att tro dem. Det är en konflikt mellan palestinier och israeler – och man kan möjligen också se det som en konflikt mellan araber och israeler; men inte förrän israelerna erövrade delar av Syrien, Jordanien och Egypten 1967 har det också blivit en konflikt mellan israelerna och de omgivande staterna.

I juni 1968 sa den egyptiske utrikesministern Mahmoud Riad: ”Förenade Arabrepubliken kan endast förhandla med Israel om egyptiskt territorium. Israel måste förhandla med palestinierna om Palestina-Israels framtid.”

På grund av den sionistiska propagandan fylls våra tidningar med rent nonsens. Så här skrev Dagens Nyheter i en ledare den 29 oktober 1968:

”Vad kan då Israel göra för att bryta den arabiska fronten och förmå Hussein till förhandlingar? Det bästa förhandlingsargumentet borde vara att under hand göra klart att Israel är redo att nu bevilja Jordanien bättre fredsvillkor än i framtiden – så goda att de måste stärka Husseins ställning.”

Det är struntprat, grundat på sionistisk och husseinsk-brittisk-amerikansk propaganda. DN vill med sin ledare ge sken av att Västasienkonflikten skulle kunna lösas först genom en uppgörelse mellan Hussein och israelerna, sen med en uppgörelse mellan Förenade Arabrepubliken och israelerna, och till slut kanske med en uppgörelse mellan Syrien och israelerna. Libanon och de andra arabstaterna skulle sen godta situationen och konflikten skulle vara löst.

Kung Hussein å sin sida är hårt trängd av engelska och amerikanska påtryckningar och viftar litet under bordet till israelerna för att få fortsatt engelsk-amerikanskt stöd att hålla sig kvar på sin tron. Just han skulle vifta mera om han bara tordes eftersom han i lika hög grad som israelerna är intresserad av att hålla palestiniernas krav på en identitet nere – men trycket från de andra arabstaterna och från palestinierna är för starkt; (hans farfar Abdullah mördades i början på 1950-talet när han viftade litet för mycket).

DN liksom de flesta andra tidningar i Västeuropa och Nordamerika är såväl sionistindoktrinerade som okunniga. Det minst lilla studium av konfliktens orsaker skulle visa dem att *ingen*ting varaktigt kan vinnas på en förhandlingsfred mellan Hussein och Israel. (Helt huvudlöst propagerade DN m.fl. i början av 1969 för en palestinsk ”stat” arrangerad av Israel – samtidigt kallades befrielse rörelsen fortfarande ”de formellt fristående terrororganisationerna”.)

Detta som jag just har sagt är anledningen till att Syden inte tog emot Gunnar Jarring. Jarrings uppdrag var en myt; förutsättningarna för myten skapades av den sionistiska propagandan varigenom israelerna fick tillfälle att genomföra den upprustning och de strategiska omplaceringar som de erövrade områdena krävde. Att Egypten accepterat myten beror på att man där orsakats svåra ekonomiska förluster genom ockupationen (Suezkanalen och Sinaioljan) och på att man liksom israelerna behövde rusta upp.

Palestina måste återupprättas

Den palestinska motståndsrörelsen och de israeliska Matzpen-socialisterna strävar efter att människorna i Västasien och Nordafrika ska uppnå befrielse och självbestämmande. Återupprättandet av den palestinska identiteten är ett nödvändigt stadium på vägen mot detta mål i lika hög grad som det är ett nödvändigt stadium att såväl det arabiska som det judiska folket väcks till klassmedvetande. Först sedan nationell och social identitet har uppnåtts kan utvecklingen föras vidare mot det samhälle där människorna är fria att medverka i de beslut som avgör deras liv.

Det palestinska folkets rätt till självbestämmande ligger i återupprättandet av Palestina. Det israelisk-judiska folkets rätt till självbestämmande ligger inte i vidmakthållandet av en

kolonialstat utan i upprättandet av ett samhälle där ingen lever på någon annans bekostnad. För människornas befrielse måste palestinier och judar inse vilka som är deras gemensamma fiender: imperialismen, feodalismen, den sionistiska kolonialismen. Tillsammans måste de göra revolution, först därefter kan de tillerkänna varandra självbestämmanderätt – då är det deras gemensamma angelägenhet att avgöra om självbestämmanderätten ska ta sig uttryck i ett enat arabisk-judiskt Palestina eller i någon form av uppdelning. Deras revolution är förutsättningen för befrielse och fred i Västasien.

Den palestinska befrielsekampen har nyss börjat, sionisternas aktioner har blivit alltmer desperata. Vi kan bidra till frigörelse och fred genom att avslöja sionismen och genom att stödja palestinerna och anti-sionisterna i Israel.